

వ్రతి దినము వ్రకటింవఁబడును.

311051

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 31-వ తేది శుక్రవారము } No. 178
 సంపుటము 11 } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, కార్తికమాస శుద్ధ చవితి ౪. } సంచిక ౧౭౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము వలన జలము, వాయు, అగ్ని, కాయ, అపకాయములు పొందెడివి. వందభావ చిటి కూచి కొనిన మోనముగలుగఁడు.

అమృతాంజనమున కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ట బాపును,
 పిచ్చునొప్పుల బారదోలును, బొట్టనొట్టును.
 బెగులు భేదించును వాపుల దాపుమాపును.
 జ్వరము తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ధీమామున
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
 విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది |
 అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నమ్మకము

యా మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతి గొ

లు సులు.

ప్రస్తుత కాలపు వాగ్విమునకు తగినట్లు అనేక మందరమైన మార్పిలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎక్కు మొ
 దలుకొని 6 సవరములు ఎక్కువవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం మూడి ర్వు 5 మొదలు రు 15 ల వరకు గలదు.
 మోపుకు పువ్వరాగ కమలుము, పట్టె కంపులు, నీమకమలుములు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సాము చెల్లించవలసి
 యుండును. సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము. 172 పులులుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1.కి ధర రు 1

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
 25, చై నాబజారుగొడ్డు, మద్రాసు.

కల్పితేదు

1842 మో సము లేదు

అమెరికన్ రోల్స్ గొల్డ్ రిస్టవాచి

వేదిలో ధరించి వ్యవసాయ పనులచేసినను బాగుగా పనిచేయును

అమెరికన్ రోల్స్ గొల్డ్ వేది గడి
 యారము. రి సంవత్సరములకు పూచీ ఇవ్వ
 బడును. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలు
 సును. ధర 1.కి సహా వైపు ర్వు 5.8.0.
 8 మూలములది వైపువహా 1.కి 6.0.0
 తేడి బొమ్మగల కండ్లుకొడించు అలారంటయింపీసు 1.కి 4.0.0
 జి.జి.జి. లోక జి.జి.జి. గడియారము 1.కి 2.0.0.
 వపుకొట్టక కలములకు గ్లాసునందు చేసిన నిల్పు 1.కి ఆ 0.6.0
 కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్సు,
 164, చై నాబజారుగొడ్డు మద్రాసు.

న వ ల లు

సరస్వతీగ్రంథమండలి

సంపాదకుడు:

అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి,

మూలకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుమధురపద సహితములు—మహారంజకములు—సగ
 నములు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీ, ప్రవేశము 0.4.0 యిచ్చి చందాదారు
 లగువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1.0.0; ఇతరులకు రు 1.8.0.

కు ము ద్వ తి

రచయిత: శ్రీమతి పులవ ర్తి కమలాదేవి

మహానార మైనపదలాలిత్యము—చమత్కారకథాకల్పనము—కుముద్వతీ భార్యసాహసము—రామానందని
 యుదారస్వభావవర్ణనము—మిక్కిలి రామాయకము. శ్రీలు వ్రాసిన గ్రంథ మిట్లుండుట యరిది యని చదువరులు
 తలంతురు. రు చందాదారులకు రు 1.0.0; ఇతరులకు రు 1.8.0.

భ ద్ర వేషి

తెలిగించినది: శ్రీయుత చిల్ల రిగ శ్రీనివాసరావు.

ఇందలికథ లలిచమత్కారములు—సంతక సన్దేహించుట—చీటివారి పట్టుకొనుట—మున్నగు రహస్యా
 స్వేదనము లిందు మిక్కిలి రమ్యముగ వర్ణింపఁబడినవి. రు చందాదారులకు రు 0.8.0; ఇతరులకు 0.12.0.

సరస్వతీగ్రంథమండలి

1204

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన శైశ్వపు తలనొప్పి,
 ఒంటిరల నొప్పి కంటనే బోవును.
 అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు. బొంబాయి

రె డ్డి రాణి

సం॥ర చందారు 3

మత,సాంఘిక,వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాంత (నాటకము) విటులయ్య, విటకలెయ్య
 అద్భుతచర్యలు, బీచివర్ణన చదివితీరవలయును. రు 12

మిథునానురాగము (పేరుగన్ననలు) రు 12

గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య
 భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) రు 10

వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) రు 10

ఆంధ్రనామసంగ్రహము (పటిక) రు 4

రె డ్డి బ్రదర్సు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

వల్లెప దేశములందు వైద్యసహాయము

(ఆలోచన) పాశ్చాత్యవైద్యులనేర్చి
వైద్యమొనర్చువారికి చేయూత

వల్లెపూరి ప్రజలకు వైద్యసహాయ మందుబాటునందుండునట్లు చేయుటనుగూర్చి కొంతకాలమునుండి యుక్త ప్రభుత్వము వారు తలపోయుచున్నారు. ప్రస్తుతమున్న సహాయము చాలా తక్కువదని పొమ్ము మిన60000 మందికి 200 చదరపుమైళ్లలో వైద్యశాలకలదు. మదరాసునగరమును తక్కువలో రావీయకున్నచో 420 లక్షలమందికి 784 వైద్యశాలలున్నవి. ఇందులో ఆఫ్ఘానిస్తాన్ వాద్దలతో ఆస్పత్రులున్నవి మొత్తముమీద 7605 మందిరొగులకు సహాయకలవు. ఇంగ్లాండుదేశములో యింపుమందికి 952 ఆస్పత్రులలో 522000 పడకలుగలవు. ఇవిగాక వీధివారి ఆలయములందు 92000 పడకలు (శయ్యాలు) గలవు. వీటిలో ప్రైవేటు ప్రాక్టీసువారి సొంతపర్యటనకూడ నున్నవి. చాలామందిపల్లెటూరి ప్రజలకు ఆనందముకల్గించుటకై వైద్యసహాయములేదు. అనుభవసాగులజ్ఞానలపరాక్రమము ననుసరించి వీరికాధారమును చూపుదు. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు చింతింపుచు త్వరలో సాధ్యమైనంత తక్కువఖర్చుతో పల్లెటూరివారి కెక్కువ వైద్యసహాయము అందునట్లు ప్రయత్నములచేయు యత్నించుచున్నారు. ఇందులకు కష్టమైనపనుస్యకాదు. కాని ఇందుకు గవర్నమెంటుచేతుగా ద్రవ్యముండవలెను. అప్పుడు ప్రతిగ్రామమునందు లేదా ఏజెంసీలో చక్కగ్రామాలకు నడుమగానో ఒక ఆస్పత్రునో చిన్నవైద్యశాలనో నిర్మించుటకు పిలగును కాని దురదృష్టవశాత్తు డబ్బులేకుండ నున్నది. ఇకముందు ఉండునని గూడ తోచుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ఇందుకు బదులేదోయొకటి చేయవలెను. ఇందుకు మూడుమార్గములు కనిపించుచున్నవి. 1. ఆయుర్వేద యానానీవైద్యశాలల స్థాపించుట 2. మందులన్నియు సంచారముచేయువారి నియమించుట 3. పబ్లిక్ హెల్త్ యాంపునుంచి మందులఖర్చున్ని పాశ్చాత్యవైద్యులకేర్పిన వైద్యులను గ్రామములలోనుండవని కొంచెము ఏజెంసీలముగా డబ్బుముట్టించెప్పుడు. మొదటివిధిప్రకారం చూచిన అది సాధ్యమునకలదు. ఏలయున అట్టి వైద్యవైద్యులం చుట్టివైద్యులవా కెక్కువమందిలేరు. ఉంటే యీవైద్యులకి జనము సంతృప్తిగా ఆమోదముచూపుదురు. ఇక రెండోమార్గము ఇది యిదివరకు కొంచెముగా జరుపబడినది కాని ఫలితములు ప్రోత్సాహకరములుగా లేవు. ఈపద్ధతికి ఖర్చెక్కువ త్వరగా ఉండదు. ఈసంచారము చేసేవైద్యుడు వచ్చుచో గోగియుంట కష్టము. కావలసినప్పుడుండదు. ఉన్నా అచట తగిన పరికరములుండవు. అదిగాక అప్రాక్టిక్ ఖాయంగావున్న వైద్యుడైనచో గోగులకువిశ్వాసపాత్రుడుగా నుంటుండేగాక, మంచిపని చేయగలిగి గ్రామము యొక్క ఆరోగ్యస్థితి నభివృద్ధిచేయుటకు తోడ్పడగలడు. అందుచే సంచార వైద్యమువారుగా నుండదు. లాభము లేకపోవుటయేగాక యీ సంచారకార్యక్రమము ఖర్చైన కుమారు మగును గనుక దీనిని గూడ త్రోసివేయ వలసినదే ఇక మూడవమార్గము ప్రైవేటుగా ప్రాక్టీసుచేయువారిని గ్రామములందు ఖాయంగా నుండవలెను చోకగాను లాభకారిగాను నుండును. పట్టణములందు ప్రాక్టీసు లేక గుమిగుడు వారికి గ్రామములందుపని గల్గించుట దీని యుద్దేశము. వైద్యసహాయము మాత్రమేగాక నిరుద్యోగసమస్యనుగూడ యిదితీర్చగలదు ప్రస్తుతము రిజిస్టర్డ్ మెడికల్ ప్రాక్టీషన్లను మాత్రమే యీస్క్రిమునందు దీనికిస బదులు. మంచి ప్రాక్టీసు వచ్చువరకు తనుప్రక్కనున్న గ్రామస్థుల, వాకర్లించి వారికి నమ్మకము కలుగజేసి కష్టపడుటకు కొంతద్రవ్యము సన్నాహిగా

నీలకును. ఈసన్నాహిని పుష్కలమునవరకు ఏమనగా నిర్ణయించిన గ్రామములలోనుండి పోయి వీధుల నుచితముగ ఆదరింపబడి కొప్పు కొనవలెను. వారు జేసిన సహాయమునకు వారు డబ్బురాబట్టుకొనుటకు హక్కుగలదు.

ఈ స్క్రిమునకు ఖర్చెక్కువలేదు. ఎందుకన్న కొత్తకట్టడములుగాని నెలవులు, అలవెన్సులు, పింఛన్లు వగయిరాలకుగాని డబ్బునెలవుచేయుటలేదు. ఇట్టి డబ్బును గవర్నమెంటు సర్వేంట్లుకారు. స్వేచ్ఛగా వైద్యమునభ్యసించుటకు యీస్క్రిము సాయపడుచున్నది. ఇవిన్నియువాలోచించి ప్రభుత్వమువారి స్క్రిమును ఆదరణలో పెట్టి ప్రస్తుతస్థితిలో పల్లెప్రదేశములవారికి వైద్యసాయముచేయ నిశ్చయించినారు. ఈ స్క్రిముయొక్క చివరములేమన ఎల్. ఎం. ఎస్. ఎం. బి. బి. ఎస్. అయితే. మెడికల్ ప్రాక్టీషన్లకు సంవత్సరమునకు 600 (ఆనగా నెలకు 50) చొప్పున ఎల్. ఎం. పి. అయితే ఏడుకు 400 అంటే నెలకు 38.5-4 ఆడవాళ్లకుపయోగకరముగా ముక్రసానిని పెట్టుకొను వైద్యునికేవలసాలకు 100 లీపును, రోజుకు నుమారు 30 మంది రోగులకు సరిపోవుమందు నిర్వృత్తుకు 360 రూపాయల ఖరీదు గలమందులు సమైక్య చేయుచును. ఈప్రకారముగా గ్రామ వైద్యశాలకు చదవించిన ఖర్చు 1000 చాటుగూడదు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు 200 గ్రామములకిసా నుముచేతురు. తొలుతగా బోర్డుకు 2 ఆస్పత్రుల చొప్పున నుండునట్లు చూడబడును. లోకల్ బోర్డువారు గ్రామముల నిర్ణయించి వైద్యుల కేర్పరతురు. గవర్నమెంట్ టీబియస్ ఫూర్తిగా భరించుచును. డబ్బులోకల్ బోర్డు ప్రెసిడెంట్లకు పంపును. వారు దానిని పంచి పెట్టుదురు. మందుల ఖర్చుమాత్రము లోకల్ బోర్డు భరింపవలసి యుండును. వీధుల కుచితముగా సాయము చేయుట తప్పి నచో ఆరు నెలలు ముందు నోటీసు నిచ్చి ఆప్రాక్టీషన్లకుకు నలిచి పంపుట వాపు అధికారము ప్రభుత్వము వారి కే కలదు. జిల్లా వైద్యాధికారి వీరిని పరీక్షించి గవర్నమెంటుకు లోకల్ బోర్డుకు రిపోర్టుపంపుచును. ఈ స్క్రిమును లోకల్ బోర్డులన్నియు నొప్పుకొనునని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. 1925 జనవరి 1 తేదీ చాటయే యీ స్క్రిము నాచుగలో పెట్టుటకు యత్నించుచున్నారు. ఈ విషయములో లోకల్ బోర్డుల ఆభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు కుతూహలముగా నున్నాము. అంతేగాక ఏయేద్రదేశములలో ఏయే మెడికల్ ప్రాక్టీషన్లకుకు ఏయే తేదీలనుండి పట్టిదీ నిర్వచించునోగూడ నూచింతురుగాక. ఇంతవరకు డిప్రీట్ మెడికల్ ఆఫీసర్లవద్దనుండి వచ్చిన నూవల నాయా జిల్లాబోర్డువారికి పంపుటయోచది. 17 తేదీని లెజిస్లేటివు కాన్ఫరెన్సు గ్రాంటుచేసిన 50561 రూపాయలనుండి యీ స్క్రిముకు డబ్బు ఖర్చు పెట్టుచును. ప్రభుత్వప్రకటన

మనోరంజితము

సెంటులకన్నిటికిరాబు

ఇది అనేకవిధములైన పుష్పములచే తయారుచేయబడి, మిక్కిలి అందమైన బుడ్డితో నుంచబడియున్నది. దీనిని చేతి కుమారులందు కొన్ని చుక్కలు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును.

- 1 బొమ్మ బుడ్డి 1 కి రూ 2.0-0
- 1 డ్రాము బుడ్డి 1 కి రూ 0.12-0
- 1/2 " " రూ 0.8-0

అడ్రసు:—కక్కా-అందుకో
తలపెట్టె నెం 240 నుదరాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 31-వ తేది శుక్రవారము

(1) భాగ్యములు			
దనియాలు బా 1-కి రు	80.0-0	మొదలు	42.0-0 వంశ
లియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కునుమ తెనాలి	ప 48 గలవి రు	14.0-0	14.8-0
నెల్లూరివి	డిటా	15.8-0	16.8-0
డిల్లీవి	డిటా 45 గలవి	16.8-0	17.0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి		8.12-0	9.0-0
నువ్వులు		20.0-0	24.0-0
(2) పప్పుభాగ్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి రు	205	రు	11.0-0 రు 12.0-0
సెనగలు	డిటా		11.8-0 12.4-0
పెసలు	డిటా		11.8-0 12.4-0
మినుములు	డిటా		13.0-0 16.0-0
ఉలము	ర 164		9.4-0 11.4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నువ్వులనూనె బా 1-కి		రు	170.0-0 175.0-0
నెయ్యము 1-కి			14.0-026.0-0
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పుబా 1-కి			65.0-0 68.0-0
ఇతరప్రదేశము			60.0-0 62.0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు	155	మి.మీ	ను 150
ఆముదమునూనె బా 1-కి		రు	170.0-0
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి		రు	190.0-0 195.0-0
కురపసుపు		రు	125.0-0 130.0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరి) బా 1-కి రు	120.0-0		138.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు	1-కి రు	50, 55	
కాళహస్తపాయకట్టు		రు	70, 75
బెల్లము బా 1-కి		రు	35.0-0 60.0-0
చింతపండు బా 1-కి		రు	80.0-0 49.0-0
(5) ఇనుము			
పట్టారకంబా 1-కి	వ	రు	82.0-0 88.0-0
చుర్రు			82.0-0 88.0-0
రవుండు			82.0-0 86.0-0
(6) లోహములు			
వండి 100 కులంకి		రు	78.0-0 80.0-0
బంగారము, కులము 1-కి		రు	22.8-0 28.0-0
పవన 1-కి			14.18.6
ఇత్తడి బా 1-కి		రు	260.0-0 265.0-0
రాగి డిటా		రు	295.0-0 300.0-0
అస్కాచక్కర బా 1-కి		రు	38.4-0 38.12-0
(7) రంగులు అలిజరై ను			
ఆవుకృష్ణము	20 డి గ్రేలు రు		75.0-0
తొట్టికృష్ణము	డిటా		"
సింహం	డిటా		"
గుర్రం	డిటా		"
(8) కూడి			
బోంబా వస్తు బారువ 1-కి		రు	820.0-0
(9) నూలు			
కోయంబూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి		రు	9.10-0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి		రు	8.8-0
పుల్లూరు టేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి		రు	8.12-0
అసామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి		రు	9.8-0
డిటా నెం 14 డిటా		రు	10.2-0
నూళయేనుగ నెం 20		రు	11.18-0
జపాన్ నెం 30		రు	11.12-0
" " 40 ఏ రేటిలు అమునను		రు	14.6-0
గోకా నెం 12 1/2		రు	9.10-0
వడ్డా నెం 24 1/2		రు	12.0-0
14 1/2 కిలొ కా పక్షి		రు	9.12-0

వగుళ్లకు తైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0
1 డబ్బీ మొత్తం 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మాత్రమే.
అరికాళ్లు, అరిచేరులు, చర్మము కారకవలన, కీకగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, బిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమీది బిలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు నయమగును. స్వల్పకాయము. కాలి వగుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతపయోగకరము.
అమ్మకొంజనం డిటా, మదరాసు - బొంబాయి

నూతనమైన ఎలిటిక్ దీపములు.

ఈ నూతనముగ యుండు దీపములు చూచుటకు మనోరమ్యముగ నుండును.
ఇందుకు ఏమాత్రము నూనెగాని, పత్తిగాని అక్కరలేదు.
ఇందులో యుండు చక్రమును ఒక ప్రేతోత్రిప్పిన, తక్షణమే వెలుగుతు పుప్పును.
ఇది ప్రమాణీమలను, అనేకులను చాలా ప్రయోజనకరముగ యున్నది.
త్వగగా కావలయువాటికి ఆదర్శ యయ్య కోరెదము. 1-కి రు 1-4-0
12-కి రు 12-0-0
ఇందుకువేయు రాళ్లకు 12-కి రు 1-8-0

వి.వి.ఎస్. పాణి కంపెనీ, సావకారుపేట, మదరాసు.

సెలెక్టు మిటీలను గూర్చి యీ మధ్యపక్షతీరములలో యీసభలోని ముప్రసిద్ధసభ్యులే యేమనికో యీ సభవారికి జ్ఞాపకము జేసెదను. రై. ఆ. మహాశయుడు చెప్పిరేమిగాదు (బ్రిటిష్పురక్షిణాఫ్రీకా కంపెనీ పరిపాలనముగూర్చి విచారించుటకు సెలెక్టు కమిటీని నియోగింపవలెనని ఉపపాదించుచు యీ మాటలను ప్రయోగించెను:— “యిందు కమిషనును న్యాయ నిర్వహణ సభానముండవలెను. పార్లమెంటరీ కమిటీకన్న యెక్కువగ రాజకీయతత్వ మేమియు లేకుండ నుండవలెను. ఇట్లుండి చాలలాభకరముగ నుండునని మీరందరు నేకీభవించెదరని నమ్మెను.” అదికమిటీయైనను కమిషనైనను న్యాయము జరుగవలెనని అధిక సంఖ్యాపలు తనతో నేకీభవించినటుల చెప్పిరేమిగానికి దెలియును. (కార్మికవాదము) ఇంకను ప్రస్తుతమునకు వత్తము. 1918 మే 9 న లేచిన మేజరు జెనరలు మారిను ఆరోపణలగూర్చి విచారించుట కొకసెలెక్టు కమిటీని నియోగింపవలెనని అస్పీక్షకుగా రుపపాదించగా లాయిడు జార్జిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లుజెప్పిరి:— “ఈ ఉపపాదనమునందు కోరినది యీసభ చారిత్రములో నెవ్వడు

జరిగియుండలేదు. అచారము లేదు. ఒక మంత్రి సరియైన యందు తమను బల్కెనో లేకొను విచారములు కొక సెలవుకొనినది ని యోగింపవలెనని నూచించుట కిది యే వెంటపాఠిక వాడు గానించుచున్నది.

ఆస్పత్రిగారు దానిమీదనే మాటాడుచు నిట్లు జెప్పిరి.

“మంత్రిలేనైన యందులను గావించినపుడు దానినిపు వయసును స్థాపించి విశదముజేయుటవలన ఆస్పత్రి ముగియవలెనని వారముమీద కొడ పక్షపాతిమునకుగాని న్యేయమునకుగాని తావులేనపుడు విచారణజరుగుటయే యుక్త మని తోచుచున్నది.”

అంతట ప్రధానమంత్రి యిట్లుచెప్పిరి—

ఇకను మిగిలిన రెండుపక్షములను నుడగుడ అలోచనలు జేసి మా ప్రభుత్వసంఖ్యాక ప్రభుత్వముగదాయని ఒత్తిడితేయ వచ్చును. కాని వాని తిరస్కరింపగల్గినయెడల యే ప్రభుత్వ మును ఆంగీకరింప జాలదు. ప్రభుత్వసంఖ్యని చెర్చును కింకయు నపుడు విచారణజేయునెడల సరే మంచిదే. కాని అప్పటికైనను సెలవుకొనినది విచారణయేమి మంచిదియో? ఇదివరలో మా ర్గిని వివరముగా నేర్పడిన కమిటీ మూడు పక్షములవారి చేతను పార్టీపక్షములపై నడువలేదాయని అప్పు డందు సభ్యు లుగనున్నవా రెవరైనను యిక్కడ నున్నయెడల నడుగుచు న్నాను.

మేము మాకభిప్రాయము. మా మాట్లాడుట సాటికలు ప్రాసిక్యూటరులలో ప్రభుత్వనిర్వాహకుల లాభములగూర్చి చెప్పితిమి. మా చేతనైనంత జేసితిమి. ఈ ప్రాసిక్యూటరుల కలన ప్రభుత్వలాభ మతిశయించెనా లేదానునయే అలోచింపవలసినది. కాని అప్పటికిని మేమేమియు నుత్తరపుట జేసియుండలేదు. ఆదేశించి యిట్టిప్రాయములు న్యాయాధ్యక్షులకై యుం దెను. వారికి గల యాద్యోగ భాగ్యతలన వారు అంతర్గ నిర్ణయము జేయవలసి యుండును. అందు సంప్రతింపేమి యు లేదు. సంభాషణముజరుగకముందే నిర్ణయముయేర్పడెను. అందేయు మార్పులుగలేదు. ఇందులకు మమ్ముల సీసభిం దించునెడల అందులకు క్లిగిగల్గి యున్నది. రెండురెండు గలసిన వికటికన్నయే కుక్కవయే. ఒకటికన్నయే కుక్కవయే. ఈరాత్రి వోట్లుకొట్టెనునప్పటికి యెవ రివోనో చేసెయెడల అంతిమి యిగియును. ఇప్పుడే సభ యాతిశయానుమతగాని సవరణగాని ఆంగీకరించునెడలమేము పోయెదము. (మంత్రిపక్షపార్శ్వము) దానితో అంతమే. (లిబరల్ పక్షపుకేటలు) అవును. ఈదేశముయొక్క గౌరవమునకును, మాసాంఘికక్రీని చాల తోడ్పడిన ప్రభుత్వముయొక్క అంత మేయగును. దేశమెప్పుడైన దాని నిర్ణయము చెల్లవలెనపు డది మరల జైటికివచ్చును. (మంత్రిపక్షండ్లి పార్శ్వము.)

ఆస్పత్రిగారి అభిప్రాయములు

ఆస్పత్రిగారు:—నేను యీవరకు విచారమును దలపెట్టలేదు. ఇప్పుడు ప్రధానమంత్రి యొసంగిన అంత్యోపన్యాస మునకై సానుభూతిజాతుల కన్నీరుగాంచినవై తలచెట్టలేదు. (నవ్వు) ఈవివరములన్నియును శవమును పాతిచేయినప్పు డో లేక ప్రాణముపోయినవని దాక్తు జెప్పినపుడో అనవలసిన వి. (నవ్వు) రై. ఆ. మహాశయుడు చెంబునే అప్పుడే ప్రాణ ముపోయినట్లు నూహించుట నాకు చాలవిచారముగ నున్నది.

(నవ్వు)

ప్రధానమంత్రి చివరకు సవరణగూర్చి రెండుమాడు అభిప్రాయములు చెంబుటవలన లేవలసి వచ్చినది. ఆయన ఆ సవరణగూర్చి తీసికొనిన మాటాడెను. (నవ్వు) ఆయన యీ సభలో మాట్లాడుభాష జైలు మాట్లాడుదానికన్న చాల పొ మ్మముగ నుండును. (నవ్వు) నేను ఆయన ఉపన్యాసమును ని న్న జదివెతిని. ఎవరియైన అదర్శము దీసికొని నేను ప్రశంసిం చి జాగ్రత్తగ నుండుటకైనను లాభము జూచుకొనెదను(నవ్వు) నేనిందు అరై ఆ. మహాశయుడు ఇండిపెండెంటు లేబరు పార్టీగభిలో నువనగించినదానిని జెప్పుచున్నాను. అందు ఆ యన చాల స్వతంత్రముగ నున్నట్లు గానించును. అప్పుడా యన సవరణ వక్రముగ నున్నదనెను. నేను నీచముగ మాత్రము గనే యున్నది. “పెద్దమనిషి తలచాగానిది కాదేమో”తెలియదు అవును. పెద్దమనిషి తలచలేని వాసన యనియుండెను. (నవ్వు) కార్మిక ప్రభుత్వము చక్కగ సృష్టించిరి. అట్లు అభిమానము లేని వారల నింకొకరిని గానను. (నవ్వు, హర్షము.)

సవరణలో వచ్చినదేమి? అది పూర్వాచార్యుడమై యు న్నది. ప్రధానమంత్రి కీలీ కీలీ సుప్రసిద్ధులకు జోసెఫ్త చేంబు లేనగురు జెప్పినదాని నుద్ధరించెను. అభాగము జేంపను దోషిడి పై సెలవుకొనినది నియమించు సందర్భపు డనుకొందును.

మాట్లాడుటగారు:—బ్రిటిషు దక్షిణాఫ్రికా కంపెనీ పరిపాలనము.

ఆస్పత్రిగారు:—జ్ఞాపకమువచ్చినది. నేనప్పుడు కా మన్యు సభలో నుంటిని. మి ర్ యొక పంచాయతీ విచారణకామన ఆంగీకరించెను. కాని జేమ్సు నరెయిడు సంవత్సరమున కలొనియలు ఆఫీసు, లోడ్సుగారు, చేంబర్లెనగారుగూడ తోడైరనివిచారించుట కొక సెలవుకొనినది నియోగింపబడెను. ఎవరునుగినియలేదు. ఇదిమామూలుగా జరుగు పార్ల మెంటరీవిధానమే.

మార్క్సిస్టుకమిటీ

కొన్ని సంఘములైనవిదవ నేమప్రభుత్వప్రధానిగనున్న పుడు మార్క్సిస్టు కమిటీవచ్చెను. వాసనాచయలపై పెద్దనిండ మోపబడెను అదియే నిమిషయెడల వారలకున్న గౌరవమంతయు పోయెడిదే. అప్పటి ప్రభుత్వముకమిటీ విచారణకంగీకరించెను. అదికామన్యుసభ సెలవుకొనినది, అది వారములు నెలలు జరిగె ను. ఆరోజులలో మాసాచయలేదేసిరి? వారేమియు అంత్యో పన్యాసముల జేయలేదు మంత్రివర్గముభగ్ను మగునని భయపెట్ట లేదు. దేశములోకిపోయెద మనలేదు. (నవ్వు) వారుయెంతటికీ త్తునైన ధైర్యముతో బడుటకు శిథిలముగనుండిరి. (నవ్వు)

ఈ సెలవుకొనినది నియోజనమువలన ఉత్తరములు, దాక్సు మెంట్లు అన్నీ జైటికివచ్చుననిచెప్పెను. మార్క్సిస్టుకమిటీ అంతే చేసెను. నాకు ప్రత్యేకముగ వచ్చిన లేఖలుగూడ జైటుపెట్టవలసి వచ్చెను. అందువలన యాముద్దయిలందరూ వనలికేయబడిరి. అట్టివిషయము వచ్చినపుడు, వ్యక్తినడతనుగురించి వచ్చినపుడు కామన్యుసభ కమిటీయే ప్రపంచములో నెల్ల న్యాయమును పం చాయితీయని చెప్పగలను. (హర్షము)

నేను జెవరలు మారెను ఆరోజులపై సెలవుకొనినది నక పాదించినపుడు లాయరు జార్జీ గారన్నమాటలను ప్రధానమంత్రి యుద్ధరించెను. రాజకీయ మిత్రత్వములో నీవును నేనును ఒక జేమనన్ను గల్గి యుండ వలసరములేదు. (నవ్వు) అప్పుడు రై. ఆ. మహాశయుడు ప్రధానమంత్రిగనుండి అప్పటి క్వాటయో జనమునకు విచారణజేయుట తగదని భావించెను: ఇప్పుడిచట సెలవుకొనినది నిర్ణయము నాకు కారణమేమియు గానించుట లేదు. జ్యూరీలో అందరూ యింకొక పక్షమేవారే చేరద రకులు కామన్యుసభ న్యాయభాగము ననమానించుటయగును. (వినుడు, వినుడు)

సెలవుకొనినది విచారణయే మంచిదని నేను నమ్మి చెప్పు చున్నాను. సెలవుకొనినదిలో నాకును నా మిత్రులకును పాన ముక్కలేదు. (వినుడు వినుడు.) కాబట్టియే మా జ్యూరీగం పులో జేరము. (వినుడు, వినుడు) సెలవుకొనినదల దాక్సు మెంట్లు జైటికివచ్చి న్యాయముజరుగును. ఇకను ప్రత్యామ్న యము జ్యూరీ డి మ లు క మి న ను గ ల డు. దీనినిగూడ ప్రధాన మంత్రి వద్దనే దరు. కాని ఆవిచారణసంఘమైనయెడల దాక్సుమెంట్లు జెప్పించుకొనుట కధికారముండదు. దానితో ఫలితము త్వరగా లేదు. 40 యేండ్ల క్రింద విరివ పార్టీపై నేరముల విచారించుట కేర్పడిన పార్టీలు కమిషనులోనుండి అనభివించిరిని. సెలవుకొనినదిగా కుండ ప్రత్యామ్నాయము జాపునెడల నాకును మామిత్రులకును ఆత్మహయేమియు లేదు. నేను చర్చను నివృత్తపాతలుబిధిలో వింటిని. ఈకేసు మంచిచెడ్డలగూర్చి నేనేమియు చెప్పను; కాని అట్టివిచారణ చెంబునే జరిపించి కామన్యుసభకు నివేదిం చుట ప్రభుత్వమునకు, ప్రజాజీవితమునకు మంచిదని నేను జెప్పె దను. (హర్షము)

తరువాత చర్చ

అంతట మిచ్చెలు బాంకుగారు మంత్రివర్గపక్షమున మాట్లాడుచు ముందు సర్ రాబర్టు హోరను తీర్మానమును బల పరుచు నుద్దేశించినట్లును, ప్రధానమంత్రియొక్కయు అటోర్నీ జెనరలుయొక్కయు ప్రసంగముల విన్నపిదవ వారిమాటలు నమ్ములెనని తోచినట్లును జెప్పెను. (మంత్రిపక్షపార్శ్వము) అంతట బాన్సుగారు మాట్లాడిరి. జే. జే. ఓనీలుగారు యీ విషయమున తనపక్షమునకు ప్రతికూలముగ వోటుజేయవలసి వచ్చినదని చెప్పిరి. సర్ యథ. హోరగారు ప్రాసిక్యూటరు నుపసంహరించుకొనుట ప్రభుత్వముది తప్పేయని చెప్పి సవరణ కనుకూలముగ నుండునని చెప్పెను.

హెచ్. మారిససుగారు అభిశంసనముననుగాని విచారణ కుగాని యేమియు లేదనిచెప్పెను.

కిన్నె, కమాండరుజేరెన్సు, హెమాట్టి గారలు మాట్లాడిన పిదప సర్ లెస్లీస్కాట్లులేచి అభిశంసనతీర్మానము మంచిదేగాని విచారణచేయుట తృప్తికరమని చెప్పెను.

టి. పి. ఓ. కనరుగారు ఈస్వల్పవిషయముపై ఎన్నికలు సల్పుట పిచ్చియగునని చెప్పి సభను చాలింపవలెనని యుపహా దించిరి.

బాల్వినుగారు

నేనిచర్చలో పాల్గొన నుద్దేశించలేదు. కాని ఐదునిమిష ములుమాత్ర ముద్దుపడవలసినవచ్చినది. టి. పి. ఓ. కనరుగారు యీ చర్చయంతయు వృధాసల్లాపముని తీసికొనినట్లు మాట్లాడ నా కార్మికముగలేను. ఇట్టివల్లము లేచుటకొనుండు పెద్దచైన వని ఆయన మరచియుండెను. బోస్టులరేపులో కొంచెము రేయూ కును పడత్రోయుటతో ప్రపంచచారిత్రమంతయు మారెను. (నవ్వు) అమెరికాలో టీపార్టీడోం అని మానెగములు గలవు. (మరలనవ్వు) ఇప్పుడు సభవాస ననసరమేమో నేను బలపరు పజాలను. అంతటి చిన్నవిషయ మికిగాదు. నేను చర్చవంతము జాగ్రత్తగ వింటిని. నాఅభిప్రాయములు కొంతవరకు మారివని. కాని రాజకీయాలలో చూడే యిందు చాల పనిజేసినని లేలుచు న్నది. (యూనియనిను హర్షము)

ఇందు ప్రభుత్వమువారి పన్యాసము మనకు చెలసినది. వారు మనులను లిబరల్వోట్లతో ఓడించి, లిబరల్వోట్లు మనవోట్ల తో ఓడింపజూయరు, యీసభలో విచారణకై అనుకూలముగ నున్నవారిని జేయజూచుచిరి. యూనియనిస్టుహర్షము) ఇట్టి దానికి మేము మాత్రము మోసపోవని మాత్రము జేప్పెదను. మేమా స్టేటుమెంటులన్నియు నోపకొందుము. అటోర్నీ జెనరలు గౌరవమునుగూర్చి యేమియు బల్యుటలేదు. మాకు సవరణయి వ్వము. టి. పి. ఓ. కొనరుగారు ఎన్నికలమాటజెప్పిరి. ఉండు ఉయో లేకపోవుటయో ప్రభుత్వముమీదనే ఆధారపడియుం డును. (యూనియనిస్టు హర్షము) ప్రభుత్వమువారికి విచారణన్న భయమై లేక దీనిని మరల రహస్యవిషయమై నమ్మకొగ దర్శించు నెడల వాల్చెము. మేము మాత్రము సమాగ నంగీకరించెదము. ఓ. కొనరుగారు తలప్రతిపాదనమును బలపరుచువారు లేక పోగా ఉపసంహరించుకొనెను

సర్. డోగల్బుహాగు గారు, యిప్పుడు అటోర్నీ జెనరలు పై నిండయేమియు లేదనియు, అంతయు ప్రభుత్వము మీదనే యనియు, జెప్పి అటోర్నీ జెనరలైన నను ఆగస్టు 6 లేదే 5 గంట లకు పాతావుగ నిల్చియును నేల మార్పుకొనెనని యుడిగెను. (యూనియనిస్టు హర్షము.)

భామనుగారి ప్రత్యుత్తరము

కాలనీల సెక్రెటరీ భామనుగారు రెండు రోజులక్రింద యున్. చేంబర్లెనగారు “మేము లిబరల్ పక్షమును నమ్ములేము” అని చెప్పినట్లు జెప్పిరి. (మంత్రిపక్ష పార్శ్వము) కాని అప్పటి నుండియు వారు సంప్రతింయూని పన్యాసమును మార్పుకొనిరి. (మంత్రిపక్షపార్శ్వము, నవ్వు) సభవాకు తను పార్టీ సంప్రతింపు జేయవచ్చుడు. యూనియనిస్టుపార్టీ తమను తాము మోసపుచ్చు కొన వచ్చును గాని దేశమును మోసపుచ్చుకూడు. ప్రభుత్వము వారు రాజకీయ కారణములచేత న్యాయవిధానముతో గలగ జేసికొనిరని వారు నమ్మునెడల విచారణ యెందుకు? ఇందు ఆయన (భామను)గూడ జెరినెను. ఆయనగౌరవమును ఆయనకు ఆరగలదు. కాని నెటుసభలో ఆయనగూడ నుండెను. ఎవరును గాని అటోర్నీ జెనరలు నిర్ణయమున కడ్డుపడలేదు. వారు దేశముమీదికి పోవుచున్నారు. నిజమైన సంగతుల చెంబుకొన వచ్చును. టైము, మార్పింగ పోస్టు, ఈవినింగ న్యూస్, మ్యూనిషను వర్కరుల ప్రాసిక్యూటరు జేసులలో అటోర్నీ జెనరలు ప్రభుత్వముతో సంప్రతింనుటయే గాక ఆయనను ప్రభుత్వమువారిని సాను లాపికో కాదని ఇదివరకు 10 యేండ్ల లోపల మంత్రిగ నున్నవారెవరైన నుండురా? అట్టివీరు 1 లేబరు ప్రభుత్వము న్యాయవిధానముతో జోక్యము గలగజేసికొను చున్నది, యని దేశమునకు చాలబోవుచున్నారు. ఇంతయు ఆయన క్రమని వారికి చెలియక పోలేదు.

చర్చను జట్టిచూడ ఈతీర్మానము నీచమైన పార్టీ తగవని ఆయనకు దోచెను. కమ్యూనిస్టులచేతులలో బడిపోవుట కాయన విచారించెను. ఈదేశములో నిర్లక్షసంఘోద్యమమును కమ్యూ నిస్టులచేతులలోనికి పోనిచ్చినయెడల చాలభారముగ నుండును. పార్టీ విషయముగ జూచుటకుమరు బాగుగ ఆలోచింపవలసి యుండును.

ఈతీర్మాన మంగీకరింపబడినపుడు అది సభవారినిర్ణయ మని అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రయత్నముల జేయుట అనసరము. అప్పుడు ప్రజలకు విజ్ఞప్తి జేయుట అన సరమగును.

ఆయన మాట్లాడుచుండ 11 గంటలకు 1 నిమిషముండె ను. అప్పుడు హోరనుగారు చర్చ ముగింపగోరెను. అంతట వోట్లు పుచ్చుకొనబడెను.

తీర్మానముపై వోట్లు

అనుకూలరు 198, ప్రతికూలరు 399, తీర్మానము ఓడిపోయెను.

సవరణపై వోట్లు

అనుకూలరు 364, ప్రతికూలరు 198 సవరణ గల్గెను. అప్పుడప్పుడు సెలవుకొనినది నియోజనసవరణనే అస లతీర్మానముగ పెట్టగా యూనియనిస్టులు, లిబరల్ పక్షము వారలు అనుకూలముగ నుండిరి. మంత్రిపక్షమువారు ప్రతికూల ముగనుండిరి. అభ్యుత్థు డదిగెలిచినట్లు ప్రకటించెను.

సాతనవిద్యావిధానము

హిందూ దేశాధికృత.

మొసూరు విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్రకేమను

డా॥ ఆనిబెంటుగారి ఉపన్యాసము

మొసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు 29వ తేదీని జరిగిన పట్టప్రదాన మహోత్సవమునందు డా॥ ఆనిబెంటుగారి ఉపన్యాసములు:—

(నిన్నటితరువాత)

సంక్షిప్త ప్రతిభాసము

క్రీస్తుశకము 108 వ సంవత్సరమునందు మూడవ మధుర తవిశసభమునందు రిపార్టరులు యేదోవిధమున సంక్షిప్త ప్రతిభాసాపద్యత నుపయోగించి యుండవలెనని ఒక పురాతనతమిళగ్రంథమునందు జూపుచు దక్షిణహిందూదేశ పరిశోధన సంఘకార్యవ్యయిగు రాలి సాలి ఆర్ కృష్ణరావు భాగ్యగారి కథ చెప్పుచున్నారు. ఆసంఘ ప్రభూత్వని గోరివారెల్ల వ్రాసిన దానిని వారియెదుట చదువవలసియుండెను. ఏదోకొంత సరిపడకపోవుటవలన రిపార్టరులను హాలులో దాచివెట్టి కవి యెవరైన వచ్చి వర్ణమును జదివినయెడల రిపార్టరులు వ్రాసినదానిని తీసి కొనివచ్చిచూపి అదిఅయిన వ్రాసినదిగా దని పంపివేసెడివారు. ఈ అన్యాయమును కవివహ్ని యగు ఇద్రెకదారు బైటబెట్టెను. ఆయన కుర్రగ్రంథకర్తయగు తిరుకళ్లనరుగారినిన్ని, ఆయన సోదరీ విశ్వరూప అవ్వయినిన్ని తీసుకొనిపోయెను. ఆ కవివహ్ని జనపద్యమునందు పక్షులయొక్కయు వృక్షములయొక్కయు అరుపులను అనుకరించు మాటలను జేర్చెను. వీనిని రిపార్టరులు వ్రాసిన సేకపోగా మోసము బైటపడెను. ఆపద్యమును గులగుదు. దానిని 'ఉసిముర్రె' యందురు. ఉసియన గాగంటము, మురియనగా ఛేదముజేయుట, అనగా రిపార్టరుగంటమును చేదముజేయుట, ధ్వనినిబట్టి వ్రాయువానికి తమిళములో బిలి (ధ్వని) ఎంత (అక్షరం) ఆలం (వ్యాకరణం) అందురు. కానిరిపార్టరు జంతువుల ఆరుపులను గుర్తుల సేకపోయెను."

సంఘకారమును నిలుపుటకై యాకథ వట్టిదనుకొందము. ఉసిముర్రె యేదోకట్టుక యనుకొందము. అదియున్నంత మాత్రమున సంఘము అగౌరవముగ ప్రవర్తించెనని రుజువులు లేదు. నోవాపడవ వడతగ్గకనే ఆరూపాలు కొండవర్గము వచ్చెననుటకు అచట నొకకట్టుముక్క దొరికిన నిదర్శనమునా?

కాని ముఖ్యముగ నిందాశ్చర్య విషయమొక్కటిగలదు. ఎప్పుడో పాతకాలమునుండి 18 వ శతాబ్దము మధ్యవరకును భారతదేశమునందు వాఙ్మయశాస్త్రము జ్ఞానము అద్భుతముగ వ్యాపించియుండుటయే ఆశ్చర్యము. ఈసంగతి పాశ్చాత్యదేశములో పండితులకు దప్ప అందరకును తెలియదుగా! ఇంకను ఉత్తరదేశమున నుండిన తత్వశిలమహావిశ్వవిద్యాలయము పేరు విన్నప్పుడే ఆశ్చర్యము మరింత యెక్కువగును. ఈతత్వశిల గ్రీకు పేరు. టాక్సెల, క్రీస్తుశకము 450 నుండి 500 నాటికి వివాదన మొందెను. ఈశతాబ్దమునగూడ నయ్యది యింకను శిథిలమాత్రముగ నున్నది.

ఉత్తరదేశము పోయి ముప్రసిద్ధ తత్వశిల యొక్కడనగా యేమియు తెలియక ఆశాభంగము నొందెదము. తత్వశిల శిథిల పాఠములు రావల్సిందికి పశ్చిమోత్తరముగ నున్నదందురు. అలోయ చాల మనోహరముగ నుండుననియు, హర్షానది తరువనదులచేత సిక్రమనియు, చుట్టును పర్వత చలయముందు ననియు, పూర్వ కాలము న న య్యది హింసాస్థానము నకును, ఆసియా మధ్య పశ్చిమ భాగములకును గలపు పర్వతమార్గముగ నుండెననియు ఆలెగ్జాండరు గోజాలలో నది విరాజిల్లుచు మహాపట్టణముగ నుండెననియు, అదేశము సారవంతమై బహుజనపూరితమై యుండెననియు చెప్పుదురు. వెయినవత్సరము లై నవీడవగూడ హియంత్యాంగునిల్లినపుడది సారవంతముగను సస్యసమృద్ధిలోను నదీ ప్రవాహములతోను మనోహరముగ నున్నటుల గనుగొనెను. ఆ మృహ విశ్వవిద్యాలయము గలించినది. దానినిగూర్చి మహాభారతములో జనమేజయవహోరాజు సర్వయాగసందర్భముననుతదియ జనుమును చెప్పుటవీరిది. అది (క్రీ.పూ 521-485) పరిషత్తును సామ్రాజ్యభాగముగ నుండెను. అప్పటినుండి క్రీ. శ. 514 వరకును అందు ఆరుదేశము ఒకరిపిదప నొకరిరి. "తత్వశిలకాల

మునను పిదపతత్వశిలములలోను విశ్వవిద్యాలయపట్టణముగ ప్రసిద్ధిగాంచినట్లును అనేకకళాశాస్త్రముల కాటవట్టినట్లును పౌర్వభారతములలో అనేకచోట్లగానవగును. కాని అత్యంతదీర్ఘదాయత్రమ పూర్వము విషయమంతకన్న యేమియును తెలియదు." ఇయ్యదిక్రీ. పూ॥ 328లో అంభి ఆపట్టణపు రాజుగనుండి అలెగ్జాండరుకు లొంగిపోయిన నాటిమాట. "అప్పుడు పట్టణము జనభూయిష్టమై భాగభాగ్యములవనరారుచు సత్పరిపాలననుభవించుచు సింధునది నుండి హైద్రాబాదువరకువిస్తరించి యుండెను. టయానానుండి అసోలోనియును తత్వశిలకు వచ్చియుండవచ్చును. ఈ మధ్య త్రవ్వినవానిబట్టిచూడ కొన్ని వివరములు ప్రువమయ్యెను. క్రీ. శ. 400 లో ఫాహియాను ఆపట్టణమునకువచ్చెను. కాని దానినిగురించి యేమియును వ్రాయలేదు. కాని ఆయన ప్రపంచములో నాభాగమునందలి యితర ప్రదేశములగూర్చి చెప్పుచానినిజూడ పశ్చిమోత్తరముననున్న పౌర్వమతములు చాలకన్నతత్వశిలలో నున్నటుల తెలియగలదు. కాని, ఆత్రవ్వినవానిని జూడ తత్వశిలస్మారకవిహ్నము లన్నియును ఆశతాబ్దములో బుద్ధిపూర్వకముగ నాశము జేయబడినట్లు తెలియుచున్నది. "ఈవివాదక కృత్యమును తెల్పామ్మలు జేసిరందురు. వీరు క్రీ.శ. 450లో భారతదేశములోనికి తండ్రిప తండములుగ వచ్చి కిన్నెలరాజ్య మాక్రమించి తుదకు గుప్తసామ్రాజ్యమును ఓడించిరి. ఈ ధ్వంసమైనపిదప తత్వశిల మరల రేట్టలేదు."

తత్వశిలావిశ్వవిద్యాలయము

ఈవిధముగ భారతదేశములో అరేబియన్ డైరెక్టరు జనరలు సర్ జాను మార్షలు గారు దెలిపిరి. ఆయన నాలుగు సంవత్సరములు పనిచేయుటచేతనే చచ్చిపోయిన తత్వశిలనుగూర్చి మనకిన్ని సంగతులు తెలిసినవి. ఆయన 1921 సం॥ ప్రకటించిన తత్వశిలావృత్తాంతమును చదివినయెడల ప్రతిభారతీయునియొడకును ప్యాంగిన ఆకాలమునందుండిన తత్వశిలా, నళందా, భీకమశిల విశ్వవిద్యాలయముల నుండి యిక్కాలమునగూడనుండి భవిష్యత్తుల కాదర్శపూర్వకముగ నుండక పోయెనుగాదా యని విచారమగును. అప్పటి రాజసంతతి వారింకను యిప్పుడుండ అట్టి విశ్వవిద్యాలయముల నేల పొడగట్టరాదు?

ఈవిషయమై పౌర్వభారతములలో యేమి జెప్పియున్నామాతము.

ప్రాశ్నసరు రాధాకృష్ణముద ముఖ్యగారు భారతములలోని భారతవిద్యయను పేరున డిక్టేనివ్యాసమువ్రాయుచు 252వెం. భారతమునుండి ఒక భాగము నుద్ధరించుచు సామంతరాజులు తత్వశిల కెల్లు వెల్లినదియు తెలుపుచున్నారు:— "పూర్వపు కాశీపట్నము నేరెడు బ్రహ్మదత్తునకు, బ్రహ్మదత్తుడను మహారుద్రాక్షుండెను. ఆకాలమున రాజులు లేనపుట్టణములందు సుప్రసిద్ధులగు బోధకులున్నను తమకుమారులవిద్య పూర్తియైనటుకు విదేశములకు బంపెడివారు. ఈవిధముగ వారిగర్వాభిమానము లగిరి ఎండవారలగొర్చి ప్రపంచ రీతిని కనుగొనుట కనుకూలముగ నుండునని వారుదలంచెడివారు. అదేవిధముగ యారాజును తనవహునిదెచ్చి ఒంటిపట్టచెప్పుటను, ఆతపత్రమును, వేయినిష్కములిచ్చి, "మమారా తత్వశిలబోయ్య, అచటచదువుకొనుము." అనిజెప్పిపంపెను."

అబూలదునుసలైయరి తలదండ్రులయభిమతము నీడెప్పుటకై నెలపుగొని తత్వశిలలజేరెను. అచ్చటఆయనగురుగృహోన్ముఖుడై వెదకొనుచు గురువుపాశమునునుగించి యింటికవచ్చి కవాలమువద్ద పచారీజేయనపుడు కనుగొనెను. అబూలదుగురువును బిక్షించుతెరి చెప్పులువిడచి, గొడుగునుడిచినప్రత్యోనమసార్పూర్వకముగ ఉన్నచోటనేలిచెను. గురువు ఆయాగంతమనిజూచి ఆలసటజెందినది గమనించి ప్యాగకమెనంగెను. అబూలదును భుజించి విశ్రమించెను. అంతట ఆబూలదుగురువుచెంతిజేరి కవనియముగ నిలమండ ఆయన యిట్లడిగెను.

- ప్ర:— నీవుయొక్కడనుండి వచ్చితిని.
- "కాశీనుండి."
- "ఎవరికుమారుడవు."
- "నేను కాశీరాజువహుడను."
- "ఏలవచ్చితిని"
- "చదువుకొనుటకు వచ్చితిని."
- "సక"
- "గురుదక్షిణలేచ్చితివా లేక నాకు నేపజేనదవా"
- "నేను డబ్బులేచ్చితిని" అనియబ్బాలుడుజెప్పి వేయినిష్కములనుంచి గురుపాదములనుంచెను."

అచటవాసముజేయు శిష్యులు పగలుగురునే నవజేయుచు రాత్రి పాఠము జెప్పికుందురు. కాని డబ్బులిచ్చి నేర్చుకొని శిష్యులు ఇంటిలో వెదకొడుకులవలె నుండి విద్యనభ్యసించుదురు. ఈరాజువహునకును, ఆగురువు ప్రతిరోజు విద్యనభ్యసించెను."

తత్వశిలకు బోవుటయనగా విద్యపరిపూర్తి మగుట. అను ఆక్కాలపు ధర్మములును, ఆకాలమునాటి విద్యాస్వభావములును యాభాగమువలన తెలియుచున్నదని ప్రశ్నసరుగారు మూచించుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయమునందు చేరుటకు యుక్తవయసు 16. కాశీదేశపురాజు తనకుమారుని చదువునమిత్రమై తత్వశిలకు ఒకజరి చెప్పుటను ఆతలగొడుగు, వేయినిష్కముల ధనము నిచ్చి స్వోపయోగమునకై ఒక కాసయిన యందుకొనకుండ అంతయుగురువుకల్పించిన విషయమిందు మనకు తెలియుచున్నది యవరాజుంతటివాడు పాతకాలయందు బీకవానినరె విద్య నేర్చుకొనుటకు ప్రవేశించెను. భారతములో యువరాజును గూర్చి జెప్పినటుల వారి గర్వమును అభిమానమును అడంచుటకు మంచిమార్గమునూ! భారత దేశమునందు మధ్యయుగములో నశించుకొన్నంతపేరు తత్వశిలకుగూడ పూర్వకాలమున నుండెను. ఆప్రశ్నపట్టు వ్రాయుచున్నాడు. "తత్వశిల ముప్రసిద్ధుడు గు విద్యాస్థానముగ నుండుటకు కారణము అచ్చటి ఉపాధ్యాయులే. వారు ఏకాగ్రులను బోధించినను, అందు ప్రపంచవిఖ్యాతి నిపుణులనియు గొప్ప శాస్త్రజ్ఞులనియుఅనుమండెడివారు. అట్టి మహా మహులగు పండితులు ఉండుటచేతనే భారతదేశమునం దెంతహారమునుండియైన అన్నితరగతులవారు, సంఘములవారును తత్వశిలకువచ్చి చదువునేర్చుకొని పోవుచుండెడివారు ఆరోజులలో నది మహాపండితులకు ముఖ్యస్థానముగ నుండెను. ఈవిధముగ దేశములో వేర్వేరుచోట్లనున్న విద్యానిలయములన్నియు యావిశ్వవిద్యాలయములకు సంక్రమించియుండి విద్యావిషయములందు భారతదేశమునకంతకును యియ్యదియే మూలస్థానముగ నుండెను."

ఆరోజులలో యెట్టివిద్యను నేర్పెడివారో భారతములందు అచ్చటచ్చట జూచిన తెలిసికొనవచ్చును. వీనియందు సహమృద్ధియవిజయమునకు పూర్వము ఫాహియాను; హోలూనాస్సంగుగార్లు చూచిననాటి గ్రామజీవితములను గూర్చిన కథ తెల్పియోగలవు. ఈకథలందు శిక్షశిలనుగూర్చి 105 చోట్లనైన చెప్పబడినది. అయ్యది ఉన్నతవిద్యకు స్థానమనియు రాజకుమారులను, సామంతరాజులను, ప్రభువులను అవటికిజోయి డబ్బిచ్చి చదువునేర్చుకొనిరనియు, వీరును నేపజేసి నేర్చుకొనిరనియు, కొందరు జీతమును ముట్టియైల్లి యిచ్చుకొను మరతుపై నేర్చుకొనిరనియు తెలుపబడినది.

ఒక్క గురువునద్ద 500 మంది బ్రాహ్మణులు చదువుకొనెడివారు. (సం. 97) ఈసంఖ్యనే చాలసాదూలా భారతములందు తెలుపుట ను బట్టి జూడ ఒక్కొక్క గురువునద్ద యింతమంది విద్యార్థులుందునని తలంపవచ్చును, శిష్యులు కట్టెను ఏరెడివారు. ఇది కాశీనుండి 2000 యామడ దూరమేగలదు. దారిలో పులులు, అడవులు చాటికావలసి యుండుటచే దారి యుపద్రవ కరమైనట్లు అదవి డబ్బిరావలెనన్నదూరము యినుమడించును.

మితాయిని దొంగిలించినందుకు శిక్షయిచ్చెడిది. (బ్రాహ్మణక్షత్రియజాతులవారు అచటనున్న పంచమహావిఖ్యాత ఉపాధ్యాయునివద్ద కళలనుగూర్చి నేర్చుకొనుటకు వచ్చెడివారు. ఆయనయే త్రివేదములనుగూడ నేర్చెడివాడు. ఒకమహాపాధ్యాయుడు ఎవరగుపడినను వారికి వైతక ధర్మముల నేర్పెడివాడు. శిక్షరలలో నేర్పెడికళలందు గారడవిద్యగూడ నేర్పెడివారు. కాశీలో విద్యార్థులు యుక్తవయసు రాగానే వేయినిష్కములలిచ్చి తత్వశిలకుంపెడివారు. అచటనాబాలుడు అన్నిశాస్త్రములు నేర్చుకొనెను. తత్వశిలలో కాశీనుండివచ్చిన జాన్తాయను యవరాజు ఒకసారి ఒకనినె తిమిదగొట్టి భిక్షాపాత్ర పలకొట్టెను. అతని నేపడిగా అప్పుయనకు డబ్బియమనియడిగెను. ఆయనరాజు ప్రశ్న తరమిచ్చుచు తానెప్పుడీను జాలననియు కాశీరాజుముగిపదప నిచ్చెదననియుజెప్పెను. అప్పుడు విద్యార్థుల చేతులలో నొక కాసయిన ష్కండ్డెడిదికాదు. ఆపరిమత్తులలోనికి ఛండాలల రానిచ్చెడి వారు గారు కాని యిరువురు చండాలరు బ్రాహ్మణ వేషమును తత్వశిలకు బోయి న్యాయశాస్త్రమును చదువుకొనిరి. అంతంతోకలసి భోజనము జేయుచుండి. ఒకనాడు తెలిసికొనికొట్టి పంపివేసిరి.

విశులచరణ లాగారు - రిత్రగ్రంథము నొకదాని వ్రాయుచు అందు తత్వశిలలో కొలల మహారాజును గొప్పవైద్యుడగు జీతకుడును విద్యార్థులుగ నుండిన చెప్పుచున్నారు. వీరి భారతములలో మూడువేషముల మూడు కాన్పించెనుగాని ఆధర్మము మాట యొక్కనను లేదు. శిష్యులు అనేకాంకు అష్టాదశ విద్యలు అనియర్థము చెప్పుచున్నారు. ప్రశ్నసరు రాధాకృష్ణముదుగాది మిలట వైద్యశాలయ కాస్త్రములుగూడ యున్నటుల చెప్పుచున్నారు. హిందూ విద్యానిలయము నడిగూగూర్చి చివరకు కొంచెము జెప్పెను. నవదీప్తప పట్టణము లేక నడియానననది కలకత్తాకు త్తరమున 40 మైళ్ల దూరమునభాగీరథి యొడ్డున 1068 నిర్మింపబడినది. ఆకాలమునే కళాకాలగూడ నిర్మింపబడినటులు కాన్పించుచున్నది. 1278 లో వహ్మ్యునియలు దండయాత్ర జే

వంగరాష్ట్రమున కొంత నిర్బంధచట్టములు

మహాత్ముని సంపూర్ణ వ్యాసము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రకటనము

దేశమున బహిరంగనభలు

మహాత్ముని వ్యాసము

ఎంగు యిండియా పత్రిక

అనుకొనినట్లులే జరిగినది. రాజకీయవిధి యిట్టి పిడుగును మహానాయకుని ఆంగ్ల దేశమునందలి ప్రతీక లిద్దవరకే సూచించియుండెను. ఇది హిందువులకు మిత్రపక్షముగాని బహుమానము వంగరాష్ట్రము ద్వారా భారతదేశమున కంతటికిని కూడ ప్రసాదింపబడెను. ఇందుల కెవరును నిర్బంధమును వెరగుపాటునుగూడ చెందనక్కరలేదు. కాలటూచట్టము అంతరించినను దానిని చేయుటయందుగల భావము నవనవలాడుచునే యున్నది. ఆంగ్లేయుల భావము భారతీయుల ఆదాయములకు ప్రతికూలముగా నున్నంత కాలమును దేశమున అరాజకము తొలగదులేక అరాజకమునట్లు భీతి దొరతనమునకుతోలగదు. దాని నడంచుటకు కాలటూచట్టమువంటి చట్టములు అమలుచునకు తొలగదు.

కార్యవ్యవహారమున అధికారమును పాపముగాని దానిని పూర్తిగా వీక్షించి ఆనుసరింపకు తగిన సహాయము దేశమునకు కలుగలేదు.

ఆంగ్లేయులకు విరోధభావ మేల కలుగవలెను? భారతదేశపు ఆర్థికాభివృద్ధికి లంకామైదుబట్టల యంత్రశాలలు ప్రబుద్ధనిరోధకములు. లంకామైదు నుండిగాని మరి ఏవిదేశమునుండిగాని భారతీయులు బట్టలనుగాని నూలుగాని ఒక జె తయైన గొనగూడదు. దేశహితార్థము వానిని బహిష్కరించుట అత్యవసరముగాని లంకామైదువారు యావ్యాపారమును వదలుకొనుటకు చురుకైనగా సంగీకరింపరు. ఇది దుర్మయవ్యాపారముని నేపథ్యము. పలననగా ఈవ్యాపారమువలన భారతకృషివలులు ఒకసెల్లె పోయిరి. దిండిలేక మాడవలసిన స్థితిగూడ వచ్చి, ఐననుగూడ యావ్యాపారమును నిలువజెట్టుటకొరకు లంకామైదువారు సర్వశక్తులను వినియోగింపక మానరు.

ఇంగ్లీషు పీలు సర్వీసు

మన దేశమున పాలకవర్గమునందు చాలమంది ఆంగ్లేయులు (ఇంగ్లీషు సీనియర్స్) మితిమీరిన

సేనపుకు పట్టాము తీసికొనుటకు, కాని పట్టామునకు గాని కళాశాలకు గాని యేమియు నవ్వను కలుగలేదు. అచట సెన్సెయివేసివ్య పరిపూర్ణముగ నేర్పబడెడిది. వేదము వేదాంగములు, మద్దెప్పనములు పూర్వకై తర విమానములు యోగము తర్కము అన్నియు నేర్పడినారు. ఈవర్షమునందు యెచ్చుట అచటను కీడులలోను బహులలోను స్థానమువేయు గట్టములందును, విద్యార్థుల గుంపే యిండి వాఙ్మయవిషయముల గూర్చి చర్చింపదు పుస్తకపాటలై తనవారు యందెడివారని కరరత మా ర ఘో ష గా దు ప్రాయ ము వ్నారు. హిందూభాషయగు తెనపివ మహమ్మదీయగమునందు గూడ పూర్వపు విద్యారణియను అన్నియుండెను. రక్షిణదేశమునందుచిన్న పాఠశాలలుండెడివి. కాని 1816 లో గ్రామ పభ్యముల విద్యనందుతో నన్నియు నాశనమయ్యెను.

ఈ హిందూయోగము విమర్శనము ముగించుచు నేను చెప్పగోరునది జీవితమునందు పూర్వమున్న భావములను ప్రకటించి విజ్ఞానసంపాదనమును క్షేత్రేగిరి విద్యాభివృద్ధిని నిరాడంబరముగ నుండి భర్తమును నుండి విధి నిర్వర్తించియుండిన దేశభిద, అదియే అధునిక జీవితమునందు అధ్యయన మండలము.

(సకేమము)

తేజములను పుష్కలముననున్నారు. ఈభారమంతయును మనదేశముపై ననే పడినది. ఈ ఆంగ్లేయులెంత సమర్థులైనను వారిని తొలగించి ఎంత అసమర్థులైనను భారతీయులునే వారినానమున నియమించుట దేశహితమున కత్యవసరము. ఎరువు లేదన్న కొనిన ఊపిరి తీతులతో నేమానపుడును గాలిని పీల్చుటలడు.

సైనిక దళము

ఆంగ్ల సైనికులకు ప్రారంభమున యుద్ధనైపుణ్యమును నేర్పుటకు భారతదేశము అనుకూలస్థానముగా నేర్పడినది. ఆ సైనికదళముల వ్యయములకు గాను దేశీయులు భరింపరాని పన్నులను చెల్లింపవలసివచ్చినది. దేశాదాయమున సగమువంతు సైనికదళములే వ్యయమగుచున్నది గాన దేశరక్షణ భారమునుగూడ భారతీయులే వహించుట అత్యవసరమైయున్నది. ప్రస్తుతము దేశీయసైనిక దళమునకు పూర్తియగు ప్రజ్ఞ కలుగకపోయిననునరే దేశీయ సైనికదళమునే ఏర్పరచవలెను గాని ఆంగ్లేయులేక విదేశీయ సైనికదళముల మనదేశమున నుండనియగుచుండు. దేశీయులవలనను, విదేశీయులవలనను దేశమునకు తొందర కలుగకుండ కాపాడుటకు విదేశీయులపై సాధారణమువలన వా రెంతసమర్థులైననునరే, దేశీయులలో మున్నాతకవంతు పౌరుషమును గోల్పోవుచున్నారు. ఆంగ్లేయులు పాలకజాతి వారగుటవలన వారికి ప్రత్యేక సౌకర్యము కలుగుచున్నది. బ్రిటిషువారి ప్రభావత్యము భారతదేశమున ప్రబలుటవలన కలుగుచున్న అనర్థకములను ప్రభుత్వోద్యోగులు గానటి అధికసంఖ్యాకులగు ఆంగ్లేయులు పురుషులు స్త్రీలునుగూడ బాగుగాగుర్తింపదగును. భారతదేశమునకు వరాధీనతయు దాదీద్యమును నానాటికి వృద్ధిచేయుచున్నట్టి విశ్వాంగ్ల నమ్మేళనము సాధ్యమును గాంచజాలదు.

నిర్బంధచట్టములకు తగిన కారణము కనబడలేదు

రాజకీయవిధి ఎంత విపులము గ హేతు

వాదము గావించినను, నిర్బంధవిధానమునకు తగిన కారణము కనబడుటలేదు. కార్యవ్యయము తక్కువ క్షింపవలసినదేగాని అరాజకము ముంచిదని నేనెన్నడీని సమర్థింపను. అరాజకమువలన దేశమున పెట్టి లాభమును కలుగదని నేనెరుగుదును. తలకట్టలేక జరిగించిన సేరములు రుజువైనచో అపరాధులను శిక్షించుటసేరు, తేవలము అనుమానము విడుదల వారంటు లేకుండా అరెస్టుచేయుటకు ఉద్యోగుల కధికారమిచ్చుట వేరు. అనుమానింపబడినవారిని బెడదించుటయే యిప్పుడు జరుగుచున్నది. వెనుక దోషులకన్న నిర్దోషులే హెచ్చుగా శిక్షింపబడెదని అనుభవమువలన తెలిసియేయున్నది. దొరతనమువారికి కంపరముకలిగినపు డెల్ల నిటులే జరిగియుండెను. 1918 లో పంజాబులో శిక్షింపబడిన వారిలో హెచ్చుమంది నిర్దోషులేయని అందరు నెరుగుదురు. దొరతనమువారినిరంగుళచర్యలను ప్రారంభించినపుడెల్ల దేశీయులు దొరతనమునకు ప్రతికూలుగుగానున్న రనియే గ్రహింపదగదు. వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రజల ఆదరమును బడయజాలకపోయెనని రాష్ట్రీయ కానసనభలో దేశబంధువాడుగానున్నట్లు

ముగా వెల్లడించెరి. దానుగూరు దేశీయులను బెడదించి లొంగదీసినవాడము నమ్మకగనదికాదు. అందులకు తగిననిదర్శనములు కనబడలేదు. ప్రజలను వెరపించునట్టి పద్ధతులవలన ఎన్నికలలో ఎవరును నగ్గజాలరు. ఒక పెద్దపక్షమును నడిపింపజాలదు. దేశబంధువాడుగాని చర్యలలో రాష్ట్రీవానుల సత్వధికముగ నాకర్షించునట్లుభావ ముదోయుండుటవలననే రాష్ట్రీయున ఆహవానకు ఎవరులేని సంపూర్ణాధికారము కలిగినది అనుగుణము స్పష్టముగ కనబడుచునే యున్నది. ప్రజలకు అధికారము ను నమకూర్చుట యే దానుగారి ఆశయము. దానుగారు పాలకులకు దాసాహమనువారు కారు. వంగరాష్ట్రమును భారతదేశమును పీడించుచున్న మూడుభారములను తొలగింపవలెనను ఆవేదనము దానుగారిని చాల బాధించుచున్నది. దానుగారి భోరణిని వదలి స్వాధీనరత్నమును వెల్లడించినచో ప్రజాధికార మక్కరలేదని నుడివినచో ఆయన ఎట్టి బూకరితనముతో పనిచేసెనుగూడ ఆయన ప్రాముఖ్యత తక్షణమే అంతరించు ననుట నిశ్చయము. అనేక విషయములలో నేను దానుగారితో నేకీభవింపజాలనుగాని ఆయనకు గల గాఢతమముగ దేశభక్తినిగూర్చియు స్వార్థత్యాగమును గూర్చియు నా తెట్టినంతయమును లేదు. ఆయనకుగల దేశభావనము నిరుపమానము. దానుగారికి కుడిభాజములవంటివారి నందరిని అరెస్టుచేసిరి. వారందరును సంఘముచే గౌరవింపబడుచున్నవారే. ప్రజానురాగమునకు పాత్రులైనవారే. వారిని న్యాయముగాను, బహిరంగముగాను, బహిరంగన్యాయస్థానములందు మామూలుచట్టములక్రింద ఏల విచారణ చేయగూడదు?

వంగరాష్ట్రమువారికి హావ

అట్టివారిని కఠినశాసనములవలన అరెస్టుచేయుటవలననే యీ క్రభుత్వవిధానము అక్రమమని న్యప్త మగు చున్నది. నిరంతరమును అత్యసంతోషకారము ఖడ్గములను, ఫిరంగులను, నిరంకుశాధికారములను ప్రయోగించుచు కోట్లకొలది ప్రజలమధ్య అత్యల్పసంఖ్యాకులు నివసించుచుండుట అక్రమమును అనాగరకమునుగూడ నగును. కోట్లకొలది ప్రజలను లొంగదీయగల ప్రజ్ఞ వారికి కలదని దీనివలన వెల్లడియగుట నిజమేకాని ఉల్లిపారవలె నది సూక్ష్మముగా నుండిన నాగరకతచాటున మొగము దాచుకొనిన ఆరణ్యకత్వముగు మొరకుదనముగూడ దీనివలన బట్టబయలు కాకమానదు.

నిర్దోషులకు విజ్ఞప్తి

"వంగరాష్ట్ర సోదరులూ గామీలూ చాలమంది నిర్దోషులనియే నేను నమ్మెదను. అట్టిచో మీకు తట్టిపించిన విషయము నద్భావముతో మీరు సహించినచో అందువలన మీకును దేశమునకును గూడ చాలమేలు కలుగగలదు. కష్టముల ననుభవించిననే గాని మనకు స్వరాజ్యమురా"దని నేను నవినయముగా విన్నవించుచున్నాను.

అరాజకము హితవు

"కార్యవ్యయిధానమునందు నమ్మకము గలిగి అరాజకవదతుల నవలంబించుచున్న దేశీయులారా! మీకు గల గాఢమగు దేశభక్తికి నేను చాల సంతసించుచున్నానుగాని మీ దేశానురాగము అంధురాలని చెప్ప సాహసించినందులకు మాత్రము నున్నింపుడు. పరిశుద్ధమగు వర్తనము కలిగి ప్రతీకారము చేయకుంక కష్టముల ననుభవించిననే స్వరాజ్యము లభించును గాని కార్యవ్యయవలన స్వరాజ్యము రాదనియే నా అభిప్రాయము. ఈ అహింసా విధానమువలన దూఢిగాను శీఘ్రము గాను స్వరాజ్యము రాగలదు. కాని యావదతి మీకు నచ్చకపోయినచో, కార్యవ్యయిధానము మీరని దను

నమ్మకము మీకు గట్టిగానున్నచో, మీ రావిషయమును ధైర్యముతో స్పష్టముగా తెలియజేసి అందువలన కలుగగల కష్టముల కన్నీటిని మరణమునకునుగూడ సంసిద్ధులు కండని నేను తెలుపుచున్నాను. అట్లు చేసినచో మీ ధైర్యమును నిష్కాపట్యమును వెల్లడియగుటయే గాక నిరపరాధులగువారు నిష్కారణముగ కష్టములకు పాలగుటగూడ తప్పిపోవును.

మో. క. గాంధీ

పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు

నిర్బంధశాసనముల నిరసించుట

“దొరతనమునకు పిచ్చి ఎత్తినది. అదియును సామాన్యమైన పిచ్చికాదు. దానియైన పిచ్చియే పట్టినది. దొరతనము వా రేమిచేసిననునో స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ సిద్ధాంతములను పద్ధతులను ఎంతమాత్రమును వదలరు. సంస్కరణములను నిరసించిన వ్యక్తులను సంఘములను లొంగదీయటకే యీ క్రొత్తశాసనములను ప్రయోగించినట్లు నిశ్చయము. లిట్టను ప్రభువు పరిపాలనను నిష్కలముని వెల్లడించి వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమును పూర్తిగా పరాజిత మొనరించిన వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమును విచ్ఛేదమొనరింపుటయే వారి మొదటినిశ్చయము. వంగరాష్ట్రమున స్వరాజ్యపక్షము వీరిపాలనలో తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములలోను గూడ కులభయముగా జీవిపోవునని వారినమ్మకము. రాజకీయ సంస్కరణముల నిరసించినవారి వందరిని ప్రతిఘటించవలెనను నుద్దేశము రీడింగు ప్రభుత్వము కలదని ఆయన ప్రకటనమువలననే స్పష్టమగుచున్నది. పార్లమెంటు వారిచే నామోదించబడిన చట్టముప్రకారము దొరతనమువారు పని చేయుదురనుటలో గల ముఖ్య భావము ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తి చేయలేకరించుటయే. ఇంటియానుంట్రి కార్యాలయము వారి పుడు యిండియాదొరతనమువారికి గ్రామభూయంత్రముగా నమరియున్నార. ఇటీవల వారు చేసిన ప్రకటనములోని వాక్యములును రీడింగు ప్రభువు ప్రకటనములోని వాక్యములును వింట ప్రతివింటములుగా నున్నవి. అంగ్లదేశమున నిపుడు ఎన్నికల గడవిడిలు హెచ్చుగా నుండుటచే మంత్రివర్గమువారికి తీరుబడియే లేనపుడు వారికి భారతదేశపు గొడవ ఎందులకు?

లిట్టను ప్రభువు పరిపాలనను ప్రారంభమై స్వల్పకాలమే యైనను, యాస్వల్పకాలములోనే చాల పారభాటులు జరిగెను : గాన ఆతని సమాధాన మొంతమాత్రమును తెక్కచేయదగినదిగాదు. దేశమున న్యాయమార్గమున పనిచేయు రాజకీయ సంఘములను అరాజక సంఘములను గూడ గలవు. అరాజక సంఘముల నడండుటకు మాత్రమే మేమీ కనకాసనముల నములు జరిపితిమి” అని రీడింగు లిట్టను ప్రభువు లిరువురును గూడ ప్రకటించినను మొట్టమొదట అరెస్టు చేయబడినవారిలోనే చాలామంది స్వరాజ్యపక్ష ప్రమాణులుగూడ నున్నారని మన మెరుగదము. దేశబంధు దాసు గారిని గూడ అరెస్టుచేయు నూదఁ లిట్టను ప్రభువు ప్రకటనలో స్పష్టముగా కనబడుచునేయున్నది గాన యింకను దాసుగారు స్వేచ్ఛను గోల్పోకపోయినందులకు మనము లిట్టను ప్రభువును నిందింపగూడదు. ఆయనలోన మొంతమాత్రమును లేదు. దాసుగారినిగూడ యిప్పుడే అరెస్టుచేసినచో నిర్బంధచట్టములు స్వరాజ్యపక్షము వారిపై ప్రయోగించుట కుద్దేశింపబడినదిగావను వాదము పట్టి మోసముని వెంటనే లోకమున కంతటికిని వెల్లడికాకమానదని వారు సంకల్పించియుండవచ్చును.

దొరతనమువారికి యిష్టమైనాని రాజకీయ ప్రయత్నముల కన్నీటినిగూడ నడండుటకీ అర్హి నెన్నులో నవకాశమున్నది. భారతశాసనసభలో 1908 క్రిమినల్ లా అమెండు మెంటు చట్టము రెండవభాగము తిరస్కరింపబడినందున యీ గొప్ప పరాజయమునకు ప్రత్యుత్తరముగా దొరతనమువారు రెండవ భాగమునే యిటుల అతిదారుణముగ మార్చి ప్రయోగించిరి. ఈ రీతిగా దొరతనమువారు భారతశాసనసభవారిని పరాభవించిరి. శాసనసభవారి పరాభవమును సహించి మిన్నకుండెదరా?

స్వరాజ్యపక్షమువారి కర్తవ్యము స్పష్టము. వారి ఉద్దేశము ప్రబలము, దొరతనమువారి సవాళును వారు తిరస్కరించెదరు. దొరతనమువారి చేమిచేసిననునో, అంగ్ల భారతదేశములందు గల భారతదేశ విచ్ఛేదములతో స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిఘటింపకమానరు. ఇట్టి నిర్బంధచట్టములకు వాగు నెడనవారుకాదు.

భాగ్యతలేని నిరంకుశోద్యోగుల పరిపాలనము క్రిందనుండి అవమానములకు పాలగుటకంటె కా రాగ్యవశానమైనను చివరకు ఉరి స్తంభము లైనను గూడ మేలే.

స్వరాజ్యపక్షమువారు నియమవిరుద్ధముగాని విధానమును అంగ్లభారత దేశములందు బాగుగా ప్రకటించిరి. ఎట్టి అపదలు కలిగినను దాని ననుసంపాదనము. ఇక స్వరాజ్యపక్షమువారికిని నిరంకుశాధికారమును సంఘర్షణము కలిగిన ప్రతి అడుగును స్వరాజ్యపక్షమువారు తిరస్కరించి నిలచెదరే గాని వెనుక జొరుగదు.

తెదరింపులకు లొంగరు. ఎంతటి అగ్రహ కారణమును ప్రతిపక్షము కలిగించినను దొరస్వమున కేంతమాత్రమును గడంగరు. వారికిగల ఆయుధ మొక్కటియే. అది స్వార్థత్యాగము. దానితోనే కడనరకును పోచెదరు.

స్వరాజ్యపక్షమువారి కంఠస్థ ఆత్మలెన్నిని దొరతనము వారు తలంపగూడదు. చరిత్రలహము లెంత ప్రబలముగానుండినను మరొకమేము తలలు సగులగొట్టుకొనినను సత్య ప్రజానుకూల పక్షముగ స్వరాజ్యపక్షమును రూపు దాపులకు దొరతనమువారు పూనుకొనినపుడు, దొరతనమునందు అనగా ప్రభుత్వ వర్గము అవబడు ఆత్మలెన్నిసంఖ్యాకముగ కూటమునందు చేరిన వారు తప్ప తక్కినవారిలో స్వరాజ్యపక్షమునకు బాటు యగుటకు తగిన దేశభక్తి లేనివారొక్కరైన నుండరు. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్ష మొక్కటియే ప్రజానుకూల పక్షమునకు కట్టిసంకేతమును లేదు.

వాగ్దాత ప్రపంచమునందంతటను ఎట్టి సహారకార్యము భాసరించిన వానినైనను బహిరంగముగా విచారణ చేయుట యే ముఖ్యసాంప్రదాయము. ఎట్టి ముఖ్యతనముగ హక్కునే దొరతనమువారు భంగపరుప బూనినపుడు చేయదగిన దేదో భారతీయులు బాగుగా తెలిసియున్నారు. వారియ్యదగిన దొక్కటే జవాబు, అన్ని పక్షములవారును అన్ని మతములవారును ఏకీభవించి నిర్భయముగా ఆజవాబును చెప్పి తీరుదురు” అని పండిత మోతీలాలుగారు నుడివిరి. (ఆం. ప్రె.)

థిప్టిలో బహిరంగసభ

మాలానా మహమ్మదాళీగా రధ్యక్షతనహించిరి నిన్న 30 వ తేదీపాఠశాలము థిప్టిలో మునపట్టిలోని వనమున మాలానా మహమ్మదాళీగారి అధ్యక్షతకీర బహిరంగసభ జరిగినది. చాలమందిచ్చిరి. మహమ్మదుసభకు రాజాలం దున ఉరుకుభాషలో పండేము నంపెను.

“మనకు దొరతనమువారి ఉదేశము పూర్తిగా తెలిసియే యున్నదిగాన నిట్టినిర్బంధ శాసనములను గూర్చి రిచ్చడ నవసరములేదు. ఇట్టిసవాలును దొరతనమువారు చేసినపుడు దానికీయ్యదగిన జవాబును యియ్యదగిన కత్తిని దేశీయులు గోల్పోయిరిని మాత్రమే నేను చింతించుచున్నాను. హిందువులకును మహమ్మదీయులకు గాఢమగు నైకమత్యము కలుగునరకును విముక్తి సాధనము లభింపజాలదని వారుగూర్తింపవలెను” అని మహమ్మదు వ్రాసెను.

శంకరలాలు, ఇందరు, అబ్దుల్ అజీజ్, దావూద్ అన్సారీ గార్లుగూడ తీర్మానములను బయటరచుచుంటుండిరి. తీర్మాన మోమోదించబడెను.

ఇండియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

నాలుగు ప్రధానవ్యాసములను వ్రాసెను. దొరతనమువారి నిర్బంధవిధానమును నిరసించుచు యీ ప్రతీక పుస్తకముగా నాలుగు ప్రధానవ్యాసములను ప్రకటించెను. “భారత దేశమును పరిపాలించుటలో రాజప్రతినిధి న్యాయశాస్త్రాభివ్రాసమును పూర్తిగా వదిలివేసిననుట కిది ప్రబల నిదర్శనము. బహిరంగముగ నిష్కలముగనుపనిచేయుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువారికి తెదరింపులకు దొరతనమువారిట్టి ప్రక సాధనమును ప్రయోగించుటలో అరాజకులకు మరింత సహాయమును చేసినవారైరి” అని యాపత్రిక వ్రాసెను.

లక్నో బహిరంగసభ

నాయకుల ఉపన్యాసము

లక్నోలో జరిగిన బహిరంగసభలో భారతీయులందఱును ముఖ్యముగ స్వరాజ్యపక్షమువారగు చాదరీ ఖాజీఖువానును, పండిత హరకర్ణ వాధమిశ్ర (ఎం. ఎల్. ఏ.), సి. ఎస్. రంగయ్యరు (ఎం. ఎల్. ఏ.), ముఖందలాలు (ఎం. ఎల్. సి.), బాబూ మోహనలాలుపక్షేనా (ఎం. ఎల్. సి.) గార్లు నిర్బంధ విధానమును నిరసించుచుంటుండిరి. “ఈచట్టములను స్వరాజ్యపక్షమువారిపైనే ప్రయోగించినట్లు కట్టిసంకేతములేదు. స్వరాజ్యపక్షమువలనయిందొరతనమునకు చాలకష్టముకలుగుచున్నది. నియమవిరుద్ధముగ విధానమునవలంబించిన స్వరాజ్యపక్షమువారిపైనే కట్టి అక్రమశాసనమును ప్రయోగించినవారు తమ చేరిపాటునకు వగ తొందలపడిన సమయము రాకమానదు. స్వరాజ్యములభించువరకును స్వరాజ్యపక్షము తొలగిపోవునదిగాదు. దొరతనమువారు దానినడచుట కెన్ని ప్రయత్నములను చేసినను స్వరాజ్యపక్షము చిరజీవియైయుండగలదు.” అని స్వరాజ్యపక్షమువారు నుడివిరి. మిత్రపాదులంతటి ప్రమాదగా నిరసించలేదుగాని ఇట్టి శాసనము లవసరము. వానివలన అగ్రహము కలుగును అనినడిచిరి. “వివాళ కా లేవిభర్తెబుద్ధికి అనుష్ఠానము రంగయ్యరుగారు చేసిరి. (ఆం. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల

స్వరాజ్యపక్ష సభ

నవంబరు 2 వ తేదీని గోరకుపూరులో జరుగును

రాష్ట్రీయసభలో పాటుకొర్రాష్ట్రీయశాసన సంఘసభ్యులగు స్వరాజ్యపక్షమువారి సభగూడ గోరకుపూరులో నవంబరు 2 వ తేదీని జరుగును.

కలకత్తా కార్పొరేషను

ఉద్యోగుల సభ

బోసుగారి అరెస్టు

సహాయ కార్పొరేషన్ బోర్డులో జే. సి. ముకర్జీగారి అధ్యక్షతకీర కలకత్తా కార్పొరేషను ఉద్యోగుల సభ జరిగినది. ప్రధాన కార్యనిర్వాహకబోర్డుగారి బోసుగారిని అరెస్టు చేసినందుల కీసభవారు చింతించుచున్నారు. ఆయనను వెంటనే విడుదల సమంజసము అనుతీర్మాన మాసభలో ఆమోదించబడెను. (ఆం. ప్రె.)

రంగూను మెయిలు పత్రిక

సంపాదకుడు మో. సి. దేవర్జీగారు దాసుగారికి

పంపిన తంతివార్త

“మిత్రానుసారము పనిచేయుటకు స్వేచ్ఛనుగా నున్నానని విన్నవించుచున్నాను” అను తంతివార్తను దేవర్జీగారు రంగూనునుండి దేశబంధు దాసుగారికి పంపిరి.

నర్. బి. యన్. శర్మగారు

అరెస్టు బాదు, అక్టోబరు 30:—వైశాఖాద్యుడు బ్రహ్మణమై బోవుటకు పూర్వము విశ్వవిద్యాలయ భవనమును వసతి గృహములను సంస్కరించిరి. ధర్మ బహుమారు సప్రాగారు శర్మగారికి విందు చేసిరి. ప్రముఖులందరు విందున కాహ్వానింపబడిరి. నేటిఉదయమున శర్మగారు వైశాఖాద్యుడేరి. అమోఘముహూర్తానికి అతిథులుగ శర్మగారున్నారు. పురాతనపరిశోధక పంటపమును చుట్టుపట్ల ప్రదేశమును శర్మగారుసంరక్షించిరి. సామంత్రము వైశాఖాద్యుడల్లాసంఘమువారు శర్మగారికి విందుచేసిరి. కాకిబోవుటకు రాత్రి శర్మగారు బయలుదేరిరి.

వర్ష సాతము

సిన్హ, అక్టోబరు 31:—మదరాసున కాశ్మీయములను మదరాసు దక్కనులోను గాలి యుండు తేమలేదు. వర్షము అక్కడక్కడవడెను నాగపట్టణములోకంటె నెక్కడను సభికముగ వర్షము పడలేదు. ఇచ్చట 3/4 అంగుళముల వర్షముకురినెను.

నూచన:—మదరాసునకు దక్షిణమున అధికముగను ఉత్తరమున స్వల్పవర్షమును బడవచ్చును.

అంధ పత్రిక

1924 సం. ఆక్టోబరు 31 వ తేది

శుక్రవారము

పార్లమెంటు ఎన్నికలు: కన్సర్వేటివ్ల విజయము

తలవని తండ్రిగ కన్సర్వేటివ్ల పక్షమునకు విజయము చేకూరినది. లిబరల్ పక్షమువారు కన్సర్వేటివ్లకు సహాయమొనర్చి తమను తా మంతరి పఁచుకొనిరి. అస్పష్టముగా రోడిపోయినందుల కెవరును చింతించును. తుట్టతొడకు వీరు లేబరు పక్షమునకు చేరినద్రోహము తంతవ్యముగా జాలదు. ఇతర కారణము లుంటుండ, లేబరు పక్షమువారు లిబరల్ పక్షమునకు వెనుక చేరిన సహాయమున కయినను, లిబరల్ పక్షము కృతజ్ఞత జూపవలసి యుండెను. అస్పష్టముగా వచునగ నెనిమిది సవత్సరములు ప్రధానమంత్రి పదవిని నిర్వహించుటకు, లేబరు, ఐరిష్ జాతీయవాద పక్షముల సహాయమే ముఖ్యకారణము. లేబరు పక్షమువారు కన్సర్వేటివ్ల తొ చేతుల లిడియంపినచో, లిబరల్ పక్షము వెనుక నే అడుగున ఒడిపొయెడిది. కొంచెము ఉదారాభిప్రాయములుగల పక్షములు చేతుల గలుపుటచే ఇంగ్లండులో సత్కమాధివృద్ధి సాధ్యపడెను. కన్సర్వేటివ్లలు ఉన్నచోట నుండి ముందుకు గడలరు. స్వాతంత్ర్యరాజ్యము ప్రధానాశయము గాదు. సామ్రాజ్యప్రజల్యమే వారికి ముఖ్యము. వీరల సంగతి వాద్యుద్ధికి గోచరింపదు. ఇట్టి పక్షముతో చేతుల గలుపవలసిన దుర్గతి, లిబరల్ పక్షమున కిప్పుడు బట్టెను.

కాని అందుకు తగినదంపన లిబరల్ పక్షమునకు వెంటనే సంప్రపాపించెను. కీరి కృతఘ్నత బయల్పడినది. కన్సర్వేటివ్లలు నిలచుచోటల, లిబరల్ పక్షమువారు వెనుదగ్గి, లేబరు పక్షమువారిని ఒంటరిచేసిరి. కన్సర్వేటివ్ల టీరల్ పక్షముల వాద్యులను గలిసి లేబరు పక్షమువారితో పోరాడిరి. ప్రస్తుత సత్తమనకు రెండుమూడు కారణము లేర్పడినవి. ముఖ్యముగ జనోవిఫ్ గారి లేఖను గూర్చి చేరిన దినములలో గోరంతలు కొండంతలు జేయబడును. బెల్లుకుక్క నాయకులగు జనోవిఫ్ గారు ఇంగ్లండులో విప్లవము గలిగించుటకు కార్మికులను పురిగొల్పెనటలు, ఆ లేఖయందు గలదు. విదేశ కార్యాలయమువారు లేఖను జూచిన వెంటనే రుష్యా ప్రభుత్వమునకు బలపత్తరముగు ఖంజనమును బంపిరి. ఇంతకన్నను వారేమిజేయగలరు? ఎద్దు యీనినదనిన, దూడనుగట్టివేయమను సామ్యమున, రుష్యా లేఖ నిజమయినదాగాదా యని విచారించుట కెవరును బూనుకొన లేదు. జనోవిఫ్ గారు తా మా లేఖను వ్రాయలేదని గట్టిగ బదులు జెప్పిరి. ఇంగ్లండుకు వచ్చియున్న రుష్యును ప్రతి నిధియు అటులనే చెలిపెను. కాని, ఈ సంగతుల నన్నిటని విచారించెడి వా రెవరుండు? కన్సర్వే

టివ్లు బొబ్బలిడుటకు అనుకూలముగ కేక యొకటి వొరకనది. వారికి గావలసిన దంతయే.

“వర్క్ డృస్ వీక్స్” పత్రికా సంపాదకుని ప్రాసి క్యూషను ను సహరించుకొనినందులకు, లేబరు పక్షముపై దాడి వెడలుటకు కన్సర్వేటివ్ల లిబరల్ పక్షములవారు సమకట్టిరి. పులిమీద పుట్రయను నటుల, రుష్యా లేఖవారికి మరింత సందుగలిగించెను. లేబరు పక్షమువారు విప్లవము నేవగించెదరని తెలిసిన సంగతియే. కమ్యూనిస్టులను తమపక్షమున జేరనియకుండుటయే యందుకు ప్రబల నిదర్శనము. అన్ని విధములను లేబరు పక్షమువారు మితముగనే ప్రవర్తించుచున్నారు. అయినను పార్టీ వైషమ్యమున కొకదారి తెన్నులేదుగదా! ఆత్మస్తుతి ధర నింద, బ్రిటీషు రాజకీయ పక్ష లక్షణము. ఎదుటివారెంత మంచిజేసినను దానిని నిరసించి, వారుచేసిన లోపములను గోరంతలు కొండంతలు జేయుట కన్ని పక్షములవారును ప్రయత్నింతురు. కోర్టులో న్యాయవాదులవలె ఒహిరంగసభలలో వీరొకరితో నొకరు పోరాడుదురు. ఇందుకొర కెంత డబ్బయినను వెచ్చింతురు. తుదకు పార్లమెన్టు ప్రయోగమునకు సయితము బూనుకొందురు. అమాయకులగు ప్రజలు, వివిధ పక్ష నాయకుల గారడిలను కనిపెట్టజాలక, ఎవ్వ రెక్కడుగ గండ్రగోళము జేసిన వారి నంకకు మ్రొక్కుచుందురు. వీరు జెప్పచున్నమాటలు సత్యమా అసత్యమాయని విచారించుటకు ప్రజలకు వీలులేదు. ఉన్నను వారట్టిశ్రమ కోర్వజాలరు.

పలుకుబడిగల పత్రికలు ప్రజల అజ్ఞానమును ఆధారముజేసికొని, ఇచ్చవచ్చిన వ్రాతలను వ్రాయుచుండును. ఎన్నికలసభలలో చెలిపెడి ప్రసంగములెంత యనవ్యముగ నుండునో, వాని నొకమారు జదివిన చెలియను. ఇంగ్లండు మున్నగు దేశములలో ప్రజలనుభవించెడి ఆఖండ స్వరహింసలను మిదియే. గాంధీమహాత్ముడు చాటెడి పవిత్రభావములకు, పాశ్చాత్య రాజకీయవిధానము చోటియజాలదు. ఇట్టి విధానము నే మక్కికి మక్కిగ హిందూదేశమున ప్రవేశపెట్టవలయు నని కోరెడి వారు మనలో గలరు. స్వరాజ్యమునకు, డిమోక్రటిక్ స్వరాజ్య మనియు, పార్లమెంటరీ స్వరాజ్య మనియు విశేషణముల జేర్చవలెనని ఆశించెడివారు గలరు. అప్పుడే పక్షముల పరస్పర దూషణ హిందూదేశమున ప్రారంభమయినది. హిందూదేశము తన కనుకూలించిన స్వరహింసవిధానమును తాను నిర్మించుకొనినదప్ప, చాల చిక్కులలో బడును. ఇంగ్లండువలె హిందూదేశము ధనవంతమయినదేశము గాదు. పక్ష పోరాటములకు ధనము పుష్కలముగ నుండవలయును. లేబరు పక్షాశయములున్నతము లయినను, ధనాభావమువలన లేబరు పక్షము విజయము గాంచలేదు. కన్సర్వేటివ్ల ఆశయములు కడు సంకుచితము లయినను, వారికి ధనమును పలుకుబడియు విస్తారముగ నుండుటచే విజయము గాంచగలుగుచున్నారు.

చీటికిమాటికి హిందూదేశము ఎన్నికల గడ విడలకు లోనుగా జాలదు. డబ్బును నీటివలె పారబోయజాలదు. హిందూదేశము సంజెట్టి స్వరహింసవిధానమును నిర్మించినను, సత్యమును అహింసయు భ్రాత్మభావమును మూలాధారము

లుగ నుండవలయును. పాశ్చాత్యవిధానములను ఉన్నదియున్నటుల జొప్పించి ప్రయోజనములేదు. ఈ విషయమై తరుణనమయ మరుదెంచునపుడు నాయకులు దూరమాలోచింపవలయును. మున్నందు స్వయంనిర్ణయాధికారమును సంపాదించ ప్రయత్నింపవలయును. ఆ విషయ మటుండ, కన్సర్వేటివ్ల విజయమునకు మరియొక కారణముగూడ గలదు. వర్తకసంకములగూర్చి కన్సర్వేటివ్ల లే సంగతియు జెప్పరయిరి. లిబరల్ పక్షమువారిని మోసపుచ్చుట కిది సరిపోయెను. చివరదినములలో బాల్కువినుగారు ఇంకీరియల్ ప్రెజ్డెంట్సు ప్రవేశపెట్టెదమని బయల్పరచిరి. లిబరల్ పక్షమున కాశాభంగము గలిగెను. కాని, అప్పుడు వారేమి చేయగలరు? ఏర్పాటులన్నియు ముగిసిపోయెను. ఈ సంగతిని గూర్చి యనుకొనుటకు వీలులేకుండ, రుష్యా లేఖ గూర్చి గండ్రగోళము చేయబడెను. ఎట్టకేలకు లిబరల్ పక్ష మడుగంటి కన్సర్వేటివ్లను బైకి చెచ్చెను. ఇందుకు లిబరల్ పక్షము వారు చింతించిన ప్రయోజన మేమి?

ఎవరుచేసికొనిన పాపఫలమును వారనుభవించక తీరదుకద. అస్పష్టముగా రోడిపోయినపుడు, తమ వ్యవహారము కూలిబోయెనని విచారించిరట. అస్పష్టముగా రింతటితో రాజకీయరంగమును విడువరు. మరలవీరు ఎన్నికలకు నిలిచెదరట. ఒకవేళ వీరు పార్లమెంటునభ్యంతో ప్రవేశించగలిగినను లిబరల్ పక్షము నుద్ధరించుట దుర్లభము. లిబరల్ పక్షపు ఉదారస్వభావ మంతరించుటచే దానియావశ్యకత గనుపించదు. ముందుకయినను బోవలయును. వెనుకకయినను బోవలయును. అంతియగాని, త్రిశంకునివలె లిబరల్ పక్షము వారంత రోషమున నెంత కాలమని నిలిచియుండగలరు? లిబరల్ పక్షనాయకులను ప్రేళ్లమీద టెక్ పెట్టవచ్చును. అస్పష్టముగా కిది లిబరల్ పక్షవిధానమనిన కొంచెము అభిమాన వింకను వేధించుచున్నదేమో. లాయడుబార్డిగారు మాత్రము కన్సర్వేటివ్లవంకకే మ్రొక్కుచున్నారు. చర్చిహిల్ గారు కన్సర్వేటివ్లలో గలసినటులనే ఎంచవచ్చును. సత్రకాయగ నుండి, ఒకమారు ఈ పక్షమును మరియొకమారు అపక్షమును అభిమానించుటవలన లిబరల్ పక్షమువారు మిగిలినవారిని వశపర్తులుగ జేసికొనగలమని తలచియుండురు. తామొకటి దలచిన దైవమింకొకటి తలచెనను సామ్యమున, లిబరల్ పక్షమువారు ఇతరులను వెక్కిరింపబోయి, తామే వెల్లకిలబడిరి.

ఇకముందు లేబరు పక్షమువారికిని కన్సర్వేటివ్ల పక్షమువారికిని మాత్రము పోరాటము సాగుట నిశ్చయము. లిబరల్ పక్ష మేమయ్యెనో తలచెడివాకుండరు. లేబరు పక్షమువారి కీ సమయమున ఆశాభంగము కలుగుట సహజము. ధానుసగురు తమకు గలిగిన ఆశాభంగమును వెలిబుచ్చుచు, తాము అధైర్యమును జెందలేదనిమాత్రము చెప్పిరి. అధైర్యముజెంద నభినయములేదు. కన్సర్వేటివ్ల పక్షము చిరకాలము నిలువజాలదు. ఇంగ్లండు నెదుర్కొనిన సూతనసమస్యలను, కన్సర్వేటివ్లలు పరిష్కరించుట దుర్లభము. బాల్కువినుగారు వెనుక తమ యనవర్థతను గనుబట్టిరి. ఈమారు అంత కన్నను ఎక్కుడు సామర్థ్యమును గనుపఱుపగలరని దోచదు. లేబరు పక్ష మధికారముం దున్నయెడల,

కమ్యూనిస్టు పక్షము విస్తరించుట కంతగ వీలు లేదు. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వ వాటలగాక కమ్యూనిస్టులపై నిర్బంధములను ప్రయోగించుట సహజము. అందుచే నాకటవారి కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలుగవచ్చును. చిత్రరంజనదాసుగారు లేబరు పక్షమునకు విజయము గొరచు తంజీవార్తనంది. ఇతర పక్షములకన్న లేబరు పక్షము మెరుగని భారతీయు లంగీకరించెదరు. అందుచే లేబరు పక్ష మధి కారపదవినుండి తొలగినందులకు, భారతీయులు సానుభూతి జూపెదరు.

కన్సర్వేటివు విజయమువలన, భారతవర్ష పురోభివృద్ధి ఏమగునను ప్రశ్న జయలుదేరును. ఆ విషయమై విశేషముగ చింతింప సక్కురలేదని మా యభిప్రాయము. ఏ నన, భారతవర్ష పురోభివృద్ధి ఇంగ్లండుపై నాధారపడుటకు మారుగ, భారతీయులైననే ఆధారపడయ న్నది. గాంధీ మహాత్ముడు ఈ ప్రాథమిక సూత్రమును సంతతము చాటుచున్నాడు. లేబరు పక్షమువారు వెలుపల కిబుర్లు చెప్పినను, భారతవర్షాభివృద్ధియనున కెట్టి సహాయము కలగరయి. సాంస్కృతికముల విచారణ సంఘము నేర్పరచుట దప్పు, వారు చేసిన ఘన కార్య మేమియుగ నుపించదు. స్వయంసర్జయ సూత్ర మును మూలద్రోచి, స్వపరిపాలనమును గూర్చి కన్సర్వేటివులతో బాటు మామూలు ఆభిప్రాయ ములనే వీరును చెలుపసాగిరి. కన్సర్వేటివు లికిముందు తీవ్ర నిర్బంధములను ప్రయోగించెదరని తలంపవచ్చును. కన్సర్వేటివు విజయ దుండభి మ్రోగుటకో యన, బెంగాలు నిర్బంధములు మున్నందు సజ్జతేనను. వీరి పరిపాలనమునకు, అనుకూలవాతావరణము హిందూదేశమునం దేర్పడినది. బెంగాలు నిర్బంధముల సంగతి యటుండ, హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమును బలపరచుటకు గాంధీ మహాత్ముడు జేసెడి ప్రయత్నములకు సయితము ప్రాందవవాధి కారవర్గమువారు అడ్డు గలిగించుచున్నారు. ఇక ముందు అధికారవర్గము నిర్బంధ విధానమును యథేచ్ఛగ కొనసాగించవచ్చును. బాటువినుగారు ఇది వరకే తా మేమి జేయదలచినదియు ప్రకటించిరి. హిందూదేశపు భావిస్థితి అంధకారబంధురముగ నున్నను, భారతీయులు కృతనిశ్చయై స్వరాజ్య సిద్ధి కై పాటుపడదలచి, చీకట్లు దొలగిపోవును. కన్సర్వేటివు లయినను, లేబరు పక్షము వారయినను, ప్రాందవాళయ సాఫల్యమును నిరోధింపజాలరు. లేబరు పక్షము ప్రభుత్వ ప్రతికూల పక్షముగ న్నందు టయే మేలుగ నుండును. లేబరు పక్షము పరిపాలించు చో, ధైర్య మవలంబించి ఏవనిజేయుటకును సాహసింపరు. లేబరు పక్షము ప్రతికూలముగ నుండుచో, కన్సర్వేటివుల నిరంకుశత్వమును స్వలాభము కొరకయినను ఖండింపక మానరు. పార్లమెంటునభిలో కొంతవరకు గండ్రిగోళము చేయకమానరు. కన్సర్వేటివుల విజయము హిందూదేశపు సత్వరాభివృద్ధి కనుకూలించుననియే నమ్మెదము. భారతీయులెక్కుడు దీక్షతో పాటు బడుట కిది నుండియు, ఎక్కుడు ప్రోద్బలము గలుగును. ఎక్కుడు చురుకు పుట్టును. కర్మను ప్రభువు సంగడకమున జాతీయభావమును బలపరచెను. మరల వంగ దేశమునందు స్వాతంత్ర్యవాంఛను గట్టిపరుచుటకు కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము అడ్డుపడగలదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి కన్సర్వేటివు పక్షవిజయము తోడ్పడుగాక!

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

31-10-24

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

ఇదివరకు

చందాలు

49775-8-8

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

పంతులుగారికి చేరిన పన్ను

24245-1-8

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

అహింసా వ్రతదీక్ష

బెంగాలు నిర్బంధములు అహింసా వ్రతదీక్షావ శ్యకతను మరల బ్రతికెచ్చినవి. లండను టైముస్, మార్నింగ్ పోస్టు పత్రికలు బెంగాలు ప్రభుత్వ చర్యల నామోదించుట వింతగాదు. నూతన నిర్బంధ చట్టము సక్రమముగా జరిగినను సాగద్రొక్కుట కుడయోగపడును. హిందూ మహమ్మదీయ కలహము లనేక ప్రదేశములలో బెరిగియుండ. లా అర్డరులను రక్షించుటకు మామూలు శాసనములు అక్కరకరాగ, బెంగాలులో మాత్రము నవివల సరి పోవని, ఫార్మర్ల ప్రతీక చక్కని ప్రశ్న నడుగుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితి విషయమై గాంధీ మహాత్ముడు "యంగు ఇండియా" పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము, ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును గూడ చక్కని హిత మొగుచున్నది. దార్జిలింగ్ హిత అసహాయోద్యమ మును దేశము ఓడిమితో నిర్వహించియున్నచో, అహింస కెట్టి భంగము వాటిల్లకుండ స్వరాజ్య మును సంపాదించుటకు మియ్యెడిది. అందుకు మారుగ, ప్రధానవిషయములను వదలి గాలిని మూట గట్టుటకు ప్రయత్నించిన కొలదియు, అభివృద్ధి సంభింపజొచ్చెను. ఇప్పటికయినను నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు మారుగ, నాయకులుకొందరు ఆవేశపూరితములగు కార్యక్రమము లవసరమని చాటుచున్నారు. బుద్ధుడైనా యమగు ఆవేశము చిరకాలము నిలువదని, వీరికింకను చెలియలేదు. పద్ధతులవిషయమై నెట్టి భేద మున్నను అహింసచేతనే దేశమోక్షమును సాధింపవలయునని, బహిరంగముగ బనిచేసెడి అన్ని పక్షముల వారును అంగీకరించియున్నారు. అరాజక కృత్యములవలన స్వాతంత్ర్యము లభింపనేరదని. చిత్రరంజనదాసుగారు ఖండితముగ వెల్లడిజేయుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో, అహింసకు భంగము కలుగకుండ జేయుటకు ఎల్లరును బూనుకొనుట ధర్మము. స్వాతంత్ర్యోద్యమము నణచుటకు అధికారులు నలిగెడి ప్రయత్నములలో, నిరపరాధులు బాధ జెందవలసివచ్చినను, అయ్యది దేశాభివృద్ధి కే తోడ్పడగలదు. నిరపరాధుల బాధానుభవమే దేశము క్షితి త్వరలో చేకూర్చగలుగును. ఇప్పుడు తలపించెడి సంఘటనములన్నియు, తుదకు ప్రజాభ్యుదయమునకే దారి జూపగలవు. ప్రజల సమయమున ధర్మమార్గము సత్క్రమింపకుంప జూచుట మాత్రము నాయకుల ముఖ్యధర్మము.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఔషధాలయము

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఔషధాలయపు డైరెక్టరుల 1923-24 సంవత్సర నివేదిక మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. గత సంవత్సరమున 45480 రూపాయలపాపండుల నమ్మక, నివేదనసంవత్సరమున 62568 రూపాయలపాపండుల నమ్మక. ఆయుర్వేద వైద్యాయములను నెలకొల్పుటకు స్థానికస్వరూపాలనసంఘములు విశేషశ్రద్ధ వహించుట శుభచిహ్నము. ఔషధాలయము, ఆయుర్వేదకళాశాలా పోషణకు విశేషముగ తోడ్పడుచున్నటుల, నివేదిక చెలుపుచున్నది. ఆయుర్వేద ఔషధప్రభావమును చెలుపుటకు, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు విశేష ప్రచారము నలిపిరి. ఇందుకొరకు కొంతసామ్య వ్యయమగుట సహజము. ఆకారణముచే గతసంవత్సరమునందు వలె యీమారును 100 కి 5 పంతున మాత్రము మేరుపూల్లరులకు లాభమును పంచుటకు నిశ్చయించిరి. మేరుపూల్లరులు కేవలలాభమునే పాటింపక, దేశమునందు జరుగవలసిన ఆయుర్వేదప్రభా భావశ్య కతను గుర్తించి, యీ ప్రయత్నమును ప్రధానముగ ధర్మకార్యముగ పరిగణించెదరుగాక యని కోరెదము. ఆయుర్వేద ఔషధాలయభివృద్ధి కై తమశక్తి సంపత్తు ధార్యబోయుచు దేశమునకు మార్గదర్శకులగుచున్నందులకు డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారి నభినందించెదము.

పన్నుండిహత్య

ధిల్లీ, అక్టోబరు 30:—పన్నుండి హత్య నేరము విచారణ తిరిగి నేడు ప్రారంభమయ్యెను. సాక్షులు దీక్షింపబడెను. మునాంతిలాల్ గదర్ లో జరిగిన ఆల్లరి విషయమై దా నెరిగినంతయు చెప్పెను. ముద్రాయినీడరు క్రామయోగమునే నను జేయగా హిందు మహమ్మదీయ పోలీసు అధికారులకు విరోధములేవని చెప్పెను. కాని జమీన్దార్లను సబుయిన్ స్పెక్టరును, అలీహాబాద్ అను హెడ్డుకాని ప్లేబును నేరములో కలిపియున్నట్లు అనుమానముగలదని హిందువులు చెప్పిరిని ఒప్పుకొనెను.

కాశీమి రుడ్డినుగారిని పిమ్మట సాక్షులు నీయ విలిచిరి. తానును, (తా మా లో హక్కు, 8 భి నీ గార్లు రాయసాసేబు రూఫ్ నారాయన్ గారి ఆధిపత్యమున పోరాటములకేసులు హత్య నేరములనుగురించి కోడన చేయుచున్నారనియును చెప్పెను. రేపటికి యీకేసు వాయిదావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి ఆగమనము

మద్రాస్, అక్టోబరు 30:—రాజప్రతినిధి, సతీమణి సహితముగ నే దిక్కడకు కాశ్మీరమునుండి 12.30 గంటలకు వచ్చిరి. సిసలు హోటలులో వారు విడిది చేసిరి. గౌరవార్థము వారికిందు చేయబడెను. డిల్లీ తిన్నగ బోవుటకు రావల్సిందికి పనులుచేపాపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కన్యశ్రేణిపుల ఆఖండవిజయము

398 పా న ము లు

వక్రతువాలా (పార్వీ) ఎన్నుకొనబడెను

ఆస్పిత్రియగారు ఓడిపోయిరి

ఇండియా అంధ్రుసామ్రాజ్య రిచర్డుగారు ఓడిపోయిరి

కాంతిలక్ష్మి కేసును ఉపసంహరించుటకు కారకుడైన అటార్నీ జనరలు సర్ పాత్రీకు హేస్టింగ్సుగారు వెలిచిరి

హోముసామ్రాజ్య రిచర్డుగారు లిరువురును బాల్వినుగారి కుమారుడును ఓడిపోయిరి

బొంబాయి గవర్నరును జాల్మాయడుగా రెన్నుకొనబడెను

పార్లమెంటులోని నలుగురు స్త్రీనభ్యులు ఓడిపోయిరి

లండన్, అక్టోబరు 29:—నేటిదినము ఎన్నికలు ప్రారంభమైనవి. మాంచెస్టరు (ఎస్పీఎం)లో ఈసారి కన్యశ్రేణిపులు నెగ్గిరి. పాతు సామ్రాజ్యలో గూడ కన్యశ్రేణిపులు నెగ్గిరి. కార్మికులు ఓడిపోయిరి.
వేకుపీల్లు, వెస్టు సామ్రాజ్యలో గూడ కన్యశ్రేణిపులే నెగ్గిరి. నిరుడిచు కన్యశ్రేణిపు సభ్యుని నోడించిన టిల్లెటుగారు ఓడిపోయిరి.

ఎన్నిక ఫలితములు

లండన్ అక్టోబరు 30:—

ఉదయం 12.45. ఎన్నుకొనబడినవారు.

కన్యశ్రేణిపులు 74
కార్మికులు 89
లిబరల్స్ 18
ఇండిపెండెంట్లు 1

కన్యశ్రేణిపుల లాభములు

కన్యశ్రేణిపులు 27
కార్మికులు 4
లిబరల్స్ 4

నష్టములు

కన్యశ్రేణిపులు 2
కార్మికులు 12
లిబరల్స్ 20

లండన్, అక్టోబరు 30 ఉదయం 4.45

కన్యశ్రేణిపులు 161
కార్మికులు 78
లిబరల్స్ 22
ఇండిపెండెంట్లు 2

లాభములు

కన్యశ్రేణిపులు 58
కార్మికులు 19
లిబరల్స్ 7

నష్టములు

కన్యశ్రేణిపులు 6
కార్మికులు 32
లిబరల్స్ 44

లండన్, అక్టో 29:—

సామ్రాజ్య (సౌతు)

ర్యాడ్ఫీడ్ (కన్యశ్రేణి) 15163
టూలీ (కార్మిక) 14455

నిండు ఎన్నికలందు కార్మికులు 2781 ఓట్లను ఎక్కువ సంపాదించిరి. ఇపుడు 708 ఓట్లు ఎక్కువగపోయినవి.

వేక్స్ పీల్లు

ఎల్లిన్ (కన్యశ్రేణి) 11086
షేర్బోర్న్ 10192

పోయిన ఎన్నికలో కార్మికులు 621 ఓట్లను ఎక్కువ సంపాదించిరి. ఈ ఎన్నికలో కన్యశ్రేణిపులు 894 ఓట్లు ఎక్కువవచ్చినవి.

మాంచెస్టరు ఎక్స్ ప్రిజ్

పీల్లెడ్ (కన్యశ్రేణి) 18200
బార్క్లె (లిబ) 10698

నిరుడు లిబరల్స్ 1799 ఎక్కువ ఓట్లను వచ్చినవి. ఇపుడు కన్యశ్రేణిపులకు 2507 ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చినవి.

సామ్రాజ్య (రెస్ట)

ఆస్టెరి (కన్యశ్రేణి) 16719
హేకాస్ (కార్మిక) 12867

పోయిన ఎన్నికలో కార్మికులు 118 ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చెను. ఇపుడు 4802 ఎక్కువ ఓట్లు కన్యశ్రేణిపులకు వచ్చెను.

ఉత్తరభాగము

పిన్స్టన్ (కన్యశ్రేణి) 14250
డిల్లెటు (కార్మిక) 11814
రాల్ఫ్ టి (లిబ) 5818

నిరుడు కార్మిక యభ్యర్థికి 567 ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చెను. ఇపుడు కన్యశ్రేణిపులకు 2986 ఓట్లు ఎక్కువ వచ్చెను.

లండన్, అక్టోబరు 30:—

నేడు 1.30 Xl ఎన్నికలసభి:—

కన్యశ్రేణిపులు 199
కార్మికులు 85
లిబరల్స్ 24
ఇతరపక్షములు 2

నూతనలాభములు

కన్యశ్రేణిపులకు 67
కార్మికులకు 19
లిబరల్స్ 7

నష్టములు

కన్యశ్రేణిపులు 6
కార్మికులు 85
లిబరల్స్ 12

ఈ సంఖ్య కామన్సులలో అగ్రభాగ ముండును. నిన్న సాయంకాలము 4.30 గం. లకు ఎన్నికల ఫలితములు

కన్యశ్రేణిపులు 378
కార్మికులు 141
లిబరల్స్ 86
ఇతరపక్షములు 5

లాభించిన స్థానములు

కన్యశ్రేణిపులు 141
కార్మికులు 21
లిబరల్స్ 8

నష్టపోయిన స్థానములు

కన్యశ్రేణిపులకు 6
కార్మికులకు 61
లిబరల్స్ 109

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలంబివార్)

లండన్, అక్టోబరు 31:—ఎన్నికలలో రిచర్డుగారు ఓడిపోయిరి.

నిన్న సాయంకాలము 7 1/2 గంటలకు బలబలములు.

కన్యశ్రేణిపులు 398
కార్మికులు 151
లిబరల్స్ 40
ఇతరము 8

కన్యశ్రేణిపులకు సభ్యులు 170 ఓట్లు ఎక్కువవచ్చినవి. పార్లమెంటు సమావేశమగుటకు పూర్వమే ముగ్గురైనవారు రా

జీనామానిచ్చెదరని నమ్మకముగ చెలియచున్నది. దీనివలన కన్యశ్రేణిపులకు ప్రతిభను సేర్పాటుచేయుటకు అవకాశమునిచ్చెదరు.

పిరు సార్వభౌముని యుపన్యాసమును పార్లమెంటులో ప్రకటించెదరు.

మరిగొన్ని కన్యశ్రేణిపు విజయములు

లండన్, అక్టో. 29:—కార్మికసభ్యురాలు విక్టోరీ సోకన్య లిబరల్ కన్యశ్రేణిపు యభ్యర్థిగా నోడించి 927 ఓట్లు ఎక్కువ సంపాదించెను.

ఈమె మాంచెస్టరు పురపాలక సంఘసభ్యురాలు. (నేటి కవులకు)

లింకా కుటుంబ కుటుంబుగారు (కార్మిక) 89 ఓట్లను ఎక్కువ సంపాదించిరి. ఇతడు పూర్వము రిస్కిన్ కళాశాల విద్యార్థి. కార్మిక వ్యవసాయవారులలో ప్రచారమును పలుకుచుండువాడు.

డెడ్డిన్ బాల్విను గారికొమార్డు ఆలివరు బాల్వినుగారు (కార్మికపక్షవాది) ఓడిపోయెను. కాని కన్యశ్రేణిపులే ఎక్కువ ఓట్లు సంపాదించిరి.

కన్యశ్రేణిపు హాస్టింగ్స్ టెక్నోలజీ కార్మికసభ్యుని ఓడించెను. లిబరల్ సభ్యుడు ప్రతేజించుటచే కన్యశ్రేణిపులకు ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చెను. కన్యశ్రేణిపు సర్ హాస్టింగ్స్ క్రాఫ్ట్ 12885 ఎక్కువ ఓట్లను సంపాదించెను. కార్మిక యభ్యర్థిని పార్టీ లెట్టరుకన్య ఓడిపోయెను.

కన్యశ్రేణిపు, లూస్టీనోడించి కార్మికపక్షవాది హేజే గారు 2902 ఎక్కువ ఓట్లను సంపాదించిరి.

కన్యశ్రేణిపు సర్ డబ్ల్యూ. సబ్బాగారు లిబరల్ సభ్యునోడించి 8858 ఓట్లను ఎక్కువగ సంపాదించెను. ఈ లిబరల్ సభ్యుడే క్యాంబెలు ఆభియోగములో ప్రభుత్వమునకు అనుకూలముగ ఓటునిచ్చెను.

యన్ ధములో రెండుకాళ్లు పోయిన మేజరు కవనీ (కన్యశ్రేణి) తనస్థానమును నిలబెట్టుకొనెను. బర్మిన్ హాడ్ పురపాలక సంఘసభ్యురాలిని (కార్మిక యభ్యర్థి) ఓడించి 5865 ఎక్కువ ఓట్లను సంపాదించెను.

యన్ ధములో స్త్రీ కెకావాషు పూర్వము ఇండియను సివిల్ సర్విసు ఉద్యోగిగనన్న కన్యశ్రేణిపు సభ్యుని కేబ్రి యలుగారి నోడించి.

కన్యశ్రేణిపు సర్ డబ్ల్యూ. మాపరు కార్మికుల నోడించి ఓట్లపాంలో గెలుపొంది. రెండవస్థానమును లిబరల్స్ సాధించిరి. తనభర్తను ఎన్నుకొన్నచో నృత్యము సల్పెదనని డయా నాడవ్ మాపరుసతి తెలియజేసెను.

కెన్సెన్ గారు

లండన్, అక్టోబరు 30:—కామన్సులలో నాయకుడు లార్డు ప్రెస్టిస్ కెన్సెన్ గారు 1065 ఎక్కువ ఓట్లతో మాంచెస్టరుకు ఎన్నుకొనబడిరి.

కన్యశ్రేణిపు సభ్యుడు మ్యూనుగారు ఓడిపోయిరి. కన్యశ్రేణిపు జయించెను. నాటింగ్ హోమునకు ముగ్గురు కన్యశ్రేణిపులు ఒక కార్మిక ప్రతినిధియు గలరు.

పిరచనుమంత్రి రాబర్టుగారు కన్యశ్రేణిపు వోడించి విజయము గాంచెను. మాంచెస్టరుకు 6 కన్యశ్రేణిపు 4 కార్మిక ప్రతినిధులున్నారు.

లిబరల్ హోమా ఎడ్వర్డుగారు కార్మికసభ్యుని రాబర్టు బక్స్టన్ గారిని ఓడించిరి.

సర్ శ్యామ్సుల్ హోరుగారు

కన్యశ్రేణిపు ప్రాతిమంత్రి చెల్సీకి ఎన్నుకొనబడిరి. 8/55 ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చినవి. కార్మిక యభ్యర్థిని చెల్సీగారు రన్సేలు అను నామెను ఓడించిరి.

సర్ కింగ్స్ డేడ్ గారు పూర్వీకి ఎన్నుకొనబడిరి, కార్మిక సభ్యుడు బెర్నెస్ పర్డు ఓడిపోయెను కింగ్స్ గారు కార్మిక ప్రభుత్వ గృహవిభానమును సదా ఆశ్రేపించుచుండెడివాడు.

తూర్పు ఆఫ్ కామండి ఇపుడే వచ్చిన కార్మికసభ్యుడు హ్యూగ్ స్నేలుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

సర్ డగ్లస్ హోగుగారు కార్మిక ప్రతినిధి నోడించి 15527 ఓట్లను ఎక్కువ సంపాదించెను.

ఆస్పిత్రియగారు

అన్నప్రకారము ఎన్నికలందు ఓడిపోవుటచే రాచకీయ రంగమునుండి మరలుచున్నారు. వైమానిక సహాయమంత్రి విలియం లీచిగారు ఓడిపోయిరి. కన్యశ్రేణిపు నెగ్గెను. 1202 ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చెను.

తీవ్రమగు పోరాటము

రీఫీల్లు, అక్టోబరు 29:—నేటి ఎన్నికలకు ఎన్నడును మరచుటకు పీలులేదు. మొన్నటివరకును ఎన్నికలందు కార్మికులు అంతగ పాల్గొనలేదు. ఇపుడు లిబరల్, కన్యశ్రేణిపు, కార్మిక పక్షమువారు మున్ముందు ప్రయత్నించుచున్నారు.

స్త్రీలు ఎక్కువగ వచ్చుచున్నారు. ఓట్లు విస్తారముగ ఇచ్చుచున్నారు. అంతయు సక్రమముగ నున్నది.

కన్యశ్రేణిపు పక్షమువారికి ఎక్కువ అవకాశమున్నది. నెగ్గెదమను నమ్మకమున్నది. 615 స్థానములలో అధమును 808 స్థానములను సంపాదించెదరటం. నిరుడు 258 స్థానములను బడసిరి.

జినిపీపుగారి శిష్యులన తమకు మొదటివిజయము గల్గెననిరి.

మూడవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు—సభ్యతరులు

వాతావరణస్థితి

1924 సం. ఆక్టోబరునాటి 31-వ తేదీ శుక్రవారము

సం.స	సభ్యతరుల పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు సంఖ్య	నూతన పాడవు	నూలు సంఖ్య
370	దాసరి వెంకటప్పయ్యచౌదరిగారు	గుంటూరు	811	2000	18
371	కొమరిగిరి కనకమ్మ	గంజాం	812	2000	10
372	యం. రామయ్య	చిత్తూరు	813	518	16
373	టి. కే. తాతాచారి	"	814	1680	43
374	యం. రాజగోపాలాచారియర్	"	815	840	13
375	రామి నేని రామయ్యచౌదరి	గుంటూరు	816	1000	14
376	మద్ది లక్ష్మీహనుమంతం	"	817	1425	15
377	కామమూల లక్ష్మీనారాయణ	ప.కృష్ణ	818	2000	11
378	పెన్నుత్తే బలరామరాజు	గుంటూరు	819	2240	19
379	మాధవపెద్ది నరసింగరావు	"	820	840	19
380	వెలగా ముత్యాలమ్మ	గోదావరి	821	1000	14
381	బొట్ల కొటయ్యచౌదరి	గుంటూరు	822	2000	12
382	కంభపాటి లక్ష్మయ్య	ప.గోదావరి	823	1172	18
383	నేలి సోమయాజులు	గుంటూరు	824	1000	8
384	జమిరి సుబ్బారావు	"	825	2000	15
385	రావు జగ్గయ్య	గోదావరి	826	2000	14
386	గుంటూరు అమృతరామయ్య	గుంటూరు	827	5000	48
387	వేయూరి రామకృష్ణరావు	"	828	6000	11
388	కొత్తపల్లి లక్ష్మీకామేశ్వరమ్మ	ప.గోదావరి	829	1160	12
389	జలనాథం ఆంజనేయులు (రెండవ నాయుడా నూలు నేరుగా మహాత్మునకు పంపబడినది)	తూ.కృష్ణ	830	2000	66
390	య. సత్యజ్ఞాన ప్రసాదాంబ	గుంటూరు	831	2000	26
391	దేవల్ల నూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	832	850	7
392	పెన్నుత్తే బ్రహ్మదేవునిభార్య (పేరయ్యవలెను)	"	833	2000	7
393	పాడిలి శ్రీరామమూర్తి	"	834	1000	11
394	తుంగల లక్ష్మీదేవి (12 సం.ల బాలిక)	గుంటూరు	835	1000	8
395	పండిత్ రామానందశర్మ	"	836	2300	10
396	శివపురపు వెంకటనరసమ్మ	"	837	800	10
397	మంత్రవాది వెంకటరత్నం	"	838	1075	9
398	అక్కిపెద్ది వెంకటాచలం	తూ.కృష్ణ	839	2531	19
399	పోలవరం పోటిపరీక్షల్ తీసిననూలు	గోదావరి	840	700	13
400	శిష్ట వరప్రసాదకామ్రే	ప.కృష్ణ	841	600	10
401	వెంకటయ్యలల్లి అన్నపూర్ణ	"	842	2100	10
402	బంజానూర్యనారాయణ	"	843	900	11
403	కృష్ణ శేఖరులు	"	844	700	20
404	యన్. పరాశరరావు	"	845	1000	19
405	పి. వెంకటజగన్నాథం	విశాఖపట్నం	846	700	6
406	వారణాశి నీర (18 సం.ల వయస్సు)	ప.కృష్ణ	847	2000	35
407	చిక్కిన లక్ష్మీవెంకటసుబ్బమ్మ	గోదావరి	848	1500	15
408	మైలవరపు సత్యనారాయణ	"	849	895	15
409	సాన వెంకట్రామయ్య	విశాఖపట్నం	850	2240	10
410	చుండూరు హనుమంతరావు	గుంటూరు	851	600	29
411	వేదాంతం సత్యనారాయణ	ప.కృష్ణ	852	2000	8
412	లక్కరాజు సాంబశివరావు	గోదావరి	853	800	8
413	ముళ్లపూడి కోటంరాజు	"	854	2150	15
414	టి. పూర్ణ చంద్రరావు	ప.గోదావరి	855	4100	16
415	ఉప్పల పెదవెంకటరమణ	విశాఖపట్నం	856	2200	9
416	గంగిన మంగమ్మ	గోదావరి	857	1900	17
417	కే. శోభనాద్రి	ప.గోదావరి	858	1700	29
418	వాడపల్లి మంగతాయమ్మ	గోదావరి	859	500	13
419	వేదాంతం అన్నపూర్ణమ్మ	ప.కృష్ణ	860	2000	23
420	ఆకొండి రాజారావు	గోదావరి	861	2000	34
421	పవన కుమారిదేవి	కడప	862	2000	17
422	కూచిపూట్ల అన్నపూర్ణ	తూ.కృష్ణ	863	1466	14
423	కోమంచి నరసయ్య	గోదావరి	864	2000	14
424	దుర్గిరాల రామయ్య	గుంటూరు	865	1000	15
425	యనమండ్ర వెంకటరమణమ్మ	గోదావరి	866	1800	15
426	శ్రీ విశ్వేశ్వరగంగాలయం	విశాఖపట్నం	867	1500	16
427	తాడేపల్లి అన్నపూర్ణదేవి	గుంటూరు	868	800	17
428	ముప్పానేని మాణిక్యం	"	869	500	24
429	తంగిరాల సీతమ్మ	"	870	2570	30
430	మారిన మంగమ్మ	గోదావరి	871	1100	8
431	పులగం శేషమ్మ	"	872	2020	24
432	పూర్ణం నూర్యప్రకాశరావు	ప.కృష్ణ	873	766	17
433	యల్లాప్రగడ నూరమ్మ	గంజాం	874	500	12
434	సుబ్రహ్మణ్యభాగవతులు	గుంటూరు	875	600	8
435	రాజగోపాల్ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం	"	876	600	20
436	వరగాణి నాగభూషణం	"	877	1000	12
437	సోమ సోమసుందరరావు	"	878	825	14
438	లింగమల్లు శ్రీరామమూర్తి	"	879	396	24
439	తూతులూరి రామయ్య	"	880	400	14
440	కొత్తనూరు ఆంజనేయులు	"	881		9
441	పుప్పటూరి నరసింహారావు	"	882		11
442	చేగు రామరావు	"	883		

ముఖ్యతరాలు	గత 24 గంటలలో ఆర్థికస్థితి	గత 24 గంటలలో ఆర్థికస్థితి	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	88.3	69.6	...	8.78	44.96
విశాఖపట్టణము	88.4	78.1	...	4.83	37.09
కాకినాడ	86.2	74.9	...	5.40	39.09
మచిలీపట్టణము	87.8	77.6	...	2.29	41.53
కర్నూలు	90.2	71.6	...	1.99	26.01
బళ్లారి	87.5	66.1	...	1.95	20.51
కడప	90.4	74.2	0.55	1.60	81.28
నెల్లూరు	88.1	74.3	0.24	0.97	87.98
మద్రాసు	89.2	74.8	0.12	4.80	50.74
కడలూరు	87.4	76.6	...	6.75	52.94
నెలమ	91.5	74.4	...	2.55	39.30
కోయంబూరు	84.7	72.8	...	5.60	22.29
తిరుమనాపల్లి	92.6	76.1	0.04	3.84	33.18
నాగపట్టణము	86.9	74.6	0.72	4.48	54.98
మధుక	90.4	75.0	0.40	1.20	38.58
పాంబన	82.0	77.7	0.41	5.09	87.00
తిరునల్వేలి	0.24	9.05	28.84
తిరువేండ్రము	82.1	74.4	0.22	6.59	64.51
కొచ్చిన్	84.5	75.1	0.01	3.48	114.51
కాలికట్టు	89.8	74.4	...	5.53	117.16
మంగళూరు	90.4	75.6	...	3.12	125.68
తెంగుళూరు	84.2	67.8	...	1.61	85.87
మొరకూరు	76.6	62.8	...	4.26	125.46
కొడైకనూరు	63.5	51.2	0.12	2.97	62.18

సర్కారులు:— గోపాలపురములో ఆకాశము పరిశుభ్రముగ గలదు. కొన్ని చోట్ల ఆకాశము కొంచెము ముప్పుగానున్నది. విశాఖపట్టణములో ఆర్ధ్రత తక్కువగా నున్నది. విశాఖపట్టణమునందును మచిలీపట్టణమునందును రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు హెచ్చుగానున్నది. గోపాలపురములో 2½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి తక్కువగలదు.

కడప:— కడపలో 0.55 అంగుళముల వర్షము కురిసెను. ఆకాశము స్వల్పముగా మేఘావృతముగ నున్నది. కర్నూలులో ఆర్ధ్రత తక్కువగనున్నది. కడపలో ఆర్ధ్రత అధికముగ గలదు. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 3½ డిగ్రీలు తక్కువగలదు. కర్నూలులో పగటివేడిమి 2½ అధికముగనున్నది.

కర్ణాటకము:— పాధారణముగ వర్షమంతటనుకురిసెను. నెల్లూరులో 0.24 అంగుళములను, మద్రాసులో 0.12 అంగుళముల వర్షపడెను. స్వల్పముగ మొదలు దట్టముగా ఆకాశమున మేఘములు గలవు. మద్రాసులో పగటి వేడిమి 2½ డిగ్రీలు హెచ్చుగానున్నది. కడలూరులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు హెచ్చుగా నున్నది.

మధ్యతరాలు:— తిరుమనాపల్లిలో స్వల్పమైన వాన కురిసెను. పాధారణముగా ఆకాశము మేఘములతో నున్నది. కోయంబూరులో ఆర్ధ్రత హెచ్చుగానున్నది.

దక్షిణము:— వర్షము సామాన్యముగగలదు. నాగపట్టణములో 0.72 పాంబనలో 0.41, మధురలో 0.40, తిరునల్వేలిలో 0.24 అంగుళముల వర్షము కురిసెను. పాంబనలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు హెచ్చుగానున్నది.

పడమటితీరము:— కొచ్చిన్లో స్వల్పముగను, తిరువేండ్రములో 0.22 అంగుళముల వర్షముపడెను. ఈ ప్రాంతమున ఆకాశమునందు విస్తారముగ ముప్పులుగలవు. ఉత్తరమున 4 మొదలు 4½ డిగ్రీలువరకు పగటి వేడిమి అధికముగ గలదు.

మైసూరు—కూర్గ:— ఆకాశమునందు దట్టమైన ముప్పులు గలవు. రాత్రియు పగటియువేడులు 3½ డిగ్రీలు అధికముగ నుండెను.

కొండూరు:— కొడైకనూరులో 0.12 అంగుళముల వర్షము కురిసెను. ఆకాశమునముప్పువిస్తారము గలవు. ఆర్ధ్రత అధికము. పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు హెచ్చు.

విశేషమార్పేమియు కలుగలేదు.

సి. ఆర్. సామూరు.

వాతావరణ

స్థానిక వార్తలు

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—రేపు సాయంత్రం 5-30 గంటల వరకు చాకలపేటలో వావిళ్లవారి మండలముందు ప్రార్థన జరుగును—ముఖ్యోత్సవము.

జగన్నాథభక్తసభ మారికథాకాలక్షేపము:— ఎస్. వి. రామస్వామిమొదలియ్యగారి ప్రాజెక్టింగ్ పబ్లిసింగ్ బాంకు ఆధిపత్యమునాడు 4-15 గంటలకు ఎగ్జుకు వేదవిలాసమునందు విత్సలకల్యాణమును పారికథగా చెప్పుదురు.

మరణముల నివృత్తి:— చెన్నపట్నములో 25 తేదీలో ఆంతమద్యేవారములో 1000 కి 45.9 మరణించిరి. ఇంతక్రితమువారము 488 మరణించిరి. 18 మందికి మనూచితగిరి 4 చచ్చిరి. కలరా యివ్వరికి తగిలి యివ్వరూ మరణించిరి. తిమిన్యా వాడ్యాలపల్లె 32 చచ్చిరి. 1923లో 1000 కి యీవారములో 83.8 చచ్చిరి.

మైసూరు చౌడయ్యగారి గానసభ:— రేపు (నవంబరు-1 వ తేది శనివారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు జాట్టిపల్లెను ఆర్కియస్ట్రాను గోష్ఠిహాలులో బ్రాహ్మీ గానవికారదాసిదారకృష్ణప్పగారి శిష్యుడైన చౌడయ్యగారు ఏడుతీగలుగల క్రొత్తరకము ఫిడేలమీద తమనిరుపమాన పాండిత్యమును కనబరచెను.

శేషనాయకరుగారు మదరాసు - వృందం.
సుందరం ఆయ్యరుగారు డెమియాపురం-ఘటం.

ఎస్. పి. ఏ. కాన్ఫరెన్సు:— శనివారము నాడు రాయపేట వెస్టికాలేజీలో 4.30 గంటలకు ప్రారంభమువారు సభ చేయుదురు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయముగా నుండురు. ఈ క్రింది స్త్రీపురుషులు పాల్గొనుటకు 1. డి. నెంటు మ్యూగారు 2. ట్యూక మ్యూ. రి. డి. జి. ఎం. రి. ఎం. ఏ. 4. పి. మ. బ్రహ్మయ్యయ్య. డి. 5. ఎం. టి. 5. స్వామి ఆశోకానంద. 6. పి. నామిదుస్సేన్. 7. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. 7. సి. ఆజ్ఞాన హాసినాహాస్ 8. హాజీనాలానాహాస్వీకలల్లాహా హాజీ 9. ఫిరోజ్ మ. డి. హాజర్.

సుబ్రహ్మణ్య శివగారి వాఙ్మూలము (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

నేలం జిల్లాలో పశుపరపత్రిలో నేను దేవాలయము కట్టుటకు శ్రమపడుచున్నాను. ఆ సందర్భములో నేను చెందుపన్నానును నిచ్చితిని. వాటికే నేనిప్పుడు చార్జి చేయబడితిని. నేనెప్పుడును ప్రభుత్వము పై ద్వేషమును పురికొల్పలేదు. అది నా ఫర్వాలేదు. తయారు చేసుకొనిరాకుండా అప్పటికప్పుడు పన్నాగము చెప్పటచే అందులో కొన్ని భాగములందు రాజద్రోహమున్నదని చెప్పటకు వీలుగానుండవచ్చును. కాని నాకట్టి తలంపెన్నడునూలేదు. గవర్న మెంటుతో తలపడుట నా కోరికకారు. నేను శాంతముగాను ఉపయోగకరముగాను జీవించుకొందును. ఇది నిజమని నమ్ముచున్నాను. ఇది నాస్వభావము. ఇది నేను వ్రాసినటుల ప్రభుత్వమువారికి తెల్పబడునుగాక."

ఈ పేట మెంటునుచూచి ప్రభుత్వమువారు తమకేను సుపసంహరించుకొనిరి.

మైసూరు లేఖ

అక్టోబరు 29:— మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ కాన్వేకేషను జరిగినది. బి. నెంటుమ్యూగారు రుపన్యసించిరి. అందుద్దెగ్గిలు పుచ్చుకొన్న ఎం. ఏ. లు 12 గురు డి. ఏ. లు 134 గురు డి. సి. లు 7 గురు డి. యి. లు 29 గురు డి. ఎస్. సి. లు 48 గురు. బహుమతులు గూడ పాటించి యివ్వబడెను. ఈ డిగ్రీల పొందినవారిలో స్త్రీలుగూడగలరు. ఫలితములు బాగుగ నేయున్నవని విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

అదోనిజాలు

అక్టోబరు 28:— జగన్మోహన్ కాంగ్రెసు నిర్వహణమునకు గంగాధరరావు దేశపాండ్యగారు మాఫూ రరుడెంచిరి. నానుమంతరావుగారు మరికొందరు పీరితోనుండిరి. 1500 ధనము ప్రాగుచేసిరి. బహిరంగ సభలో సుపన్యసించిరి. కాంగ్రెస్ డిక్షతో పని జరుగుచున్నదని విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

హిందూ అగ్రజాతి వైకంజిత

రేపు తిరువేండ్రము కాలినడకను బోవబయలు చేరును

జ త యే ర్పా ట్లు

కొచ్చిను, అక్టోబరు 30— హిందూ అగ్రజాతి వైకంజిత తిరువేండ్రము బయలుదేరట కేర్పాట్లన్నియు గావింపబడెను. రేపు బయలుదేరి జితకాలినడకను తిరువేండ్రము బోనున్నది. కె. పి. కేశవమినను, ఎ. కె. పి. శ్రీ, మన్మత్ పద్మనాభ పిల్లై మొదలైనవారు వైకంజిత పాఠ్యంత్రమునకు వచ్చుచున్నారు. ఉత్తర తాలూకాలనుండి అగ్రవర్ణములవారు 101 మంది వచ్చుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు, నాయర్లు, గౌడలు, సరస్వతీ బ్రాహ్మణులు, అంబలవాసీలు జితలోగలరు. జిత 101 మందితో ప్రారంభమగును. రానున్న వారిని సన్మానించుటకు స్థానిక అగ్రజాతులవారు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. నల్లరు సభ్యులగుటపై ప్రయోగము చేయును. ప్రతిపదిసభ్యులకు నోక్ యిన్ స్పెక్టరు అధిపతి. ప్రతి నూరు మంది సభ్యుల పై నను రెప్పి నెంట్లు గలరు. 250 మందిపై కెట్టెను, యావత్తు జతపై అధికారముగల కమిషనరును గలరు. వేరువేరు గుర్తులుగల తలపాగాలను, చిహ్నములను ధరించెదరు. జితలోనివారి వాంఛితములను నెరవేర్చుటకు వారి తోగూడ నోక్ పిలిచుకాఖయిండును. సంస్థానమంతటను యీ జితలో రాలేనివారిందరు పెద్దపెద్ద సమావేశములు చేసెదరు. జాతి, కాఖ, వర్ణ భేదములు లేకుండ అన్నిరహదారులను సర్వజనుల యుపయోగమునకును దెరువ వలసినదని మావేశమునందు తీర్మానములుగావింపబడి జిత మహాజను మహారాజీరీజంటు గారి కర్పింపక బూర్గుమే సంస్థానముల దన్ని ప్రాంతములలో జరిగిన సమావేశమునందు ప్యాసు చేయబడిన తీర్మానములు తిరువేండ్రములో మహారాజీ రీజంటు గారికి బంపబడును.

(ఆ. ప్రె.)

గౌరవ సీయలగు ఆర్. బి. యస్. శర్మగారి రాక
అలహాబాదు, అక్టోబరు 30— గౌరవసీయలకు సర్. బి. యస్. శర్మగారు, అలహాబాదు సందర్శించుటకు నిన్నుచచ్చిరి.
(ఆ. ప్రె.)

గౌరవ సీయలగు ఆర్. యి. హాలెండుగారు

ధిరీ, అక్టోబరు 30:— గవర్నరు జనరలుగారికి రాజపుటానాలో యేజంటుగానున్న గౌరవసీయలగు ఆర్. యి. హాలెండుగారు ఉద్యోగకాలమును పూర్తిగా నిర్వర్తింప బోనున్నారు. ఉద్యోగకాల ముదచే నోక్ సంవత్సరము అదనముగా బనిచేయ నెలవీయబడెను. ఆ. ప్రె.)

గ్లెన్స్ గా ఆరోగ్యము

రంగూను, అక్టోబరు 30— గ్లెన్స్ గారును వారి సతియు అనుపత్రించి వచ్చి గాయములు మానెను. వీరు అమెరికాకు బోయెను. కావీరిని కొట్టువచ్చిన వానిపై చేయబడిన నేరము విచారణనిమిషము పడచుటి సబ్ జివిజనులు మేజర్స్ ట్యుగా రివర్డుకు శనివారమునాడు లేబడును. (ఆ. ప్రె.)

వాపట్ల స. జడికోర్టులో

1924-12 వ నెరు దివాలా పిటిషన్

పిటిషన్:— రాళ్ళి బోగయ్య
యక్కపల్లి వెంకట—మరి నలుగురు

రివీరే డెంటులు: 1 ఎ రెవీరే డెంటు (అనగా బాకీదారుడు దివాలా తీసు నిర్ధారణ చేయవలెనని రుణదాత 23-9-24 తేదీన కొర్టులో పిటిషన్ పెట్టెను. 20-11-1924 వ తేదీన ఆ డిక్షను గూర్చి రికార్డున జరుగునని 1920-5 వ అక్టో 19 నెక్ట్ 2 క్లాజు ప్రకారము ఈనోటీసు ఇయ్యడమైనదికావలెనను అక్షేపించ గోరువారు స్వయముగా గాని అధికారమును పొందిన స్టేట్ డ్వారా గాని 30-1-24 తేదీన వైనను అంతకుముందుగా వైనను హాజరైనావెను.

సభ్యులు
వాపట్ల 21-10-24 }
గౌ. నీలకంఠం పత్తులు
సర్వాధిపతి జడ్జి.

పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు ఖద్దరుబోర్డు స్థాపన బెజవాడ

ఖద్దరు వస్త్రములు విశేషముగా వున్నవి. చాకధరలకు యివ్వబడును. రంగుల అద్దకముల వీరలు రవికలతాను దొరుకును.

కేసరిపల్లి:— ఇచ్చట 4 మగ్గులు పనిచేయుచున్నవి. ఈ మగ్గులకు కావలసిన మూడు మ 7 ల నూలు, మగ్గులకు వాళ్ళే వడికి తయారుచేసికొనుచున్నారు. దగ్గర గ్రామములలో కూడా వడికించు చున్నారు. ఘూరు మ 15 ల ముతక నూలు తయారగుచున్నది. యీసంఘము, మానూపరవిజను క్రింద పని జరుపుచున్నది. ఈసంఘముకు, ఏకులు మేమే సప్తయి చేయుచున్నాము. ఈసంఘములో తయారైన బట్టలు మూవత్తు వారు అమ్ముకొనగా మిగత సర్క్ తీసుకుని వచ్చి మావద్దనుంచి ఏకులు తీసుకు వెళ్లుచున్నారు.

కొడవటికల్లు:— నందిగ్రామ తాలూకా:— ఈ బ్రాంచిలో మ 10 ల నూలును 400 గజముల బట్టలను తయారగుచున్నది.

నందిగ్రామ:— ఈ బ్రాంచిలో వాల్లు నెలవలించి ఘూరు మ 20 ల నూలు తయారుచేయించినాము. నె 10 రుకు సమానముగా వుంటుంది. 500 గజముల బట్టలకూడా నేయించినాము.

గొడవల్లు:— ఇచ్చట 4 మగ్గులున్నవి. మాపెట్టుబడి ఏమిలేదు. చక్కని చేతిలో బట్టలు తయారగుచున్నవి. ఖద్దరు అంతయు మేముకొని వారికి ప్రోత్సాహము కలుగచేయుచున్నాము.

బెజవాడ:— మా ఖద్దరుబోర్డుకు హెడ్ క్వార్టర్లు. బెజవాడ, ఇచ్చట 12 మగ్గులు పని చేయుచున్నవి. కొల్లాయిలు, సాదాతాన్లు, తువ్వట్లు మొదలైనవి పై ముతక నూలుతో నేయించుచున్నాము. నెంటులో స్టోర్సు ఒకటి స్థాపించినాము. దూది ఘూరు 4 పుట్టున్ను రు 8000 ల బట్టలున్ను నిల్వవుండియున్నవి. నూలుకూడా నిల్వయున్నది. కాంగ్రెసు కమిటీలవారున్ను తదితరులన్ను కావలసినవారు మాకు వ్రాసి రెప్పించుకోవచ్చును. ధరలు సరసముగా నుండును.

బెల్లం కాంగ్రెసుకు కావలసిన ఖద్దరురకములు ధోవతులు, రంగుచీరలు, తువ్వట్లు, సాదాతాన్లు మొదలైనవి తయారుచేయించి వుంచినాము. చాకధరలకు మొత్తముగా కొనువారి కిచ్చెదము. కావలసినవారు మావద్ద కొనుక్కున వచ్చును.

2000 గజముల నూలుపంపువారి కొకవిజ్ఞప్తి
ఈ జిల్లాలో 2000 గజముల నూలువడికి గుంటూరు పంపువారు బహు కొలదిమందియే యున్నారు. ఇతర జిల్లాలకుంట్లె యీ విషయములో వెనుకబడియుండుట చాలా లజ్జాకరము. కాన ఖద్దరు అభిమానులందరు పురుషులు స్త్రీలు నెల 1 కి 2000 ల నూలువడికి మాకు ప్రతి నెల 1 వ తేదీలోగా మాస్టోర్సుకు చేరేలాగున పంపిన మేము గుంటూరు పంపెదము. ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యుడున్ను మావద్ద ఏకులు కడుగున్ను తీసుకువెళ్లి వారు ఎరుగున్నవారి నందరిని ప్రోత్సాహపరచి వడికించి మనజిల్లాలోకూడా ఎక్కువమంది వడుకునట్లు చేయుదురని తలచుచున్నాము.

బండా సూర్యనారాయణ్

ఆంధ్ర హిందీ ప్రచారకుల సమ్మేళనము—గుంటూరు

ఆంధ్రదేశమున ప్రచార మొనర్చుచున్న హిందీ ప్రచార కార్యాలయములతరపున స్వంతముగాను) హిందీ ప్రచారకుల సమ్మేళనము నవంబరు ౧౨, ౧౩ తారీఖులందు కారదానికేతనం గుంటూరులో జరుగును. హిందీ భాషాభివృద్ధిని శ్రీయుత డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో సంగీకరించిరి. దీని ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును. గాన ప్రచారకసోదరులందరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఇందుపాడింపదలచుకొన్న తీర్మానములు నవంబరు 12 వ తారీఖులోగా మాకు చేర్పవలయును.

మాజీ కేశవరెడ్డి,
మోటూరి సత్యనారాయణ,
కార్యదర్శులు.

కవచారి

నీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహాయ 1-0-0

దగ్గు క్యాసకోములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు కైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. కితకాలమున ప్రబలింతు దగ్గు. క్యాసకోముల గూర్చి వాళ్ళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బసము, తుయసగ్గు దగ్గుకు నేందిచలవసిన కుండు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.
అమృతాంజనం: డిపో మదరాసు - బొంబాయి

సుంకములకార్యక్రమము లేకపోవుట ఇంకాకారణము. గృహ
సంస్కారములను చేయుటకు అవసరమైన వస్తువులను
సాగునీరు చర్యలు ప్రజలకు అవసరము గల్గించుట ఇం
కొక కారణ మనుచున్నారు.

కార్యకర్తలనమ్మకము

కార్యకర్తమువారు తమకు చాల లాభము గలుగునని
నమ్ముచున్నారు. జీవితపుగారితో అడ్డురాదని విశ్వసించుచు
న్నారు.

ఇదివరలో పనిలేకకార్యకర్తల కుపాధిని గలుగజేయుట
లోను గృహసమస్యవిషయమే జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు
ఇదివరలో వ్యవధిలేనందున ఈపర్యాయము కార్యకర్తలకు
నకు కార్యకర్తల సహాయముచేసెదరని నమ్ముచున్నారు.

క్రొత్త కామగ్నభలలో 238 స్థానములను బడయుగల
స్థితి కార్యకర్తమువారు ఆశించుచున్నారు.

లిబరల్స్

తమకు ఎన్నికలందు ఎక్కువస్థానములు కామగ్నభల
లో ౨ వని తెలిసికొనిరి. కార్యకర్తలనుండి తొలగిపోయినవారు
లిబరల్స్ కమ్మటకంటే కన్సర్వేటివుల కిచ్చెద రనుకొనుచు
న్నారు.

ఎన్నిక ఫలితములను దూరక్రమాయంత్రముద్వారా ప్రక
టించును.

జె. హెచ్. థామసుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

జె. హెచ్. థామసుగారు డేప్లీస్థానమునకు 2, 251
మంది అధి: ఓట్లతో ఎన్నుకొనబడిరి. ౨౦ హార్బరు కేబుల్
(కన్సర్వేటివు, పార్టీమాటు దక్షిణానమునందు మిసజాన్టీ
ఫెను (కార్య) గారి నోడించిరి. పార్టీమాటు అంతయు యిప్పు
డు కన్సర్వేటివుల యధీనమైనది.

ఆర్థిక వికసనం తేటరు స్థానమును కన్సర్వేటివు సభ్యుడు
గలిచెను.

లిబరల్స్ ప్రాతినిధ్యము రికన్సర్వేటివు
లలోను, 2 కార్యకర్తలు, స్వాతంత్ర్య సభ్యునితోపూర్తియై
ను.

విద్యార్థుల అభ్యర్థకుని సి. పి. ట్రెవిలూగారు మ్య
ంనందు ఫిషరీలను కన్సర్వేటివు సభ్యుని ఓడించెను.

ఉత్తర ట్రిపుల్స్థానమునందు కెప్టెన్ గెస్టు అను లిబరల్
ప్రెస్టాన్ నేటికై కార్యకర్తలను గలిచెను.

స్వాస్థియా పశ్చిమమునందు వాల్టరు రుసిమనుగారు
లిబరల్ (యిదివరకు మంత్రిగా నుండెను) గలిచెను. స్వాస్థి
యా తూర్పునందు కార్యకర్తలను గలిచెను.

కత్తువాలు (పార్టీభారతీయుడు) ఉత్తర బాటర్నీ
యందు హాగ్నియను లిబరల్ నాయకుని 502 ఓట్లతో ఓడిం
చెను.

మాట్టరును (లిబరల్) యిదివరకు మంత్రి కన్సర్వేటి
వు సభ్యునిచే నోడింపబడెను. ఆస్థానమునకే పాలయను క
న్సర్వేటివును మునుపకు గూడ నిలచెను.

కార్యకర్తలలో పేర్కొనబడిన కెప్టెన్ గెస్టును "సెంటుపె
స్టు"నందు కన్సర్వేటివు ప్రతి నోడించెను.

యూస్టేరియెస్ ప్రభువు (కన్సర్వేటివు) మారియలు పార్టీ
సతి (లేబరు) నోడించెను.

బాతులో కార్యకర్తలకు పోటీతగిలి లిబరల్ వారి
కార్యకర్తలను కలిగించుటచే కన్సర్వేటివులు జయముబొందిరి.
బర్మింగ్ హామనుందు అన్వెను చాంబరులేసుగారు 7648
ఓట్లలో ఓడినట్లును క్రమ్యానియను ఓడించెను.

ఆర్థిక పాన్సన్సీ విదేశీయ కార్యాలయ అండరు సె
క్రటరీ గారు ౧౯, 845 ఓట్లతో కన్సర్వేటివుని ఓడించెను. ఇం
డిపెండెంటు, లేబరు లిబరల్ ముగ్గురిని అటనునందు కన్సర్వే
టివు అభ్యర్థి ౨౦ హో (లిబరల్ గారు గలిచిరి.

మోటారు డ్రైవరుని ఎన్నుకొనిరి

జెనుస్టికు కార్య ఇదివరకు మోటారు డ్రైవరుగా ను
న్నవాడు పెరెరు హీలియందు ఎన్నుకొనబడెను.

ట్రెను న్యూకాసిలునందు ఒక కన్సర్వేటివు మువ్వరు
కార్యకర్తలను ఎన్నుకొనబడిరి.

డెర్బీయందు ప్రభుసారి కన్సర్వేటివు సభ్యుడుగా ౨౦
పి. ల్యూసుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

డా॥ మాకుమారా గారు ఓడిపోయిరి

డా॥ టి. జె. మాకుమారా [లిబరల్] ఇదివరకు మంత్రి,
బురెను ఉత్తర భాగమునందు ఓడిపోయెను. కన్సర్వేటివు
కు. ఆయన కుమార్తె ఇలియసుసతి కార్యకర్త సభ్యునిచే సా
గ్రమునందు ఓడింపబడెను.

ఫేంబరు లేసుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

సెవీలి ఫేంబరులేసు గారు లేడివుడు స్థానమునందు కర్జను
ప్రభువుని జామతయగు ఓస్వల్డు మాన్వే[కార్య] 18, 297 అధిక
ఓట్లతో నోడించెను. దీనితో బర్మింగ్ హామనుందుగల 12
స్థానములు కన్సర్వేటివుల వశమయినవి.

కార్యకర్తల మంత్రుల జయము

కార్యకర్తమువారు కిక్కురుడు ఇ. డి. మరేలు స్క్రీము
జీవు గార్లు, మంత్రులు ఆమును కర్జుర్ చెడ్డివుడు టామును
గార్లు కన్సర్వేటివులు ౨౦ అర్థరు స్టీలు మేయిలు లాండు,
జాన్సను హిక్సుగార్లు ఎన్నుకొనబడిరి.

రాచిడేలునందు లేబరు అభ్యర్థి లిబరల్ సభ్యుని ఓడించెను.
ట్రెపులునందు కార్యకర్తలను తొలగింపవలె నను నుద్దేశ
ముండెను. 2 రు కన్సర్వేటివులు, 1 కార్యకర్త, 2 లిబరల్స్
ఎన్నుకొనబడిరి.

పెఫ్ఫెలునందు

లిబరల్స్ లేనేలేరు. 8 రు కన్సర్వేటివులు, 4 కార్య
కర్తలు ఎన్నుకొనబడిరి.

బర్మింగ్ హామనుందు యానాటికి కార్యకర్తలు కాలబెట్ట
గలిగిరి. డెనిసనుగారు 148 ఓట్లతో (కన్సర్వేటివు) లిబరల్ ప్రత్యర్థుల
గలిచెను.

లిబరల్స్ పక్షము యింపుమించు నాశనమయ్యెను

ఇప్పటికే తెలిసిన ఫలితముల ట్రి వ్యాఖ్యానములు చేయ
జాలము. కాని డైలీన్యూస్ పత్రిక యేదైన అద్భుతమైన మార్పు
రావలెనుగాని లేదా ఫలితము స్పష్టముగ తెలియవలెనే యున్న
దని నుడిచెను. కన్సర్వేటివులు జయమొందుటయేగాక తక్కిన
రెండు పక్షములు కలసి యున్నను యెదుర్కొనగలంత బలము
చేకూరినదని వాకొనుచున్నది. లిబరల్ పక్షము ఇంచుమించు నాశ
నము చెందినట్లే యని తెలుపుచున్నది.

ఫర్వీలుగా రెన్నుకొనబడిరి

విప్లవ చర్యలుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ప్రధాని ఎన్నుకొనబడెను

రామ్సే మాడ్గానాల్ గారు అరిరావననందు ఎన్నుకొన
బడిరి.

కన్సర్వేటివులకు చాల అధిక సంఖ్య వచ్చెను. కాని బొం
బాయిలో అడ్వోకేటు జనరలుగా నుండిన ౨౦ తామసుప్రాం
గుమనుగారు (కన్సర్వేటివు) లిబరల్ చే నోడిపోయిరి. హార్వర్డ్ భూతి
(కన్సర్వేటివు) గారు లేబరు చే వోకాచో నోడిపోయిరి.

ఆస్క్విత్తుగారు మరల నిలిచెదరు.

లండను, అక్టోబరు 31:—ఆస్క్విత్తుగారు గ్లాస్టోనుండి
యన్వెనకు బోవుచు తాను రాజకీయరంగము విడిచి పెట్టెదని
యనుచు మరల యెన్నికలకు నిలుచుననియు ప్రకటించెను.

బొంబాయి గవర్నరుగా నుండిన ౨౦ జార్జిలాయడుగా
రు (కన్సర్వేటివు) 18, 365 ఓట్ల అధికముతో ఎన్నుకొనబడెను.

అబరుడీసులో ఫలితములు

ప్రధాని మాడ్గానాల్ గారు. 17,724
విలియమ్స్ (లిబరల్) 15,821

గోస్లింగ్ ప్రాన్స్ ఫిల్డ్ మంత్రి గారు వైటుచాపెలునందు
ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆస్క్విత్తుగారి ఆశాభంగము

లండను, అక్టోబరు 30:—ఆస్క్విత్తుగారి ఓటమి పేర్కొని
92 ఏండ్లనుండి లిబరల్ పక్షమువారి పలుకుబడిని పోగొట్టినది.
ఆస్క్విత్తుగారు తన ఓటమిని చాల ధీరచిత్తముతో నాకర్ణించి
నవ్వును తన భార్యకు తెలియజేసెను. ఫలితము డెలుపునపుడు
"నేనోడిపోతిని" అని ఆయనయే ముందు కేక వేసి తన ఆశాభం
గమును వెల్లించెను.

తామసుగారి ఓటమి

డెర్బీనద్ద తామసుగారు సందర్భన మొసగి, ఈయెన్నికల
యన్వెనకు ముఖ్యముగా కార్యకర్తల నోడించుట యను సంకల్ప
ఒప్పుకొనక తీరదనియు, కన్సర్వేటివులు లిబరల్స్ కలియుట,
రషియను లేఖయి చివరకు ప్రమాదము తెచ్చిపెట్టినవని డెలి
పెను. కాని యిది తన కార్యక్రమము కలిగించలేదని డెలిపెను.

లాయడు జార్జి గారు ఎన్నుకొనబడిరి

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేక తులనార్థం)

వికటర్స్ ప్రభువు

ఎన్నుకొనబడెను. కార్యకర్తలకంటే 18178 ఓట్లు
ఎక్కువ వచ్చినవి.

సోదరకాగారు ఎన్నుకొనబడిరి. 2248 ఓట్లు ఎక్కువ
వచ్చినవి.

ఆరోగ్యము విట్టిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. 630 ఓట్లు
ఎక్కువ వచ్చెను.

యన్వెనకు కార్యకర్తల అట్టిగా రెన్నుకొనబడిరి. 6021
ఓట్లు ఎక్కువవచ్చెను.

వ్యవసాయము(తీ ఆర్థిక కార్యకర్తల గ్రాహం నేయలు
బట్టెనుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

స్కాట్లండు ఆరోగ్యకాళకు సహజకార్యకర్తల పీఠ
గా రెన్నుకొనబడిరి.

స్కాట్లండు కార్యకర్తల ఎన్నుకొనబడెను. లిబరల్
సేనాని హిల్టరు ఎంగ్ల కన్సర్వేటివు కన్వెక్ పెయిర్సాన్స్
సెగ్గిరి. కన్సర్వేటివు మామరుగారు సెగ్గిరి. ప్రాతకన్సర్వేటివు
మంత్రి ౨౦ వర్తింగ్ ఇవన్నుగా రెన్నుకొనబడిరి. కార్యక
యభ్యర్థి ఓడిపోయెను.

బెంగాలు శాసనములు అవసరము
(ఆర్డి నెస్)

కతినశాసన ప్రయోగము

పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, అక్టోబరు 29:—బెంగాలు కతినశాసన ప్రవేశ
మునుగూర్చి ప్రస్తావించుచు బెంగాలులో ఇది అవసరమనియు
ఈశాసనములను పోలీసువారు వినియోగించుకొని భారతీయుల
ను వెతలపాలుజేసెదరని ఏమియు భయపడ నక్కరలేదనియు
ట్రెన్సుపత్రిక వాకొనుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఆవ
లంబించుటకు కొందరు అక్రమముగ ప్రవర్తించుట కారణ
మైనది.

లిట్టప్రభువు లిబరల్

సానిభూతిగలవాడు ఓర్పుతో ధైర్యముగ పాలించుట
లేదని నిందించుచున్నారు. లాభములేదే దానుగారి పక్షము
ను సమాధానపరుచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనుచున్నారు.
ఆనాలోచితముగ తొందరబడి ఈశాసనములను ప్రవేశపెట్టవని
రీడింగ్ ప్రభువునుచే దుర్వినియోగము జేసి ప్రజలను బాధించ
రని నమ్ముచున్నవనుచున్నది.

మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రికాభిప్రాయము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు భయోత్పాదనకు పరిస్థితుల
నెదుర్కొన వలసి వచ్చెను. పరిస్థితుల నెదుర్కొను
టకు మామూలు విధానమును కొంత మార్పు
వలసివచ్చెను. న్యాయస్థానములను ఈ ప్రచారము నిమిత్తము
దింపరాదు. సాక్షులను గాపాడవలెను. వీరిపై పగనాధింపు
వారున్న సాక్షులను గాపాడవలెను. ఒకప్పుడు విచారణలేకనే
ప్రజలను ప్రవాసముల కంపలసినవచ్చును. అనవసరముగ ఈ
శాసనములను వినియోగింపరనుటకు రీడింగ్ ప్రభువు ప్రమాణము
ఈ శాసనము లవసరమునచే అవసరమనే మనము గ్రహింప
వలెను. కాని మనము రోగచిహ్నులతోడనే ప్రసక్తిని గలుగ
చేసికొనుచున్నా మను సంకల్పిని గ్రహింపవలెను. రోగ
నిదానమును జూడలేదని గ్రహించవలెను. బెంగాలులో విప్ల
వోద్యమమును అడంచుటకు అధికారముతో ప్రవర్తించగలము.
ఇట్లుచేయుటచే ఇండియాలో ఆసంతృప్తి కలుగజేయుచున్నార
మని మితవాదపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ప్రతిభారతీయు
డును ఆసంతృప్తి జెందుచున్నాడు. భారతదేశములో ఆసం
తృప్తిని మన సంస్కరణములు ఆపజాలవనుచున్నారు. భార
తీయుల యభిప్రాయమిది. సిక్కుల సాంఘిక ఆలెను తృప్తి
పరచునంత; చులకనగ ఇండియాలో క్రొత్తగజతులు చేరు
జాతీయభావమును తృప్తిపరచుట చులకనకాదు. అట్లును
కొన్నచో గొప్పతనముజేసినవార మగుదుము. మహాదీయులు
నేడు ఇండియా ప్రభుత్వము ఏమియు విశ్వసించజాలవనుదురు.
హిందూ ముస్లింలగు ననుసరించి కాళ్ళతమైనగాని లాభకర
మగు పరిష్కారమును చేయజాలము. సుప్రొ శివస్వామియ్యరు
పండివారుగూడ గభీమని ఈ పరదేశ ప్రభుత్వమునుగూర్చి
ప్రజానురాగముగల ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టుటలో గల
ప్రమాదములను గ్రహింపలేకున్నారు. కాని బ్రిటిషు మంత్రి
వర్ణమువారి ప్రముఖులకుండివారి సలహాను దీసికొని మరేపని
నైన జేయవలెను. వీరిసలహాను తీసికొనవలెనని మాంచెస్టరు
గార్డియన్ పత్రికనుచున్నది.

కుర్కొ ఇరాకుసరిహద్దుగూర్చి విచారించుటకు
తాత్కాలిక సంఘము నేర్పాటుజేసిరి.

చీనావార్తలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

లండన్, అక్టోబరు 31:—ల్యాంకుపాస్టాంకు పెంపునూ నియంత్తనలను కురిపించుచున్నారట. పూర్వాపీకేసలను ముట్టడించుటకు ముందుకేసుచున్నారట. పూర్వాపీకారినిబట్టి తలదృంచి తెచ్చినవాటికి 100000 వేల డోలరుల నిచ్చెదమని పెంగ్ గారు ప్రకటించిరి. మెక్ హాయ్ కుడాడగర్ పూర్వాపీకారిపై న్యాయులు ఓడిపోయినమాట నిశ్చయము. ఇతనికి అపాయకరముగ్గతి సంభవించెను. పెంగ్ నియంత్తనగారిసేనలు దారిని అరికట్టెను. పికింగుపంక్తి నరికిరట.

చాన్సలీస్ గారి సేనలు త్వరితగతిన బోవుచున్నవి. పూర్వాపీకేసనని చాన్సలీస్ గారి సేనలొకన నిశ్చయించుకొనిరి. దీనిపట్ల గాపాడదలంచిరి.

బిటిషు

సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

ఆహారాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ప్రదర్శన ప్రతినిధులకు విలి బి విజయరాఘవాచారిగారు విందోసరిరి. చాలమంది ప్రతనిధులు ఆర్థిక ఏర్పాటులు జరుపుదముగ జరిగెనని అభి నందించిరి. అమృతముగూడ బాగుగ జరిగెను. యూరపు, అమెరికా, సామ్రాజ్యములతో వత్తక సంబంధము లేర్పడినం కు ఉత్సాహమును జూపిరి.

1925లో వార్షిక ప్రదర్శనము జరిపిలేని భారతదేశమురెరపున ప్రభుత్వమువారుగాని ఇకలవ్వకలుగాని ప్రాతినిధ్యము చేయుటజేసి ప్రదర్శనములో పాల్గొనుటకేర్పాటుకేసెదరు గాక యని ఏర్పాటుజేసిరి. విజయరాఘవాచారిగారిట్లుజెప్పిరి:—భారతదేశము నీ ప్రదర్శనములముగ లాభమునుతీయదలచెదను. అనుకొన్న వానిని నిర్వహించగలెనని వినుటకు సంకల్పముగ నున్నదానిని ప్రదర్శకుల ఆర్థికవిషయములందు జయప్రముగ నెగ్గిరి. భారతదేశభాగ్యదాయము సహకారముమీద ఆధారపడియున్నదిగాని అసహాయోద్యమమునలేదు. రాచికియ ఉద్దేశ్యములతో తొట్లు బాటుపడుచున్న మనదేశమునకు ఏమియున్నారము సహకారము నలన ఎంతనైనను సాదించవచ్చు. బోధించుటకు అవకాశ మేర్పడినది. దీనికికొంత దైర్యముగా జేయున్నది.

కాని నిజమును ప్రజలుతీయదు మందిరి. తుదకు జయము గాంచితిరము. ఇంగ్లండుకు ఇండియా ఆధారము ఇండియాకు ఇంగ్లండు ఆధారము. ఒకరికొకరు సహాయముగ లేనిచో మన జాలరు. ఉభయములను గలసి పనిచేసిన ఎంతయు ప్రతిభగాంచి వాసిగాంచెదరు.

ఆలివియరుప్రభుని ప్రకటన

భారతముంటపమున అనేకవస్తువులను కొని భారతహైం దవ మంటపమును కొనియాడి ఎంతయు ఆలివియరుప్రభువు ప్రకటించెను. అధినీవేశ ప్రదర్శనములందు ఇండియా బర్మాప్రదర్శనములు చాల మందిరిని.

పలసయిన భాగ్యోదయము

క్రీలుబిటును పలసయిన ఆక్రమించుకొన్నప్పటి నుండి 40000 యూదులపైగాని వాన మేర్పరుచుకొనిరియు పలసయిన త్వరలో యభివృద్ధిగాంచుచున్నదనియు తెలియజేసిరి.

నియమత్తుల్లాఖానుగారి

ని వతికారములచే ఉడికిరినియు ఆఫ్ఘాన్ ప్రభుత్వముపై కుట్రబన్నినందులకు గాదని ఇండియా కార్యాలయము వారు తెలియజేసిరి.

హిందీ ప్రచారము

కార్తీక శు ౧3 ఆదివారమున (9.11.24) భూయ్యక్తిస్థా జిల్లా హిందీ ప్రచార సమితివారు, తమ జిల్లాలోను, తదితరజిల్లాలోను హిందీ ప్రచారము చేయుచున్న ప్రచారకులయొక్కయు, హిందీ భాషానిపునరుజ్జయముకై సామాన్యసభక, సమితియొక్క కార్యనిర్వాహకసభకుగూడతాలూకా పెను మెచ్చగ్రామములో జరుపనిశ్చయించినారు. గాన హిందీ భాషానిపునరుజ్జయము, ప్రచారకులెల్లరు ఆనాటికి దయచేయ ప్రార్థితులు.

ప్రధానకార్యదర్శి—దండమూడి పూర్ణయ్య చౌధరి.
సహాయకార్యదర్శి—యలమంచిలి శివకృష్ణయ్యచౌదరి

బిటిషు సామ్రాజ్యము

సంచలించు చున్నది

బెర్నార్డు హుటనుగారు

(“స్వరాజ్య” నుండి అనువాదము)

పేరునకు ప్రధానమంత్రి, మ్యాగ్నాల్లా సాంఘికవాది. నిజముగా సామంతుల నమ్మకమైన యేదేము. సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ ఓడ నడపుట బహుకష్టమని తెలిసికొనుచున్నాడు. ఒకచిల్లిన అతుకుటతోడనే నేరొకచిల్లిన పడుచున్నది. ఒకకష్టమునునివారణగావించిన వెంటనే నెక్కువకష్టము ఎదుర్కొనుచున్నది. హిందూదేశములో నిరంకుశ ప్రభుత్వవిధాన నాటకమును వంగరాష్ట్రమును, మధ్యభాగజాల దును స్వరాజ్యవాదులు అంతమొందించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించిరి. మితవాదులు సహితము రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యయుగావలయునని కలవరము చేయుచున్నారు. బాతీయవాదులు దెలిసినట్లు సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనమైనవి మితవాదవాదులు స్పష్టముగా దెలుపుచున్నారు. ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనవిధానము అవలంబించిన దక్షిణ చైనా దేశమునకును, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యపక్ష మవలంబించిన హంకాంగు, హ్యూఘె, బ్యాంకుస్వాతిక యమునల ప్రాచ్యదేశమునందు స్థితిగతులు సందిగముగా నున్నవి. లాన్సు కర్నూగారిచే దువ్వబడిన బఖోరా అమీరుగారు ప్రజలచే దేశమునుండి వెడలకొట్టబడిరి. నూని ప్రభువుల సౌకర్యములు పెరిషియాలో స్థితి సురక్షితముగా నున్నట్లు గనపడదు. నూని ప్రభువుల తియ్యనిమాటలను నమ్మి తెలివితేలి పన్ను చెల్లించుబ్రిటిషుప్రజలు, 15 కోట్ల పౌరులను నిర్లక్ష్యముగా ఇరాకు దేశములో వ్యయపరచినను స్థితిగతు లచ్చట చక్కగా లేవు. మసోలు ప్రజలను పశువులవలె పరిగణింపబడుటకు దానియ్య కొనసని కమాల్ పాషాగారు నిష్కర్షగా దెలుపుచున్నారు. మసోలు ప్రజలకు స్వతీయనిర్ణయము గావలెను. ఇట్టి గర్వతీతయపు బలుకులకు వారు ముఖ్యపట్టానును బ్రిటిషు నావికాదళముచే ముట్టడించుట సులభసాధ్యమైనది కాదు. సామ్రాజ్య ప్రాతినిధ్యము వహించిన సాదాన ప్రతి సంఘము వారు క్రొత్తగా సామ్రాజ్యకాంక్షాపరుల వలననుండి దప్పించుకొన్న ఈజిప్టు దేశీయలమీద కారములు మిరియములు నూరుచున్నాడు. హిందూదేశములో కెన్యామర్మవిషయమై తీవ్రమైనరోషాలను ప్రజ్వరిల్లెను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో రిపబ్లికను వక్షము వారు రాజ్యాధికారమును నున్నారు. సామ్రాజ్యము నుండి అనతికాలములో వెడలి పోకుండకేయుటకు భామనుగారు నచ్చటకు పడుగెత్తిరి కెనడా దేశముపేరునకు దప్ప నిజముగా స్వాతంత్ర్యరాజ్యముగా పరిగణింపబడుచున్నది. ఇతరరాజ్యములతో ఒడంబడికలను గాడించుకొనుచున్నది. తన యిష్టము వచ్చిన రాయబారులను నియమించుకొనుచున్నది. లండను గవర్నమెంటుమీద అలస్తరు ప్రోటెస్టెంటులు తిరుగుబాటుజాపుచున్నారు. ఎక్కడను కాంతిగాని బిక్మకర్మముకాని పూజ్యము. సంవత్సరముల మానుమ కాంతముగాను, తల్లియెడల భయభక్తులుగగిరి ప్రవర్తించుచున్నట్లు వెల్లడిప్రదర్శనమున జూపబడిన చిత్రప్రతి ఎండమావులవంటిది.

హాంకీకములు

ప్రధానమంత్రి నడభిప్రాయముల సెంతవెజజ్జిననన, వెల్లడి ప్రదర్శనము ఎండమావులేగాని యెప్పటికిని నిజము కాదు. ఆకాపికావము పరస్పరప్రయోజన ఆంగత. గొప్ప సామంతుల సంఘములు ప్రజాస్వామ్యక పరిపాలన విధానమును ఎడవొయ్యవు. యుద్ధమునకుపూర్వము ప్రజలు మోషోయిరి. సంగ్రామసంతరము వారిని మోసముచేయుటకు పీలులేదు. వారి యుష్ప్రకారముగా పరిపాలన చేసికొని గోరుచున్నారు. కపటపు వచనములు చెప్పినవారిని సంతోషపుచ్చలేదు. లూయిడ్లు జార్జి ఆడినటువంటి వచ్చి అజ్ఞయులు మ్యాగ్నాల్లా చెప్పినను నమ్ముచారు ఎవరును లేరు. నూత్నిజ్ఞానమును, సహజవిజ్ఞానమును ఎంతరకు కార్యాచరణమునకు దోడుపడునో అంతవరకు మ్యాగ్నాల్లా కార్యభారము నిర్వహించగలడు. డింభాంరాయ డిగు కర్జనుప్రభువువలె తప్పులుచేయడు. ఎంతకష్టపడినను కార్యభారము మానవసామర్థ్యమునకు మించినది.

నానావిధమైన జాతులు

సామ్రాజ్యపటము చూడు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర సామ్రాజ్యము వలెగాని లేక జపాను రాష్ట్ర సామ్రాజ్యమువలెగాని గుమ్మములో లేదు. కొచ్చిను ప్రెనాయను, మడగాస్కరునుగాక ప్రెంచి సామ్రాజ్యము చక్కగా యిమిడి రున్నది. భూభాగ మంతయు వెడజల్లుడినట్లు అక్కడకలదు. సాంప్రదాయము లందును, ఆచారములందును, భాషయందును, మతమునందును, విద్యాప్రవర్తియందును, యీ అన సమత భాస్కరమగు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నివసించుప్రజలకు యొక్కతేదు, అయి

నప్పటికిని యిందలి ప్రజల ఆర్థిక ప్రయోజనములందైనను నొకటిగావు. ఆర్థిక ప్రయోజనములు ప్రజల జీవితములను సుఖించునని చరిత్ర దెలుపుచున్నది. తెరగాటునుండి వెళ్లుమిట్ట రిలోని వంతులను కీలు బొమ్ముగా నాడించు పెద్ద సామంతుల స్వప్రయోజనమునకు యీ చిన్నలన్నియు యిబ్బడిని కలుగజేయక మానవు. 19 థి ని వేళ రాజ్యములు వెళ్లుమి నిష్టరులోని చుండ్రు లపిడికి టిలోనుండి చాలకాలము గ్రేదటనే తిప్పించుకొనెను. హిందూదేశములోని సామంతులతో మైత్రిసన్నాహములు జరుగుచున్నను శృంగిలను ద్రెంచుకొనుటకు హైదరాబదులు తీవ్రముగా పనిజరుపుచున్నారు. పరస్పర విరుద్ధములైన ప్రయోజనములు గల యీలు రచకుంటలో సామరస్యముగాని, స్థిరతగాని యెచ్చటనున్నది? అధికారసంఘము

అంతర్గతమైయున్న విరోధభావముల వలననే గాక సామ్రాజ్య అధిపతినమునకు వేరుకారణ సూచనలకలవు. సామ్రాజ్యములోని ప్రతిభాగమునకును వేరువేరు బహిరంగసమస్యలు కలవు. కాలమునుబట్టి విదేశాంగ నీతి మారుచుండును. ఇది సామంతుల పలుకుబడిని బట్టియుండును. ముఖ్యముగా అనేకులగు సామ్రాజ్య కాంక్షాపరులతో, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, పరానుచారు, జపాను వారు మొదలైన వారితో పోరాటములు సంభవించును. సామ్రాజ్యపరులు దేగల సంతోషములగలవారు. వారిదృష్టి అంతరాళముయొక్క తుదకుండును.

బుజ్జగించుచు, భయపెట్టుచు, కుట్రచేయు ఒకసమూహంండి మరియొకసమూహం పనిగెట్టుచుండురు. కాన బ్రిటును రాజ్యముయొక్క సమస్యయొడ యీ కేటాభావము చూపబడుచున్నది. ప్రజలఆర్థిక జీవనమును పరిపాలనచేయుచున్న సామంతుల సంఘములు, నిజముగా బ్రిటిషుప్రజల యజమానులు. వారేయీసమస్యలను దీర్చునలెను. సామ్రాజ్య యొచ్చిపాటులగు నావిక సైనికాదుములు పోషింపబడవలయును. సామ్రాజ్య స్థాపన కొరకు చేయబడినఅవ్వలు తీర్చబడవలయును. అనగాసామ్రాజ్య ప్రజలు వీస్తారముగా పన్ను చెల్లింపవలయును. తినుటకు అన్నమును, నివసించుటకు గృహమును లేకపోయినను యీ బ్రిటిషు రాజ్యములోని ప్రతిమానసిక ఆసుప్రతియందును పెట్టునవులు తామొక అఖండ సామ్రాజ్య స్థాపనాభివృద్ధిరలని గర్విం చుచున్నాడు. కోటి క్షయల యొక్కయు, ఉద్యోగములకేటాడువారి యొక్కయు కుట్రలకులోనై అర్థపాణముల బ్రిటిషుప్రజలు త్వరించుచున్నాడు. ఈకడులుచున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము మీదని వారు అజ్ఞము చెప్పినప్పుడు, నిజమని నమ్మి వారు వెచ్చించిన సామర్థ్యమును అర్పించిన ప్రాణనష్టము మునకు, తగిన ప్రతిఫలము యీ సామ్రాజ్యముని అమానుక బ్రిటిషు ప్రజలు నమ్ముచున్నాడు.

కల్లికోట మునిసిపల్ సంఘము

మన్యనిషేధన కంగీకరించుట

కల్లికోట, అక్టోబరు 30:—మలబారు కలెక్టరు గారు రాబోవు సంవత్సరములో అమ్మబోవు కల్లులుకాణముల జాబితాను ప్రకటించుటకు గాను నొక జాబితా కల్లికోటమునందు లు సంఘమువారికంపి వారిసూచనలు దెలియపర్చవలసినదనిగోరిరి. ఈ కమిషన్ మే పరపరిపాలన సంఘములో చాలచప్పు జరిగెనని కల్లికోటముండి వచ్చినవార్ల దెలుపుచున్నది. వెనుక మునిసి పలు సంఘమువారిచే నిరూపింపబడిన సిఫార్సులు త్రోసివేయబడుటచే మారేమి సిఫార్సులను జేయవలదని మన్యనిషేధనా సమ్మెలగు అడ్డుకేసు గారు దెప్పిరి. కిరిముత్తులు గభవారి యా మోషన బడియలేదు. అందుమీద ఉత్తమాడగు యి. నారాయణ నాయకు గా మునిసిపలు సంఘములో కల్లులంగడు లుండిననుకూడవని యొకేర్పానములను బ్రతిపాదించెను. భాగ్యవంతులు బాండి మొదలగు మత్తుపదార్థాలు ద్రాగుమండ బీష్ణాపుత్రాకుండకావలయుగలుగజేయుటభావ్యముగనుండననిఅంగ్లో హైం నవుడును మితపానీయుడు నగు యస్. జే. కోబారియోగారు వాదించి ఉపాధ్యక్షుని తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. తుదకు ఉపాధ్యక్షుని తీర్మానము వోటుకు పెట్టి అధికసంఖ్యాకులయూ మోదమును బడసెను. కోబారియో క్రినివాసరపుగార్లు ప్రతి కులముగ వోటు ఇచ్చిరి. (అ.ప్రె)

అన్నకోట ఉత్సవము

సాంఘీ బాంటులు లేవు

వారణాసి, అక్టోబరు 31:—వారణాసియందు కాంముగా అన్నకోట ఉత్సవము జరుగడెను. యాత్రికులు ముగ్ధమందలగవచ్చిరి. వంగదేశీయ విచ్చికభటులు యాత్రికుల ర్యములకు జూపికశ్రద్ధ ప్రతంసార్పమైనది. ఈభటు లాన బసలలో పోలీసువరడ్డురాతెను. బాధ్యతంతయు వంగప్రతి విచ్చికభటుల మీదబడినది. సాంఘీక పోరాటములు జరుగని భయమేమియు బుట్టలేదు. (అ.ప్రె)

ఇరిగేషన్ చట్టము

సాధారణముగా చేయబడిన చట్టము
(నిర్మాణ శాఖ)

9 వ అధ్యాయము

జరుగు నందర్భములందు సాధనసామగ్రిని
పొందుటను గురించి

జరుగుగా కావలసిన వర్కలకు సాధనసామగ్రిని
సంపాదించుటకును నైన చట్టము.

[71. ఏదో ఒకప్పుడు చెల్లిన జరిగించబడిననే తప్ప ఆకస్మికమైనట్టియు, విస్తారమయినట్టియు హానిని కలిగించునంతటి గొప్పనష్టము ఏదయిన యిరిగేషన్ లేదా డ్రైనేజీ వర్కలకు సంబంధించునట్లు ఒక ఇరిగేషన్ అఫీసరునకు కనుపడునపుడెల్ల, అట్టి అఫీసరుగాని, ఈవిషయము ఆతనిచే అధికారవివరములను ఏమనిషిగాని అట్టి ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైనేజీ వర్కలకు చెల్లువకల్గినందున ఏసిరా సీమిటన్ యొక్క ప్రవేశించి, నిలిచియున్ననుపక్షే, నిలిచియుండకున్నను సరే ఏయిన చెట్లను లేదా చెరువులను మరియు అట్టి ఆస్తిలోగాని, అట్టి ఆస్తిమీదగాని కనుపడు ఏకలపను, చాపలను, త్రాళ్లను, గడ్డిని, వట్టిని, రాళ్లను లేదా ఇతర పదార్థమును స్వాధీనపరచుకొనవచ్చును, వాడుకొనవచ్చును, తీసివేయవచ్చును. మరియు దానిని అట్టి వర్కలయొక్క కార్యముల నిమిత్తము ఉపయోగింపవచ్చును.

ఈ సెక్షన్ ను [ననుసరించి] అధికారవివరములను ప్రతిమనుష్యుడును ఇండియా డేక్టు షిప్ యొక్క అర్థము ప్రకారము ఒక పబ్లిక్ (సర్వ) ఉత్పాదకముగా నున్నట్లు భావించబడవలెను.

తీసుకొనబడిన సామగ్రికి ప్రైవేటును చెల్లించుట.

[72. ప్రైవేటును చెల్లించునట్లు ఏమనుష్యుల ఈమానులు తీసుకొనబడి యుండగలవో ఆమనుష్యులందరికిని, అప్రాంతమునందు రిజర్వేషన్ అట్టి సామానులకు గల అత్యధిక మైనవలూరు ధరను అట్టి సామానుల నిమిత్తము వ్యాపారముగా సాధ్యమయినంత రేటులో ఇరిగేషన్ అఫీసరుచే ప్రైవేటు చెల్లించబడవలెను.]

సాధనసామగ్రిని తీసుకొనిపోవుటలో కలుగజేయబడిన నష్టమునకు పరిహారము.

73. 71 వ సెక్షన్ ను ననుసరించి ఏదైన చెట్లను, చెరువులను, వట్టిని, రాళ్లను, లేక ఇతర సామగ్రిని తీసికొనిపోవుటకు ఫలితముగా అట్టి సామగ్రికి, [వాటికి] చెల్లించబడవలసిన వాటిఖరీదుకు మించిన్ని ప్రైవేటును, ఏ మనుష్యులైన ఏదైన నష్టము [కలుగజేయబడిన]యెడల, అట్టి నష్టమునకు ఒక వ్యాపారమైన పరిహారద్రవ్యమును నీటి పారుదల అఫీసరు అట్టి వాడుకలకు చెల్లించవలెను.

చెల్లించబడవలసిన ప్రైవేటు మొత్తములను గురించిన తగయిచాం కలెక్టరుకు రిఫర్రుచేయబడవలెను

74. నీటిపారుదల అఫీసరుకును, ఏమనిషికిగాని, అట్టి మనిషికి 72 వ, 73 వ సెక్షన్ ను ననుసరించి చెల్లించబడవలసిన ప్రైవేటు మొత్తము విషయమై కలుగు ఏదైన తగయిచాం కలెక్టరుకు తెలియజేయబడవలెను; మరియు అందుచే కలెక్టరు యొక్క తీర్పు కడపటిదిగా నుండవలెను.

10 వ అధ్యాయము

రివాజుగా చేయబడు పరిశ్రమనుగురించి

రివాజుగా చేయబడు పరిశ్రమను నిర్బంధపరచ దగినవర్కలు.

75. (1) ఈ అధ్యాయముయొక్క నిబంధనలు ఈక్రింది నీటిపారుదల లేదా మురుగునీటి పనులకు, [నిర్ణయించబడిన విధమున విచారణచేయబడిన తరువాత లోకలు గవర్న మెంటు వారు ప్రకటనద్వారా వాటి విషయమున కూలియవ్వబడిన పరిశ్రమనుచేయుట రివాజు అని ప్రసిద్ధపరచునెడలను, అట్లు ప్రసిద్ధపరచుమేరకును] వర్తించును:—

(ఎ) నదుల సంబంధమైనట్టియు, ఉంట సంబంధమయిన నట్టియు యావత్తుకాలువలు; (బి) యావత్తు చెరువులు; (సి) చెరువులకు సంబంధించిన (నీరును) సరఫరా చేయునట్టియు, ఇసుకదల చేయునట్టియు, యావత్తుకాలువలు; మరియు (డి) ఏ యితర నీటిపారుదల లేక మురుగునీటిపని యైనను.

(2) ఏ ప్రదేశములోనైనను ఏదైన చెప్పబడిన పనుల అన్నిటి విషయముగాని, వాటిలో చేరివిషయముగాని, 76 వ సెక్షన్ లో తెలుపబడిన రివాజుగా చేయబడునని అంతయుగాని, కొంతభాగముగాని చేయబడ నక్కరలేదని ఉత్తరువు ద్వారా ప్రసిద్ధపరచుట లోకలు గవర్న మెంటువారికి చెల్లువర్తమయి యుండవలెను.

కుడి మరమ్మత్తుపని నిర్వచించబడినది దానిని చేయుటకు బద్ధులైయుండు మనుష్యులు

76. ఏదైన నీటిపారుదల లేదా మురుగునీటి పనియన నీళ్లు పారుదలచేయుట లేదా వడిచుచేయుటకు భూమి తాలూకు ప్రతి భాగమునను లేదా అక్రమణదారుడును అట్టి పని విషయమున ప్రైవేటు చెల్లించబడునట్లు ఇటు తరువాత కుడి మరమ్మత్తుపని యని చెప్పబడు ఈక్రింది రివాజు పనిలోను [నిర్ణయించబడిన విధమున విచారణచేయబడిన తరువాత ఆ ప్రదేశములో రివాజు అయి ఉన్నట్లు లోకలు గవర్న మెంటు వారిచే కనుగొనబడి, వారిచే జారీచేయబడిన ప్రకటనద్వారా అట్లు ప్రసిద్ధపరచబడగలట్టి పద్ధతులు] చేయవలెను:—

(ఎ) జలదాటను, బీటలను, పల్లములను, రంధ్రములను భర్తీ చేయుట;

(బి) బ్రహ్మజెముడును, అడవి సేపాళమును, పాదలను, ఇతర విశేషముగా పెరిగిన చెట్లను చెదారమును లేదా హాని కరమయిన కలుపును తీసివేయుట;

(సి) నీటిపారుదల అఫీసరులను హానికరముగా తలచబడగలట్టి క్రింద పెరుగు చెట్లచేయుట తీసివేయుట;

(డి) కలుజలనుండియు పిల్లకాలనుండియు ఇసుకను లేదా ఒండుమట్టిని తీసివేయుట;

[ఇ] కలింగులయొక్క నిడుపురాళ్లనుధ్వజ నందు స్థలములలో, అట్టి స్థలములను తాత్కాలికముగా కప్పియుండుట [అచారములనగాని, ఇరిగేషన్ కార్యముల నిమిత్తము] నీటి వారుదల అఫీసరులనగాని అనుమతించబడినంత మట్టుకు తప్ప, ఎదియును లేకుండజేయుట మరియు (ఎఫ్) ఏ యితర పనిగాని. వివరము:— ఒక నీటిపారుదలపని తాలూకు రిజిస్టరు చేయబడిన లేదా అంగీకరింపబడిన ఆయకట్టు భాగముగానుండు యావత్తు భూమియును ఈ సెక్షన్ యొక్క అర్థములోగా అట్టి పనియన నీటి పారుదలచేయబడిన భూమిగా భావించబడవలెను.

భావించబడిన మనుష్యులు వాచాలకు చేయవచ్చును. [77. దీనికి అవసరమైనట్లుగా పూర్వము చెప్పబడిన రెండు సెక్షన్లను అనుసరించి గవర్న మెంటువారిచే చేయబడిన ఒక ప్రకటనలను బాధించు పని దీని ఏ మనిషి యైనను తనపక్షమునను, తనవలెనే భావించబడిన ఇతరులపక్షమునను ప్రసిద్ధపరచబడిన అచారము పూర్తిగానైనను సరే, కొంతవరకైననుసరే, లేదని స్థిరపరచుటకు గాను దావాను దాఖలుచేయవచ్చును.]

కుడి మరమ్మత్తుపని ఉపేక్ష చేయబడినయెడల గ్రామ నాయకుడు నిర్బంధ చేయవలెను

78. తన హావాలలోనుండు గ్రామము లేక గ్రామములలో నన్ను ఏ నీటిపారుదల లేదా ముట్టినిటిపని విషయమున గాని కుడిమరమ్మత్తు పని క్రమముగా చేయబడుచుండునట్లు చూచుట ప్రతి గ్రామ నాయకునియొక్క లేదా ఈ విషయమున నియమించబడిన లేదా అధికారవివరములైన ఇతర మనిషి యొక్క విధానకృత్యముయి యుండవలెను.

కుడి మరమ్మత్తుపని ఉపేక్ష చేయబడినయెడల గ్రామ నాయకుడు నిర్బంధ చేయవలెను

79. అట్టి పని ఉపేక్షించబడినయెడల గ్రామనాయకుడుగాని, లేదా అట్లు నియమించబడిన లేదా అధికారవివరములైన ఇతర మనిషిగాని ఆ విషయమును నీటిపారుదల అఫీసరుకు రిఫర్రు చేయవలెను; నీటిపారుదల అఫీసరు ఆ పనిని చేయుటకు బద్ధులయిన మనుష్యులను ఒక నిర్ణయమున [లేదని గాని అంతకు పూర్వముగాని] ఆ పనిని చేయవలసినట్లుగా [నిర్ణయించబడినవిధమున] కోరవలెను. ఆ యాజ్ఞప్రకారము చేయబడనియెడల నీటిపారుదల అఫీసరు కూలిపనిచూలముగా ఆ పనిని చేయించి, [అట్టిమనుష్యులందరినీ వారికి ఉన్నట్టియు అట్టి వర్కలచే ఉపచరింపబడినట్టియు భూమి మేరయొక్క దామాషా ప్రకారము రాబట్టుకొనవచ్చును.]

అట్టి ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైనేజీ వర్కలచే ఉపచరింపబడినభూములలో అధికభాగముయొక్క భామందులు కోరిన నటుకూడ ఇరిగేషన్ అఫీసరు వర్కలను జరిగించి, ఖర్చును యావత్తు భూముల భామందులవద్దనుండి దామాషా ప్రకారము రాబట్టుకొనవచ్చును.]

పనిని చేయుటకు నిరాకరించు అనుభవదారుని పక్షమున కూలియిచ్చి పనిచేయంపవచ్చును.

80. కుడి మరమ్మత్తు పనిని చేయునపుడు అట్టి పనికి క్రమపడవలసిన యే మనుష్యుడయినను అట్లు చేయుటకు ఉపేక్షించినయెడల లేదా నిరాకరించినయెడల గ్రామ నాయకుడు లేదా అధికార వివరములైన మనిషి అట్టి అనుష్యుడు చేయకలసిన పనిని చేయించుటకు కూలికి పనినాండ్రు నియమించవచ్చును.

ఇవ్వబడవలసిన రివాజు పరిశ్రమభాగముయొక్క నిర్ణయము.

81. కుడి మరమ్మత్తుపని చేయుటకు గాను భూమియొక్క ప్రతి అక్రమణదారుడును గవర్నము చేయుటకు బద్ధుడయి యుండు పనియును, ఒక నీటిపారుదల లేక మురుగునీటి పని ఒకటికంటె ఎక్కువ గ్రామములకు ఉపచరించునపుడు ప్రతి గ్రామమునకు పని తాలూకు దామాషావంతును విధింపబడిన విధమున నిర్ణయించబడవలెను.

పరిశ్రమ నిచ్చుటకు నిరాకరించు మనిషియొక్క బాధ్యత.

82. కుడి మరమ్మత్తు పని జరుగుటకు గాను పని నిచ్చుటకు బద్ధుడగు ఏ మనుష్యుడయినను చాలినంత న్యాయమైన కారణము లేకుండ అట్లు నిచ్చుటకు ఉపేక్షించనపుడెల్ల లేదా నిరాకరించినపుడెల్ల అట్టి మనుష్యునివద్దనుండి, అట్టి మనుష్యుడు ఇచ్చుటకు బద్ధుడయి యున్న పని కిమ్మకుకు [రెండు] రెట్లు మించని ప్రైవేటును ఇరిగేషన్ అఫీసరు వసూలు చేయవచ్చును.

నీటిపారుదల అఫీసరుయొక్క ఉత్తరువుమీద కలెక్టరు యొక్క తీర్పు కడపటిదిగా నుండవలెను.

రివాజు పరిశ్రమకు బదులుగా పన్నును విధించుట కధికారము.

83. (1) ఏ నీటిపారుదల లేదా మురుగునీటి పని విషయమునైన, రివాజు పనిని బలవంతముగా చేయించుటకు బదులుగా, అట్టిపని నిచ్చుటకు బద్ధులయినవారివద్దనుండి, [అట్టి వర్కలచేయుట ఉపచరింపబడిన భూములలో అధిక భాగముయొక్క భామందులు] ఆ ప్రకారము కోరినపుడెల్ల, ఒక సంవత్సరం వారీపన్నును లోకలు గవర్న మెంటువారు వసూలు చేయవచ్చును. విధింపబడిన విధమున ఆ పన్ను నిర్ణయించబడి పరిపాలించబడవలెను.

(2) లోకలు గవర్న మెంటువారు ఎప్పుడైనను పన్ను విధించుటకు కొట్టివేయవచ్చును; అట్లు కొట్టివేయబడినయెడల రివాజుగా చేయబడు పరిశ్రమను నిచ్చు బాధ్యత తిరిగి ఆమెలలోనికి రావలెను.

సివిల్ కోర్టుల విచారణాధికారము లేకుండ చేయబడినది.

84. [77 వ సెక్షన్ చే నిబంధించబడినట్లు తప్ప] ఈ అధ్యాయములో వివరింపబడిన యే విషయమునకు గాని సంబంధించి దాఖలు చేయబడిన వ్యాజ్యమును దేనినైనను ఏ సివిల్ కోర్టును విచారించకూడదు.

వసూలు చేయబడినట్టియు, ఖర్చు చేయబడినట్టియు ప్రైవేటులెక్క.

85. ఈ అధ్యాయముయొక్క కార్యము నిమిత్తము నియమించబడిన గ్రామనాయకుడు లేదా ఇతర మనిషి తనచే వసూలుచేయబడినట్టియు, ఖర్చుచేయబడినట్టియు ప్రైవేటులకు ఒక లెక్కను ఉంచవలెను. మరియు ఖర్చుచేయబడ వాని చేతిలో నిలువయున్న మొత్తములు అప్పడవచ్చును కుడి మరమ్మత్తు కార్యముల నిమిత్తము మాత్రమే వినియోగింపబడవలెను.

మదరాసు నిర్బంధపరిశ్రమ ఆర్డుయొక్క ప్రయోగము.

86. 9-వ, 10-వ అధ్యాయముల నిబంధనలు యావత్తు ఇరిగేషన్ వమ్మలకును వర్తించవలెను. మరియు 9-వ, 10-వ అధ్యాయముల నిబంధనలు వర్తించు చోటను, అవి వర్తించునంత మేరకును మదరాసు నిర్బంధ పరిశ్రమ ఆర్డు అనుబంధ కలిగియుండగూడదు. (సశేషము.)

వెలింగులన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు 1565

25.10.24 లేదా కనివారమునుండి 31.10.24 శుక్రవారమువరకు

సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 అటలు రాత్రి 9-10 గం.

కని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం. కూడగలదు.

యానివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్

ది సీట్ ట్రైయల్ కడపటిభాగము.

విల్లియం డన్ కన్, ఎవీల్ జాన్సన్ లో నటన

మిత్ర పాపానామము

త్రాగుడు దురభ్యాసము

నిన్న సాయంత్రము తిరువల్లికి కెల్లెలు భవనము నందు భారత క్రైస్తవ మిత్రపాపానామము యాజమాన్యమున డి. బి. టి. రంగచారిగారి (భా. కా. స) అధ్యక్షత క్రింద “మిత్ర పాపానామము” ను గురించి సభ జరిగినది.

అధ్యక్షులు ఇట్లు పద్యపాదములు:— “మదరాసునందలి భారత క్రైస్తవ మిత్రపాపానామము వారు గావించిన కృషిని ప్రశంసించుటకు నేటి సమావేశమే నారము. ఈ ఉద్యమమునకు ఈ సంఘకార్యదర్శియైన మాస్టర్ గారు కడుదీక్ష చే నొనర్చిన నిరంతర ప్రయత్నము సంప్రదించుము వాటిని సంఘముల నిర్మించి నేనజేయుచుండుట 18 సంవత్సరములనుండి నేనెరుగుదును. మన దేశమందలి సాంఘిక సంస్కరణ ప్రయత్నములందు, మన దేశముల అభివృద్ధియందు మాస్టర్ వంటి మహావీరులు పెక్కుమంది జనులకు విద్యగరపి సద్వర్తనమున కలనకు ప్రయత్నములు గావించియుండిరి.

త్రాగుడు దురభ్యాసము

మిక్కుటముగ పెరిగిపోవుచున్నది. దాని ననుసరించి త్రాగుడు వైద్యుల ప్రభుత్వ వైద్యులను అపరిమితముగ వృత్తియగుచున్నది.

20 సంవత్సరముల క్రితము విద్యాధికులలో త్రాగుడొక నాగరకతావిశేషముగ నుండినది.

ప్రస్తుతము విద్యాధికులందఱును దాడుల ప్రాయము మారిపోయి బహిరంగముగ త్రాగుట చాలభాగము నిలిచిపోయినది. రహస్యపానమును మిక్కిలి అరుదుగ జరుగుచున్నది.

పలువురు విద్యాధికులు ఉంపుడుకత్తెల నుమకొనుచుండిరి. అట్టికృత్యము అనమానకరముగ నెంచబడెడిదిగాను. కాని క్రమముగ సంఘముందు మార్పుగలిగి అత్యుద్ధి చాల ప్రయత్నము చేసినది. ఇటులే అతి తాల్పవినాసములును తగ్గిపోయినవి.

ఈ త్రాగుడు దురభ్యాసము అధికముగ మాలివారలు, బీజలయందే వ్యాపించియున్నది. వారు అన్న వస్త్రములును, నివసించుటకు సరియగు గృహములును లేనివారలు. అట్టి వీరులే కొట్లకొరికి రూపము లేని త్రాగుడు మూలమున చెచ్చించుచున్నారు. అధనమునువారి తదితరకుటుంబ సభ్యులకు కొరకు నుపయోగించిన ఎంతయో వృధికిరాగలదు.

విద్యాధికులవిధి

అట్టి వీరులను సంస్కరించుభారము విద్యాధికులపైగలదు. సాంఘిక విషయములందు ప్రజలెట్లు మెలంగవలసినదియు పోరవిధుల నెట్లు క్రమముగ నిర్వహించవలసినదియు, జనులకు బోధింపవలయును, అట్టి విధ్యయే ఈ దురలవాటునకు తగిన చికిత్స.

బ్రిటిషు దేశముందు యువజన విద్యకొరకు అనేక సంఘములుగలవు. ప్రతి దేశముందును ఇట్టి సంఘములు గలవు. అన్నిటికిని సంబంధించిన ముఖ్యమైన ప్రపంచసంఘమున్ను గలదు. అనుభవకారులు విద్యాధికుల పలువురిసంఘములందు జేరియున్నారు.

పిదప ఉపన్యాసకులు బ్రిటిషు దేశముందు ఈ సంఘములెట్టి పూనికతో పనిచేయునదియు, అందు కార్మికతరగతివారెట్టి ఉత్సాహముతో పాల్గొను విషయమును విచులముగ విచించిరి.

మనము ఇతర దేశీయపద్ధతులను అట్లే అనుసరింప నవసరము లేదు. మన దేశకాలానుగుణ్యముగ మార్పు చేసుకొనవచ్చును.

పల్లెటూరి జీవితము

గ్రామ జీవితము పునరుద్ధరింపబడవలెను. మత, నైతిక, సాంఘిక, పౌర ధర్మముల బోధించెడి పురాణేతిహాసములు బోధింపబడవలెను. ప్రస్తుత నూతన పరిస్థితుల కనుకూల మగునటుల యువజన విద్యాబోధనకొరకు సంఘములు నిర్మింపబడవలెను. మన దేశమందలి మతములన్నియు ఈ సురాపానమును తీవ్రముగ ఖండించును. లక్షలకొలది జనులే త్రాగుడు నిరసించెదరు. విద్యాగంధములేని సామాన్యజనులే దీనికలవడియున్నారు. కావున మనదేశమందు దీనిని రూపుమాపుట ముఖ్యమగునని.

ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటు

ఈయంద్యమము విజయమునకు శాసనాధికారము, విద్య కావలసియున్నది. ఆర్థికసమర్థత అడువచ్చుట వలన ప్రభుత్వము ప్రజలు ఈ విషయములో విక్రీణించి జాలరు.

ప్రభుత్వాధికారులు ఆదాయమును వృద్ధిపరుపప్రయత్నించుచుండును. సంస్కరణాభిలాషులు దానిని తగ్గింప జూతురు. కాన ప్రభుత్వాధికారులతో సంస్కారకులు డీకొనక తప్పదు. ప్రభుత్వ మివిషయముందు మనకు సహకారముగనని ఎన్నడును తలంచజనకు. మనమే పాలుబడవలెను. అట్లు పనిజేయు నారెల్లరు శ్రామాసానుభూతి, సహకారమునకు పాత్రులయ్యెదరు.

పిదప గౌ.జ.వి.న.కేశవ్ (భా.కా.స) గారు గుప్తనీయము త్రాగుడు దురభ్యాసము పాశ్చాత్యులనుండి ప్రాచ్య దేశములకు వ్యాపించినదనియు దీనివలనవచ్చు ఆదాయముతోయు ముఖ్యముగ వీరు జనులెల్లనే వచ్చుచున్నదయు, ప్రభుత్వ వైద్యములలో నిది ముఖ్యమైనదిగావున ప్రభుత్వమువారు తాము త్రాగుడు తగ్గించు ప్రయత్నములు జేయుచున్నామని ప్రకటించినను కల్లు సారాదుకాముల సంఖ్య పెరుగుచున్నదిగాని తగ్గింపబడలేదు. ఒక ఫలమునుంచి దుకాణములు మరియొక ఫలము నకు స్థానిక మార్పులేగాని మరిన్ని అభివృద్ధి జరుపబడుటలేదు.

పంచములు, మాలివారలందఱు ఇట్లు మిక్కుటముగ విస్తరించియున్నది. వీరులను సంస్కరించ వలయునన్న కర్మాగారాధికారులచే ఎక్కువపనిజరుగ గలదు. తమపరిశ్రమలయములందు కార్మికులకు త్రాగుడు వ్యామోహమును పోషించుటకు ఇతరవిధములైన నురోజుకముగ గొప్పని గలిగింపవచ్చును. ఇట్టి వ్యాపంగములవలన చాలభాగము తగ్గింపనగును. మిమిగృహములందును నేవకులను త్రాగుడు నట్లు బోధించవలయును. ఈసంస్కరణ ప్రయత్నములందు అనేక మారులు విఫలమనోరథులు గావచ్చును. గాని నిస్సహజేందరాదు.

భారతీయులు విందులయందు యూరోపు దేశీయులకు సాతాయము నొసంగుట అమానకరమగు విషయము. గాంధీ మహాత్ముని యనుచరులమని చెప్పవారు కొందరి అభ్యాసమునకు అలవడుటను గురించి తీవ్రముగ నాక్షేపించిరి.

అధ్యక్షులు సభనుముగించుచు భారత క్రైస్తవ మిత్రపాన సంఘ క్రేయస్థును ఎల్లరు అభిలషించుచున్నారనియు, సిగరెట్లు వీడిలు త్రాగుడు దురభ్యాసమును ముఖ్యముగ వివార్యులెల్లరు మానవలెనని నుడిచిరి.

అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులను వందనములతో సభముగి సెన.

నెల్లూరుతాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘము

వైసంఘముయొక్క ద్వితీయమునాసభను జరుపునదియమునుగురించి యోచించుటగాను. 2.11.24 తేదీ ఆదివారము పగలు 1 గంటకు ఇందుకూరుపేట బామపాతశాలలో కార్యనిర్వాహకసంఘము సదసుసంఘాధ్యక్షులగు మ-రా-శ్రీ గునుపాటి యనాదిరెడ్డిగారి అధిపత్యముక్రింద కూడనున్నది. నెల్లూరుతాలూకాలోని ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘకార్యదర్శులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

వి. సుబ్బరాయుడు,
జి. యస్ రామయ్య,
కార్యదర్శులు.

బ్యాడ్ మింటను పోటీ ఆటలు. వేటపాలెం

శ్రీ వేటపాలెము సారస్వతినీతనముయొక్క యాజమాన్యమున యేజేట జరుగుచున్న బ్యాడ్ మింటను పోటీఆటలు 1924 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో జరుపబడును. వరుసగా మూడుపంచెములో గెలుపొందిన వారికి వెండిగిన్నె ఖాయముగా నీయబడును. క్రిందటి సంవత్సర పరితమములైన బెజవాడ ఆమెయ్యార్లు సంఘమువారు గెలుపొందియున్నారు గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరుజిల్లాలలోని అన్నిరకముల మధ్యను, ఉన్నతపాతశాల విద్యార్థులు కళాశాల విద్యార్థులు నితేతనముచే అంగీకరింపబడిన సంఘములవారును పోటీచేయవచ్చును. దరఖాస్తులు రిల రుసుముతోను ఆరుగురు ఆటవారుల కేర్లతోను 15.11.1924 తేదీనగాని అంతకు లోపలగాని కార్యస్థానము చేరవలెను.

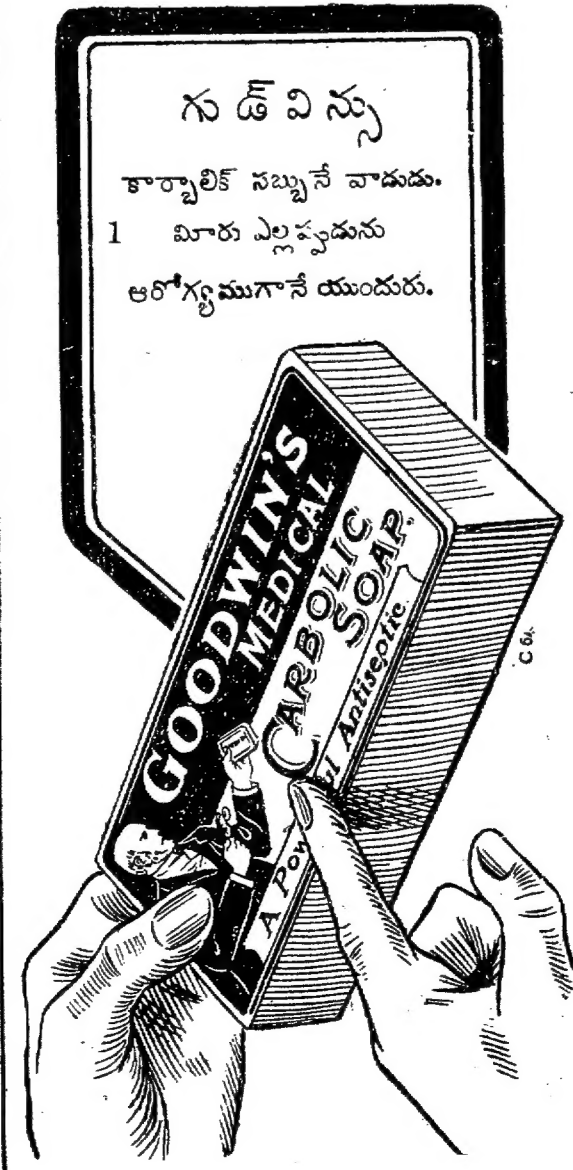
ఉ. వెం. శ్రేష్ఠి.

సారస్వతినీతనము - వేటపాలెము. (వెండిపాటు.)

బర్మాలోని న్యాయపరిపాలనని వేదిక

రంగూను, అక్టోబరు 30:— బర్మాలోని న్యాయపరిపాలనని వేదిక వెలువడినది. 1922 సం॥ డిశంబరు నెలలో న్యాయపరిపాలనవిధానమున గావింపబడినమార్పులు నామమాత్రములుగావు. మార్పులఫలితమును నిశ్చయించుటకు ఒక సంవత్సరముయొక్క అనుభవము చాలదు. కార్యక్రమముందు స్వల్పమార్పులు దప్పరంగూనులో మనచీఫ్ జ్యుడ్జులలోగూడ ఉద్యోగముమార్పులు జరుగలేదు. చీఫ్ జ్యుడ్జులకుబదులుగా హైకోర్టు ఆసు నామముగ మారెను. తక్కినజ్యుడ్జులలోగూడ ఉద్యోగస్థులయొక్క హోదాయందు పెర్యయందుమార్పులు సంభవించెను. చీఫ్ జ్యుడ్జులకు హైకోర్టునకధికారముమొందెయ్యెను. కార్యనిర్వహణవర్షమువారి అధికారమునకును హైకోర్టులోపడినదికాదు చీఫ్ జ్యుడ్జువారి కట్టి స్వాతంత్ర్యములేదు. హైకోర్టు బర్మాదేశము నందన్నిచోట్లను అధికారమును గలిగియున్నది. అప్పరుబర్మామీద కూడ హైకోర్టున కధికారము విస్తరింపజేయబడెను. సకాలమున క్రిమినలు కోర్టుల మీదనుగూడ హైకోర్టు అధికారము స్థాపించుకొనుటకు బూర్వ మీకోర్టులయందలికార్యములను నిర్వహించుటకు సరియైనశిక్ష నొందిన అధికారబల మనవరము. లోపరుబర్మాలో దీవిజనలు జడ్జిలు పెక్కు న్యాయస్థానములపై నధికారము చలాయించుచునుండ అప్పరుబర్మాలో పరిపాలనము దీవిజనలు కమిషనరులు చల్చుచుండెడివారు. ఇప్పుడిక్కడ జిల్లాజడ్జిలు అధికారము వహించియున్నారు. కొన్ని కార్యములందును ఆర్థికమునందును అధికారము మిక్కిలి కేంద్రీకృతమైనదని ప్రజలు చెప్పుచున్నారు. కొంతమందికధికమైన అధికారమియ్యవచ్చును. గాని కొంతమంది జిల్లాఅధికారులు కేంద్రప్రభుత్వ అధికారమును గోరుచున్నారు. అందరును క్రొత్తేధులను నేరవేర్చవలసియున్నది. కనుక స్వల్పతేదీపదులు సంభవించిన సంభవించవచ్చును. కాని చాల శ్రద్ధతోను అసక్తితోను కఠినమైన వారి కద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుచున్నారు. (ఆ.కె.)

రంగూను, అక్టోబరు 30:— ఇరువది దినముల క్రిందట దగ్గరినగాయముల కుదుర్చుకొనుటకు ఆనుపత్రిక బోయిన గ్లేసన్ను గారును వారిసరియి ఆనుపత్రికను వచ్చిరి. అసోసియేటెడ్స్ ప్రతినిధివారిని సందర్శించి ఆరోగ్యము విషయమై అడుగగ, తాము వేగముగా నారోగ్యమును బొందుచున్నామనియు వారిభార్య యింకను కొంచెము అస్వస్థముగ నున్నదనియు గ్లేసన్ను గారు చెప్పిరి. (అ.కె.)

సృష్టాంతలేఖలు

రాజ్యోలు
(స్వకీయ విలేజ్)
తాలూకా బోర్డు

అక్టోబరు 28:— రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు మీటింగు నిన్ను జరిగినది. సుమారు పందెండు గంటల పాటు సమావేశమైంది. అనేక విషయములు తీర్మానింపబడినవి. రాజమండ్రి పరిషత్తు, అమలాపురం, రాజోలు తాలూకాలలోని గ్రామపంచాయితీల మరమ్మత్తుల గురించి పదివేల రూపాయలకు పైగా కాంక్షను చేయబడినది. ఇందువలన యీ తాలూకాలో ప్రజలకు చాలా యిబ్బందిగానున్న కోడ్లు బాగుపడును. ప్రస్తుతపు తాలూకా బోర్డు మెంబర్ల పదవి త్వరలో అంతమొందును. తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. తాలూకా బోర్డు విభజన సమస్య యీ సభలో చర్చించి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఉపపాదించునని వదంతి ప్రబలుటచే, కొందరు తయారు ప్రముఖులు వచ్చిరి. కాని ఆ సమస్య లేబడలేదు.

కల్లబు

శ్రీవీరభానుపురమండల సమాజమని పిలువబడు యీ పట్టణ కల్లబుయొక్క వార్షికోత్సవము, కడచిన విజయదశమిలోగాన జయప్రథముగా జరిగినది. శ్రీయంత బొబ్బిలిపాటి నూర్య ప్రకాశరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఈ పట్టణ ప్రముఖులను వచ్చిరి. కార్యక్రమము చాలా పెద్దదిగా నుండెను. కాలక్షేపములలో, శ్రీకృష్ణకోట సోదరుల సంగీతము, ఒక సాహేబుగారి గారడవిసోదము ప్రాముఖ్యములు. ఇచ్చటి కోర్టుముసలు మరినేటి చిదంబరావుగారు యేలదిరాపాయిలు విరాళము కల్పన కిచ్చిరి.

డెల్టాగన్నవరం బోల్ ఏజన్సీ

ఎమ్. అండు ఎస్. రైల్వేకంపెనీవారి బోల్ ఏజన్సీ యీ తాలూకాలో గన్నవరంవద్ద వున్నది. గన్నవరమునకును యీ పట్టణమునకును సుమారు యేని మైళ్ళ దూరము లోను ఉండుటచే రైల్వేబంగీలు తెప్పించుకొనువారికి, అందుముఖ్యముగా వర్తకులకు చాలా యిబ్బందిగా నున్నది. గన్నవరం, అంబాజీపేట మున్నగు అమలాపురం తాలూకా వర్తకస్థానములకు చేరువగానున్నది. కాని నగరం డెల్టాలోని రాజోలు, తాటిపాక, నగరం మున్నగు వర్తకస్థానములకు చాలా దూరముగా నున్నది. అమలాపురం తాలూకాకు అమలాపురంలో బోటుఏజన్సీ వున్నది. కాబట్టి తాలూకాముఖ్యస్థానముగానున్న రాజోలుపట్టణముందు బోటుఏజన్సీ పెట్టినయెడల, ప్రజలకు వీలుగానుండుటయే గాక, రైలుకంపెనీవారికి చాలా ఆదాయము వచ్చును.

ది మద్రాసు అండు
నదరన్ మరాఠా 1711
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

సరకులను ప్యాకు చేయుట

కొన్ని సరకులను కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకింగు చేయవలసినట్లు 1924 సం॥రం అక్టోబరు నెల మొదటి తారీఖు నుండి ఏర్పాటు చేయబడినదని యందుమూలముగా మద్రాసు అండు సదరన్ మరాఠా రైల్వేమీదుగా సరకులను పంపునట్టి వర్తకులకును, ఇతరులకును తెలియజేయడమైనది. రైల్వే ఉద్యోగులు ప్యాకింగు సదు నిబంధనల ననుసరించి చేయబడిన నేగాని కన్వెనెన్షన్లను అంగీకరించగూడదని స్పష్టముగాను, రిమార్క్స్ గాను ఉత్తరువు పోరీచేయబడినది. సరకులను రవానా చేయుచున్న సదు నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకుచేయుటకు అంగీకరించక పోయినచో ఏ.రి.స్కూ. నోటును (ఏ-రెవ్యూ ఫార్ము) ప్రాసెసియచ్చిన అంగీకరించబడును.

గాన సరకులను రవానా చేయుచున్న వారి స్వార్థము విమితమై ప్యాకింగు యే క్రొత్త నిబంధనల ననుసరించి చేయవలెనో ప్రేమనుమాప్తులను అడిగి లేక వారికి నష్టం లిసి గాను ఉత్తరువు.

పార్సులను } ఎఫ్. బి. వాదన్
మదరాసు } జనరల్ ట్రాఫిక్ సూపరు.

రాజ్యం

బోర్డుమిస్ట్రీస్ వార్షికోత్సవము

28 దిన ప్రపాకా నాగవార్షికోత్సవము తాడేపల్లి వెంటట నాయాయ్యగారి యాధిపత్యమున జరగప్రచురగా జరిగినది.

వకలాలో నుజుమున బంతి, పరుగు, కుస్తీ మొదలగు పంపుటలు జరిగినవి. సాయంత్రము రమారమి పురజనులంతా తోడను నిడినసభ గావించబడినది. మాయారి బోర్డుకాలికావకాల విద్యార్థిములు అంగీకరూపకమును ప్రదర్శించి వారి మృత్యువధురస్యములతో సభ్యుల నానందపరపకుండేరి. మిడిమూలములు 30 గ్లెయిమున శతంతలావాకంకమును సాంధ్యమున లక్షీనిలాస మను చిన్ననాటికలన ప్రదర్శించి సభ్యుల రంజితేసిరి.

శ్రీయంత రామచంద్ర రావుగారి రాంగ్లేయును ననగక వ్యాధిని ప్రస్తుత విద్యావిధానలోపముల జూపుచు మాతృభాషలో శాస్త్రవిద్యల నేర్పవలసి యావశ్యకతచే బెరిపి విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులను గురుస్థానవన గురి యించి ప్రాచీన గ్రంథదాయాసారముగ నాచ్యార్యగౌరవ ముంచలయు నని కోరుచు నుపన్యసించిరి. శ్రీయంత డి. ఎస్. వెంకటరావుగారు ముటప మోసినది. మొదలు దిగురకు ననేకాంకముల శ్రోతలు కడుపులుబు నవునట్లు హాస్యరసారముగ బ్రసంగించిరి.

పిమ్మట ఫలహారములు పంచిపెట్టబడినవి. గత సంవత్సరాంత పరీక్షలో నుత్తీర్ణులగు నుత్తీర్ణులయిన బాలురకు, పంపెములో గెల్చిన బాలకుల నటనను మెప్పువడసిన బాలికా బాలకులకును బహుమానుల బంచిపెట్టి సభాధ్యక్షులగు శ్రీ వెంకట నారాయణ్యగారు ప్రతివిద్యార్థికిని నిర్ణీత విద్యాభ్యాసముతో పాటునీడైన నొక ప్రశ్నోత్తర సర్వీస వలయునని కోరుచు నుపన్యాయన భినదించిరి. ఉపాధ్యాయులను సభాధ్యక్షునికే వందనములతో సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

ఆత్మ పద్ధతి

ఒక ఉపన్యాసము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి, అక్టోబరు 24:— మా పురమున నున్న గవర్నమెంటు ట్రెయినింగు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారైన డబ్లియం. సి. డగ్లసుదొరగారు 'ఆత్మపద్ధతి జీవితము'ను గురించి గొప్ప సాయంత్రము ఎ. యి. యల్. టుమ్. రీడింగురూము ప్రవరణములో నొక చక్కని ఉపన్యాసము నొసంగిరి. చాలా మంది సభకు హాజరైరి. కొలదిమంది స్త్రీలు కూడ సభ సలంకరించిరి.

ఆత్మపద్ధతు రాజమండ్రికిని చాలా పోలిక యున్నది. రెంటి జనసంఖ్యయు వైశాల్యమును దాదాపుగ నొకటియే. రెండును నదియొద్దను నేఉన్నవి అని ఉపన్యాసకులు నుడివిరి. ఆత్మపద్ధతులు నున్న సౌందర్యమును వర్ణించి విద్యార్థుని శిలనిర్మాణమునందు సుందరముగా నావరణ మొత్తయు తోడ్పడునని వారు నెలవిచ్చిరి. ఆత్మపద్ధతులో 21 కాలేజీలు గలవు. అందు పురాతనపు కళాశాల ఆరు కాలేజీలు క్రిందను అన్నిటికంటే క్రొత్తది గతకాలములోను కట్టబడినదని చెప్పిరి.

ప్రతి కళాశాలను గూర్చియు ముచ్చటించి యే మహాపురుషు లేకా కాలేజీలో విద్య నభ్యసించిలో చెప్పుచు డాక్టరు బాస్సు, షెల్లీ, గ్లాడ్ స్టెను, అగ్నివీరు మున్నగునా కాలేజీల విద్యార్థులలో నుడివిరి. మొత్తము కాలేజీల విద్యార్థుల సంఖ్య సుమారు 8500 ఉండు ననిరి.

జట్టి పట్టుటను నిరుత్సాహపరచి స్వతంత్రతలో చదువు పురికొల్పుదుననియు, ఆటలు, ఉత్సవములు కలసి మెలసి యుండుట (సోషల్ యింటర్ కోర్సు) మున్నగునవి విద్యలో ముఖ్యభాగము లనియు నిత్యము దేహపరిశ్రమ నవలంబింపని విద్యార్థిని యితర విద్యార్థులు నిరసన భావముతో జూతురనియు నెలవిచ్చిరి. అచ్చటి విద్యావిధానమున కంతకు మూలపట్టు ట్యూటరియము, నాతడు విద్యార్థికి సలహా నిచ్చువార్తమును చూపుటయే కాని తన యభిప్రాయములను వానిపై చూపుటయే చెప్పిరి.

శిక్షణ కట్టుదిట్టముగా గట్టిగా నున్నవనియు, నిబంధనల నతిక్రమించినవారు దండింపబడుదురనియు నెలవిచ్చిరి. మొత్తము మిగత ఆత్మపద్ధతి జీవితము విద్యార్థియొక్క శారీరక, మోరల్, నైతికాభివృద్ధికి మిగుల లాభకరముగ నుండునని వనించిరి.

విద్యార్థి సంఘముల గూర్చి యింకా ముచ్చటించుచు సరిపూర్వమున పదవి చాల గౌరవనీయ నునియు, ఉత్తమ విద్యార్థులకు మేధావియగు విద్యార్థి కావడమియ్యసంగమననియు, కేంబ్రిడ్జిలో నీయుత్తమపదవి కట్టించుచి రామలింగాయ్యగారికి లభించినదనియు నుడివిరి.

ఆత్మపద్ధతులోని ప్రాంత విద్యార్థులు సాధారణముగ గ్రంథపఠనముచే నిమగ్నులై, పరీక్షయందు తీర్థులగుటకే ప్రయత్నింతు రనియు, ఏకొలదిమందియొక్క యూరోపియను విద్యార్థులలో కలసి మెలసి యుండరనియు చెప్పిరి.

అంతట సభ ముగిసెను.

గుంటూరు జిల్లా విద్యార్థి సంఘ వ్యాయామ పోటీలు
ఈ దినపాటిట గుంటూరు గ్రామమున 1924 సం॥ త్వరము నవంబరు 14, 15 తేదీలయందు జరుపబడును.

(వ్యాయామముల నివరణము)

(1) కుస్తీ (2) దండము, బస్కి (3) చెడుగుడు. మొదటి రెండు వ్యాయామములు ప్రాతవిద్యార్థులకును, ప్రస్తుత విద్యార్థులకును గూడ విడివిడిగా జరుపబడును. చెడుగుడు ప్రస్తుత విద్యార్థులకు మాత్రమే జరుపబడును. నెలుపొందిన వారికి నువ్వరజతపారిలో మకములు బహుమతిగా నీయబడును. ప్రవేశ రుసుములు దరఖాస్తులతో నవంబరు 8 వ తారీఖులో పలనే యీ క్రింది చిరునామా ద్వారానికి సంపించి కోరుచున్నాము.

- (1) కుస్తీ ప్రవేశరుసుము రు. 1.0.0
- (2) దండము, బస్కి రు. 1.0.0
- (3) చెడుగుడు దరఖాస్తు ప్రవేశరుసుము రు. 2.0.0

ఎన్. బి. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ క్రింది చిరునామా ద్వారానికి ౧ అజాచీటీ పంపినయెడల విరళముగా తెలుపబడును. ప్రతివ్యాయామమునందును అయిదు దరఖాస్తులకు తక్కువ యున్న యెడల ఆయా వ్యాయామములు జరుపబడవు.
పి. బి. హెచ్. శ్రీనివాసాచారి
అగ్రహారం, గుంటూరు.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి నెల 0-12-0. డి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరిని అందుకొంటూనే నేతింపిన వట్టు విడుపు జ్వరములు.
చలి తురాజుజ్వరములు మొదలగు వచ్చు జ్వరములు మానున.

Now Ready for Sale:

Published for the mutual Benefit

Forei

THE BUSINESS of India, Burma

A Comprehensive Directory of the vari
Firms, Factorie, Merchants, Manufacture
Cities, Ports and Towns of India, Burma an
Price Rs. 10 per copy.

AS FEW TES

The British Export Gazette,

interested in Far Eastern markets to the excellent
published by the Business Directory Co., Kanara Press
pal towns of the countries concerned, business names
are additional sections particularising firms in certain
Not the least helpful part of the volume is that devote

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume
in stout covers, suitably arranged for reference.
The Kanara Press has certainly shown very strong
enterprise in the production of the Directory. The
lists must be of the greatest use to business people
in the enormous districts covered, as also to export
houses in this country. The volume is well suppor-
ted by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business
houses in India, Burma and Ceylon. It affords a
useful reference book, and the manner in which the
index of products is compiled makes it simple to
place a finger on the right place for the goods.
The printing is clear and distinct, and the volume
serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of
reference useful for businessmen of every descrip-
tion, including traders and merchants. It is a
directory of Banks, Firms, Associations and Busi-
ness houses in all important towns and cities of
India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabe-
tical order. The description of these cities is brief
and interesting. The names of Foreign Banks and
Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers
on this very useful publication. Every business
firm will encourage this first Indian enterprise of
the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a com-
prehensive list of the different trades, not only in
the principal cities of the Indian Empire but also in
various mofussil centres. The publication should
prove of great use to merchants and tradesmen on
the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

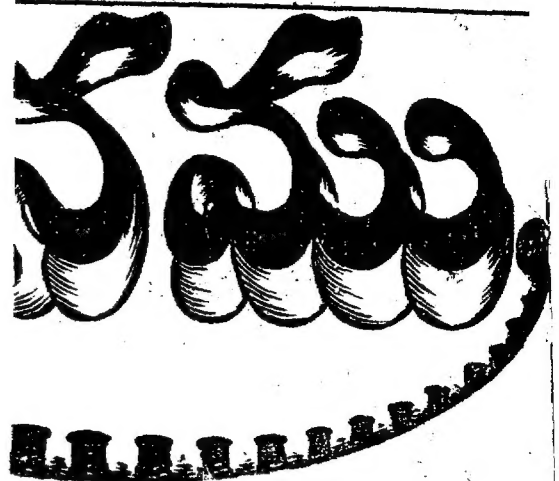
This is a very handy volume containing a
mine of information. It not only gives a detailed
list of business firms in order of subjects of almost
all the important towns of India, Burma and
Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed
with similar information. Every business man and
public institution should possess a copy.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY CO.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

Printed and Published by K. Nageswara Rao Editor, Andhrapatrika Power, Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street, MADRAS.

నెల సీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0.4-0

ఈమాసము కలకరాచిన వేల తపి నశించును. చర్మ
మనకు తెలుసుకలకు వాని యందుక తెలుసుకల మెరుగును.
అమృతాంజనము దీపా, మదరాసు - బొంబాయి.

అలీబాబా అండ్ ఫాటీరాబర్స్
అద్వైత విజయము

మూడేమటలు! అంధ్రదేశ వింతపర్యంతము - డా
లంగని అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే; నవని శతా
దుపుబునవ్వియును నాహాహా యనిపించునది యి
ములగు చక్కనిమాటల పాటలతో నిలసిలు నా...

వరసభరితము నెల రు 0.12-0

ధృవ విజయము (నాటకము) రు 1.0-0

కుచేల - కృష్ణ, " 1.0-0

చిత్రకేతు, " 0.14-0

జగన్మోహిని, " 1.0-0

దివసామా: - పాను రి బుచ్చిరాజుగారు,

708 గోదావరి జిల్లా, కాకినాడ

జాండు ఫార్మాసెయిటికల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్

The Zandu Pharmaceutical

works Ltd. Bombay.

జాండు ఫార్మాసెయిటికల్ లిమిటెడ్

బొంబాయి 383

జాండువారి చవనపాళ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బసము మొదలయిన యెదురు

రోగములకు సంబంధించిన సమస్త రోగములకును విద్యా

వేదమేగాక కఠిమనందరి నెతురును శుభ్రపరిచి చెడి

పోయిన జీర్ణరోగమును తానుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి

చేయుటయందు దక్షిణము మైనది

ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచేసి

పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శుభ్రతలమృతప్రాము.

గత-గత-గత (14-11-28) న బర్కారినుండి క.

కేశవరావు లి.పి. రి.యల్ గా రిట్ట వ్రాయుచున్నాడు.

"మీ వ్యవసాయ పాఠశాల నాకధిక మైనగుణము కన్పించి

నది. దయచేసి రైల్వే పార్కులు ద్వారా మరి రెండుసీసా

లును పంపుడు."

నెల 1 సీసా రు 2-8 0. 1/2 సీసా రు 1.5-0.

డి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. రోగవారికి

మాత్రావలెగాను యుచితముగా పంపబడును.

ఎల్లప్పుడు సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడెచూచిన

సకలము తెలియగలదు.

డా. మోదర్ అందు కంపెనీ,

43, చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

కర్రశాలవారి

నెల సీసా 1-కి ల. 6 డి. పి. సహా 0-11-0

ఈ వ్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము

గిారు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును

సర్వ జాతుల చెవిలో పోసిన వాడ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము దీపా,

మదరాసు - బొంబాయి